

[Ministeren for offentlige arbejder.]

regnes realiseret ved anlæg af banen senest i sammenhæng med ibrugtagning af en fast jernbaneforbindelse over Store Bælt.

Jeg finder det imidlertid hensigtsmæssigt at der allerede nu — også af hensyn til Fredericia kommunes planlægning i det pågældende område — skabes det fornødne grundlag for endelig sikring af de til anlægget medgående arealer.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg hermed anbefale forslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Regeringen fremsætter hermed *forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den i Washington D.C. den 8. april 1959 undertegnede overenskomst med senere ændringer om oprettelse af Den interamerikanske Udviklingsbank.*

Den interamerikanske Udviklingsbank oprettedes i 1959 med stater på det nord/sydamerikanske kontinent som medlemmer. Bankens formål er at bidrage til fremme af de regionale medlemslandes økonomiske og sociale udvikling, og hovedopgaven er at yde lån til udviklingsformål. Med særligt henblik på at hjælpe de fattigste af de regionale medlemslande er der i tilknytning til Banken — og omfattet af overenskomsten — oprettet en såkaldt Fond for særlig Virksomhed, som yder lån til disse lande på lempelige vilkår.

Siden 1970 har der været ført forhandlinger mellem Banken og en række ikke-regionale lande med henblik på at skabe et bredere kapitalgrundlag for Bankens og Fondens virksomhed gennem en udvidelse af medlemskredsen. Forhandlingerne førte i december 1974 til, at 10 europæiske lande — heriblandt Danmark — samt Israel og Japan undertegnede en erklæring om at ville tage alle de legale interne skridt, som er nødvendige for at blive medlemmer af Banken.

Bankens aktiekapital på ca. 6 mia \$ forventes i forbindelse med medlemskredsens udvidelse forøget med ca. 4 mia \$ fra de nuværende medlemmer og ca. 400 mill. \$ fra de nye ikke-regionale medlemmer. Fonden for særlig Virksomhed, hvis midler i øjeblikket beløber sig til ca. 4,4 mia \$, ventes samtidig forøget med godt 1 mia \$ fra

de nuværende medlemmer og ca. 400 mill. \$ fra de nye medlemmer.

Banken har i perioden 1961-74 ydet ca. 800 lån på i alt ca. 7,4 mia \$, heraf ca. 400 lån på i alt ca. 3,5 mia \$ fra Fonden for særlig Virksomhed.

Det er regeringens opfattelse, at dansk medlemskab af Den interamerikanske Bank må anses for en naturlig fortsættelse af de bestræbelser, som tidligere har resulteret i dansk medlemskab af de øvrige tilsvarende regionale udviklingsinstitutioner i Afrika og Asien: Den afrikanske Udviklingsfond og Den asiatiske Udviklingsbank og -fond.

Dansk medlemskab af Den interamerikanske Bank vil desuden give Danmark muligheder for at gøre sig gældende i et kontinent, hvor den danske direkte udviklingsbistand hidtil har været begrænset.

Regeringen finder det i denne forbindelse også betydningsfuldt, at medlemskabet vil give danske virksomheder muligheder for efter forhandling med modtagerlandene at deltage i leverancer til projekter finansieret af Bankens og Fondens midler. Mulighederne for at få del i sådanne leverancer vil i forbindelse med medlemskredsens udvidelse blive begrænset til virksomheder i Bankens medlemslande.

Danmark forventes i forbindelse med indtræden som medlem af Banken at tegne aktier til et beløb af ca. 5,4 mill. \$, hvoraf dog kun ca. 900.000 \$ eller ca. 5,6 mill. kr. skal indbetales. Resten skal henstå som garantikapital for Bankens forpligtelser i forbindelse med optagelse af lån på de internationale kapitalmarkeder. Desuden forventes Danmark på gavebasis at skulle yde et bidrag på ca. 5,4 mill. \$ eller ca. 34 mill. kr. til Fonden for særlig Virksomhed. De danske bidrag vil blive afholdt inden for rammerne af de årlige bevillinger til udviklingssamarbejde.

Vedrørende overenskomstens nærmere indhold henviser jeg til det foreliggende forslag.

Den første sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til fiskeriministeren af Er-lendsson:

„Hvad agter ministeren at gøre for at bevare det danske fiskerierhverv?“

(Forespørgsel nr. II. Anmeldt 12/11 75. Fremme af forespørgslen vedt. 13/11 75).

Forespørgeren (Erlendsson) (FP):

Hvad vil ministeren gøre for at bevare det danske fiskerierhverv? Det er det spørgsmål, fiskeriministeren skal besvare. Folketinget venter, at fiskeriministeren vil give klart svar på, hvad han naturligvis ud fra de forudsætninger, der findes i hans partis program, i en socialdemokratisk politik, vil gøre for at bevare fiskerierhvervet. Det er ikke mit partis politiske idégrundlag for at klare denne krise, der skal behandles. Havde vi haft flertal til at føre vor økonomiske politik igennem, ville en krisesituation som den, vi er inde i, ikke være opstået. Skatteflåning ville ikke have frataget fiskerne og fiskeindustrien nødvendig likviditet. Halvhjertet gennemførte støtteordninger ville ikke have virket konkurrenceforvridende. De restriktioner, de blanketter, de papirdynger og de mange forpligtelser og ordninger, skiftende regeringer har spundet erhvervet ind i, ville ikke have eksisteret og ville derfor heller ikke have knebltet fiskeriet og begrænset dets handlefrihed indadtil og udadtil. Sunde erhverv ville kunne blomstre og klare sig selv ved egen kraft.

Men nu er det takket være den af folketingets flertal førte politik og takket være traktater og konventioner, i hvis organer svage forhandlere ikke har kunnet gøre danske interesser gældende med den fornødne styrke, kommet dertil, at fiskerne siger: nu vil vi vide, om dansk fiskeri har en fremtid. Skal vi ofres, for at andre nationer skal have lov til at fiske så meget mere? Ser vores regering ikke, at det, som er i gang på havene nu, er en kamp om ressourcer, som man vil have os til frivilligt at trække os tilbage fra? Med ord som „destruktion af gode fisk“ har man gennem radio og fjernsyn villet lægge vores gerning for had. Ordene „rød maling“ er gentaget og gentaget. Med camoufleret meningspåtryk gennem fremvisning af smukt fotograferede tyske farvefilm, med ensidige kommentarer, der skal forberede den danske befolkning på, at Danmark i fiskerispørgsmålet skal resignere og opgive den dominerende stilling, som erhvervet har beskæftigelsesmæssigt og nationaløkonomisk for den danske befolkning, har regeringen ved sin fiskeriminister lagt op til en kapitulation over for udenlandske interesser. Er det denne opgivende holdning, danske fiskere skal ind-

stille sig på? Er deres interesser solgt? Skal de afhænde deres skibe til skotter og nordmænd, som nu udvider deres fiskerflåder kraftigt? Det er det, de gerne vil have at vide, og det finder vi er et berettiget krav.

Fiskeriministeren (Poul Dalsager):

På baggrund af den sidste tids begivenheder inden for fiskerierhvervet er det sikkert nyttigt, at der i dag finder en principiel debat sted her i folketinget om dansk fiskeris fremtid — man kunne ikke just sige, at hr. Erlendsson, som jeg takker for hans forespørgsel, lægger op til nogen saglig debat, men det er nu hans afgørelse, hvordan denne debat skal foregå.

Jeg har både mundtligt og skriftligt givet en række oplysninger både af aktuel og langsigtet karakter til landbrugs- og fiskeriudvalget, men jeg er også tilfreds med at få lejlighed til at give en redegørelse til det samlede folketing.

Jeg må begynde med at skuffe de kredse, der måske har håbet, at jeg her i dag kunne trække en færdig patentløsning på fiskerierhvervets problemer op af tasken. Når jeg ikke har en sådan patentløsning, skyldes det dels de overvejelser, der er i gang i fiskerikommissionen, som jeg skal komme tilbage til, dels at dansk fiskeri vel nok er det af vore hovederhverv, der er mest afhængigt af udefra kommende forhold, som vi kun i et vist omfang har mulighed for at påvirke.

For det første er udviklingen i fiskebestandene bestemmende for fiskeriets resultat. For at sikre, at fiskeriet i de farvande, hvor danske fiskere færdes, også på lang sigt vil være muligt, har man i skiftende fiskerilove haft bestemmelser, der begrænser fiskeriet. Især efter krigen har man også internationalt arbejdet med reguleringer af fiskeriet som følge af udviklingen i fartøjernes størrelse og effektivitet, der har betydet, at fiskeriet på de væsentligste fiskepladser udøves af fiskere fra en række lande og ofte meget intensivt. Traditionelt har man herhjemme på nationalt grundlag og i de internationale fiskerikommissioner søgt at værne bestandene gennem indførelse af fredninger af ungfisk gennem mindstemål, forbud mod fiskeri i gydeperioderne og gennem en lang række detaljerede bestemmelser om redskabernes indretning og anvendelse.

[Fiskeriministeren.]

Det har imidlertid vist sig, at disse midler ikke har været tilstrækkelige til at undgå overfiskning af visse arter, og derfor har man først i den nordvestatlantiske fiskerikommission og nu også i den nordøstatlantiske kommission, der jo bl. a. omfatter Nordsøen, indført kvoteringer af de fiskebestande, der er blevet befisket for hårdt.

Der er for mig ingen tvivl om, at en samtidig anvendelse af de traditionelle reguleringsforanstaltninger og kvoteringsordninger er et meget effektivt redskab til bevaring af fiskebestandene. Derfor tror jeg også, at kvoteringer er kommet for at blive. Jeg tror også, at fiskerne i løbet af få år vil indse det fornuftige i denne form for fredningsforanstaltninger, hvis der stadig skal være en rimelig bestand af fisk at fiske på.

Jeg ser derfor frem til et endnu nærmere samarbejde med fiskernes organisationer og aftagerne af fangsterne om at tilrettelægge disse reguleringer, så de bliver så lidt generende — for kvoteringsordninger er jo nu engang generende — som de nu engang kan blive. Jeg vil især søge at tilrettelægge udnyttelsen af kvoterne på en sådan måde, at en årskvota for en fiskeart bliver fordelt over årstiderne, således at man får mest muligt ud af fangsterne og virksomhederne får nogenlunde kontinuerlige tilførsler.

Som det måske vil være bekendt, har vi i 1975 i Nordsøen haft kvoter for torsk, kuller, hvilling, søtunge og rødspætte, ligesom vi i Nordsøen og Skagerrak har haft begrænsninger i fiskeriet efter sild og makrel. Det er altså ganske væsentlige dele af det danske fiskeri, der har været reguleret på denne måde. På trods af disse begrænsninger har danske fiskere i årets første 3 kvartaler kunnet fiske 10.000 t fisk mere end i samme tidsrum sidste år.

Der har ikke des mindre været tale om alvorlige økonomiske problemer for fiskerierhvervet i år. Disse problemer skyldes altså ikke en nedgang i de landede mængder, men en nedgang i priserne, der har medført en nedgang i den samlede afregning for konsumfisk på 3 pct. i forhold til de første tre kvartaler i 1974 og en nedgang i industrifiskernes udbytte på ca. 44 pct; det er jo her, det alvorlige problem ligger. Jeg skal ikke søge at bagatellisere fiskernes vanskeligheder, men man bør dog nok huske på, at

1974 var et virkeligt rekordernes år for dansk fiskeri.

Vedrørende forhandlingerne i den nordøstatlantiske fiskerikommission i London, som afsluttedes for få dage siden, må jeg slå fast, at der som forhandlingsresultat foreligger en række vedtagelser, som nu skal bedømmes af den danske regering. Regeringen vil ikke tage stilling til de forskellige anbefalinger vedrørende de kommende reguleringer, før de dokumenter, som foreligger, har været forhandlet med fiskeriets organisationer. Også folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg vil få problemerne forelagt, inden der bliver givet svar fra dansk side. For visse spørgsmåls vedkommende vil vi også have brug for at føre forhandlinger med det færøske landsstyre.

De væsentligste vedtagelser på Londonmødet var kvoteringer for en række fiskearter i den kommende tid. For sildens vedkommende foreslås Danmark tildelt 23.000 t og Færøerne 5.000 t i første halvår af 1976 ud af et samlet fiskeri i Nordsøen og Skagerrak for alle lande på 87.000 t. De enkelte landes kvotaandele skal i givet fald gælde for både konsum- og industrifiskeri. Med hensyn til fangst af sild til industribrug vedtog man, at der må være indtil 10 pct. sild i brislingefangsterne og indtil 5 pct. sild i andre industrilaster.

Den danske delegation stemte for de nævnte mængder, men undlod at stemme for bifangstprocenterne. Den samlede tildeling af torsk til kommissionens medlemslande blev uændret. Ikke desto mindre lykkedes det den danske delegation at få forbedret den danske tildeling med 3.500 t til i alt 44.500 t, og man stemte derfor for forslaget.

For at opnå denne forhøjelse afgav vi en andel på 8.000 t af vor i øvrigt uændrede hvillingekvota, der herefter er fastsat til 74.000 t.

Kullerfangsterne blev generelt begrænset med 25 pct., og en fastholden af den danske andel af kullerfangsterne i Nordsøen gav os 41.250 t for 1976. De to sidstnævnte forslag kunne den danske delegation tilslutte sig.

Derimod afholdt man sig fra at stemme om et forslag til kvota for brislingefiskeriet; for så vidt angår brislingefiskeriet, foreslås kvoteringsordningen tilrettelagt i relation til fangsterne indtil 1. december 1975, og den

[Fiskeriministeren.]

nøjagtige totalkvota af Danmarks andel kan derfor ikke opgøres endnu. Den danske kvota vil dog antagelig blive på 170.000-200.000 t, mens Færøerne kan vente en tildeling på 50.000 t.

Interessen har herudover i høj grad samlet sig om et britisk ønske om at forbyde al fangst af sperling og tobis i et område øst og nordøst for Skotland. Da vi for første gang fik præsenteret de britiske ønsker, måtte vi på baggrund af erfaringerne fra 1974 skønne, at 60-70 pct. af det danske industrifiskeri efter disse arter ville blive hindret.

Under forhandlingerne i London understregede man fra britisk side, at formålet var at beskytte især kullerfiskene. Man gik dog med til en endelig udformning af forslaget således, at en noget mindre del af dansk fiskeri efter sperling og tobis ville blive forbudt. Den danske delegation følte dog fortsat ikke, at der var en sådan balance i de hensyn, der blev taget, at man kunne støtte tanken om en sådan særlig zone, og man stemte derfor imod forslaget. Jeg forstår — det må jeg indrømme — på denne baggrund dårligt visse presseudtalelser om, at jeg skulle have givet det danske Nordsøfiskeri dødsstødet eller have solgt danske industrifiskeres interesser. Som sagt skal alle forslag nu forhandles med organisationerne og folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg, inden en endelig stillingtagen kan foreligge.

På baggrund af disse spørgsmåls karakter kan jeg anbefale, at man ikke allerede i dag lægger sig fast på sin politiske holdning fra de forskellige partiers side, allerede fordi de endelige tekster ikke er modtaget fra fiskerikommissionens engelske sekretariat.

Inden jeg forlader dette emne, må jeg måske have lov til at sige, at jeg somme tider har en fornemmelse af, at det ikke er alle de overvejelser, vi, dvs. fiskeriministeriet og organisationerne, gør os, der når ud til de praktiske folk i erhvervet og derfor kan forstås af de mennesker, der berøres af de regler, som vi må fastsætte. Jeg vil derfor sammen med foreningernes folk søge at finde nye udveje for en bedre kontakt til de praktiske folk i erhvervet.

I min indledning pegede jeg på fiskerierhvervets afhængighed af udefra kommende

forhold. Dette viser sig også i afsætningen af fisk og fiskevarer, idet langt den største del af varerne går til eksport. I 1974 eksporterede Danmark for 2,7 mia. kr. fisk og fiskevarer. Det er for tidligt at skønne over resultatet i 1975, især da de igangværende aktioner naturligvis ikke kan undgå at påvirke det endelige resultat. Men sammenligner man de første tre kvartaler af 1975 med samme periode sidste år, viser det sig, at vi har eksporteret en større mængde fisk og fiskeprodukter, men til mindre tilfredsstillende priser. Mængdemæssigt er vor eksport af konsumfiskevarer steget med 10.000 t eller ca. 7 pct., men indtægten herfra er kun steget med knap 1 pct., fra 1.296 mill. kr. til 1.305 mill. kr.

Den tilbagegang, jeg nævnte for industrifiskernes vedkommende, viser sig naturligvis også i vor eksport af fiskemel og fiskeolie og andre varer til andet end menneskeligt forbrug. Her er eksportmængden steget med 15.000 t eller godt 5 pct., men indtægten er faldet fra 767 mill. kr. til 486 mill. kr. eller med 37 pct. Denne prisudvikling skyldes ændringer i det peruvianske industrifiskeri og i høsten af samt verdensmarkedsprisen på sojabønner, altså ting, vi herhjemme er fuldstændig uden indflydelse på. Naturligvis har også den almindelige konjunkturudvikling i den vestlige verden spillet en rolle, måske ikke mindst for efterspørgslen efter vore højt forædlede fiskeprodukter og vor eksport af fersk fisk af meget fin kvalitet.

Som jeg tidligere understregede, er der både i fiskeriet og i eksporten tale om fremgang i mængder. Havde priserne holdt på verdensmarkedet, ville der altså i år have været tale om nye rekorder uanset reguleringen af fiskeriet af en række fiskearter. For så vidt angår eksporten af konsumfiskeprodukter, har tilbageslaget især været mærkbart for eksporten af frosne fiskefileter i blokke, et produkt, som danske fiskeeksportører med stor dygtighed har markedsført i USA i en årrække, og som tegner sig for en stor del af den danske konsumfiskeeksport.

Herefter vil jeg gerne vende mig med et par ord til EF's fiskeripolitik. Et vigtigt led i denne er mindsteprisordningen. Da der har været temmelig megen debat om det fæno-

[Fiskeriministeren.]

men, at fisk, der ikke kan sælges til EF-mindstepriser, overhældes med rød farve, vil jeg gerne knytte et par bemærkninger hertil.

Hvert år fastsættes der for hele EF en orienteringspris for de vigtigste fiskearter på baggrund af priserne i de seneste år. På basis af denne orienteringspris fastsættes bl.a. tilbagetagelsespriser. Fiskerne har mulighed for at melde sig ind i producentorganisationerne, men altså ikke pligt til det. Disse producentorganisationer kan, hvis de anvender EF-tilbagetagelsespriserne, modtage støtte til opkøb af den fisk, der ikke kan sælges til tilbagetagelsesprisen. Filosofien bag dette system er, at der er uligevægt på markedet i forholdet mellem udbud og efterspørgsel, når tilbagetagelsespriserne ikke kan opnås.

I årets første tre kvartaler har den danske producentorganisation trukket godt 6.000 t fisk tilbage fra markedet, hovedsagelig sild og torsk. I en række tilfælde har baggrunden været, at fisken er tilført markedet ujævnt, således at forædlingsvirksomhederne, f. eks. op til en weekend, ikke har kunnet nå at behandle varerne, mens de har været af bedste kvalitet.

Jeg vil dog gerne understrege, at en stor del af den fisk, der er trukket tilbage og overhældt med rød farve, i forvejen var af så ringe størrelse, at den alligevel ikke ville være brugbar til konsum, men under alle omstændigheder ville gå til fiskemel eller som foderfisk. (*Tilråb fra tilhørerpladserne*).

I EF vil vi nu søge at få indført en ordning med oplagring af fisk i stedet for den nuværende destruktion og salg til foderbrug af tilbagetaget konsumegnet fisk. Endvidere vil man på EF-basis søge at få undtaget de mindste størrelser af fisk fra EF-mindsteprisordningen, da de små størrelser som ovenfor nævnt alligevel sjældent anvendes til konsum. Derved ville man kunne opnå, at fisk, der er egnet til menneskeføde, ville kunne anvendes til formålet på tidspunkter, hvor tilførslerne af råvarer, f. eks. på grund af dårlige vejforhold, svigter, hvorved man også sikrer kontinuerlige leverancer til fabrikkerne i land.

Også på et tredje punkt er der en international udvikling i gang, der på afgørende vis vil kunne påvirke vilkårene for dansk fiskeri, nemlig De Forenede Nationers hav-

retskonference. Dansk fiskeri står her, så vidt jeg kan se, over for et af de alvorligste problemer, man har været stillet over for, og som slet ikke kan sammenlignes med de problemer, eksisterende kvotaordninger har skabt. Konferencen afholdt sin første arbejds-samling i Caracas i 1974. Derefter trådte man sammen i Genève i år, og den næste og muligvis afgørende møderække bliver i New York næste forår.

Der er fortsat mange væsentlige spørgsmål på konferencen, der ikke er løst, men det har kunnet konstateres, at der er et stort flertal blandt de deltagende lande, der under en eller anden form ønsker at tilslutte sig indførelsen af økonomiske zoner på indtil 200 sømil fra kysterne. For fiskeriets vedkommende indebærer sådanne økonomiske zoner, sådan som situationen tegner sig i øjeblikket, noget nær eneret for kyststaternes egne fiskere inden for zonerne. Fra dansk side vil vi bestrebe os for at sikre, at fiskebestandene under alle omstændigheder udnyttes mest rationelt også inden for sådanne fiskerizoner, og vi lægger derfor vægt på, at der fortsat kommer til at bestå et internationalt reguleringssamarbejde.

I forbindelse med eventuel indførelse af økonomiske zoner vil samarbejdet på fiskeriområdet inden for EF få en afgørende betydning. Det er nemlig et led i EFs fælles fiskeripolitik, at EF-landenes fiskere har ret til fiskeri på de øvrige medlemslandes fiskeriterritorier med visse tidsbegrænsede undtagelser. Væsentlige dele af dansk fiskeri udøves traditionelt nærmere andre landes kyster i Nordsøen, og en opretholdelse af EF-samarbejdet er derfor af stor interesse, ja, af afgørende vigtighed for os.

For så vidt angår Østersøen, vil EFs fælles fiskeregie ifølge sagens natur ikke kunne anvendes her, men det er min opfattelse, at kyststaterne her fortsat vil være interesserede i, at det eksisterende fiskerimønster ikke forrykkes, da fiskebestandene i dette halvlukkede område forekommer under sådanne betingelser, at en opdeling af dette afgrænsede farvand i høj grad vil gøre det vanskeligt at udøve fiskeri for kyststaternes fiskeribefolkning.

På grund af de mange faktorer, der kan være egnede til at skabe usikkerhed om vor fremtidige fiskeripolitik, nedsatte regeringen, bl.a. efter at fiskerierorganisationerne gen-

[Fiskeriministeren.]

tagne gange havde efterlyst en egentlig fiskeripolitik, i juni i år en kommission med repræsentanter for fiskeriets forskellige organisationer samt for LO. Endvidere er fiskeriministeriet, finansministeriet, ministeriet for Grønland, Danmarks fiskeri- og havundersøgelser og fiskeriministeriets forsøgs-laboratorium repræsenteret.

I kommissoriet har regeringen især fremhævet, at kommissionen bør beskæftige sig med følgende 5 punkter:

- 1) fiskeriets udøvelse såvel med hensyn til fiskearter, fangstmetoder og fangstpladser som forholdet imellem industrifiskeri og konsumfiskeri, idet der herved tages hensyn til forventede ændringer i de internationale fiskerireguleringer og havretsreglerne,
- 2) fiskerflådens størrelse og sammensætning samt fartøjernes indretning og størrelse,
- 3) fangsternes anvendelse, produktudvikling og fiskeindustriens strukturforhold,
- 4) fiskerierhvervets finansieringsforhold,
- 5) foranstaltninger til fremme af afsætningen af fiskeriprodukter.

Man vil heraf forstå, at der er tale om en alsidigt sammensat kommission med et særdeles bredt kommissorium. Jeg vil gerne her understrege, at når vi gav kommissionen den sammensætning, den har, det vil sige uden repræsentation fra de politiske partier, er baggrunden den, at det i første række er ønskeligt, at der kommer et oplæg fra den kreds af fiskerisagkyndige, der udelukkende på erhvervsfaglig og biologisk samt administrativ basis giver udtryk for, hvorledes man forestiller sig en fremtidig dansk fiskeripolitik tilrettelagt.

Ingen med kendskab til fiskeriets problemer kan være i tvivl om, at der er pålagt kommissionen et stort og vanskeligt arbejde. Man er for tiden i de nedsatte underudvalg i gang med at indsamle en lang række oplysninger til supplerung af de foreliggende fiskeristatistikker. Jeg håber, at kommissionen i begyndelsen af det nye år vil fremkomme med den første delbetænkning.

Må jeg i øvrigt her sige, at ønsket om en fiskeripolitik normalt kun opstår, når der er vanskeligheder for erhvervet, og ikke når der er gode konjunkturer som f. eks. i de seneste år indtil 1975.

Arbejdet på at tilrettelægge en dansk fiskeripolitik er og må jo nødvendigvis være af langsigtet karakter. Jeg skal derfor give nogle oplysninger i forbindelse med den aktuelle situation, hvor der fra fiskerside er rejst en række ønsker om indgriben af forskellig karakter. Jeg har aftalt møde med fiskeriets hovedorganisationer i denne uge, og jeg kan derfor naturligvis ikke udtale mig om, hvilke resultater disse forhandlinger vil få. Der kan dog være grund til at pege på, at fiskeriet i år har modtaget hjælp af forskellig art af ganske betydelig størrelse.

Fiskernes producentorganisation har modtaget 4,4 mill. kr. fra EF's landbrugsfond til hjælp til tilbagetagelse af fisk, der ikke opnåede mindstepriserne. Fiskeindustrien har modtaget 15 mill. kr. i EF-støtte til eksport af frosne fileter af torsk og sej samt et mindre beløb i lagerstøtte.

Endelig har fiskerne modtaget 7,8 mill. kr. fra statskassen i støtte til nedbringelse af olieafgifterne i andet kvartal i år. I sommer vedtog folketetinget love om statsgaranti for driftslån til fiskerne på 35 mill. kr. og til konsumfiskeindustrien på 50 mill. kr.

Der har været rejst ønske om at ændre vilkårene for disse statsgaranterede lån, således at staten skulle træde ind som selvskyldnerkautionist. De partier, der stod bag ordningen, er imidlertid enige om, at man bør se, hvorledes ordningen virker i praksis, inden man træffer beslutning om en eventuel ændring. Dette skal bl. a. ses på baggrund af, at pengeinstitutterne nu efter forhandlinger har erklæret sig villige til at udlåne på de fastsatte vilkår. Fiskeribanken vil i den kommende termin inden for rammerne af, hvad der er økonomisk muligt, se med velvilje på ansøgninger om henstand fra de fiskere, som er i akutte likviditetsvanskeligheder.

Fiskerne har i den aktuelle situation peget på, at de stilles dårligt i konkurrencen med andre EF-landes fiskere, fordi disse får større støttebeløb. Fra dansk side har vi lagt stor vægt på at nå frem til en harmonisering af de nationale støtteordninger inden for fiskerisektoren og helst få dem helt afskaffet. Det kan jo ikke være tilfredsstillende for os, at danske fiskere og den danske fiskeindustri skal konkurrere med andre landes statskasser.

Jeg kan give tilsagn om, at jeg fortsat vil

[Fiskeriministeren.]

presse på over for mine kolleger i EF og i Kommissionen for at få denne sag løst.

Man har fra fiskeriorganisationernes side efterlyst en politisk tilkendegivelse af, hvad regeringen vil med dansk fiskeri. Som jeg sagde i min indledning, har jeg ikke nogen patentløsning her i dag, men jeg vil gerne slå fast, at vi ønsker at skabe rammerne for, at fiskeriet fortsat på den friest mulige måde kan udøve sin virksomhed. Jeg må i denne forbindelse gøre opmærksom på, at der ikke for mig er nogen tvivl om, at de om diskuterede kvoteringsordninger på længere sigt er i fiskernes interesse.

Derfor må jeg også afvise, at der er tale om en konflikt med fiskerne på den ene side og biologerne og mig på den anden, for så vidt angår de mål, der tilstræbes opnået.

Danske fiskere har i tidernes løb vist en meget stor dygtighed til at tage nye ideer op for derved at opnå gode fangstresultater både til gavn for dem selv og for de titusinder af mennesker på land, der skaffer sig deres udkomme på baggrund af fiskernes indsats. Denne indsats kan vi naturligvis ikke undvære, og jeg ser frem til et fortsat samarbejde med erhvervets ansvarlige folk for at give fiskerne de bedst mulige rammer for deres produktion.

Forespørgeren (Erlendsson) (FP):

Denne forespørgsel giver folketingets partier lejlighed til at fremsætte principielle synspunkter vedrørende Danmarks erhvervs politik med udgangspunkt i fiskerierhvervets og fiskeindustriens aktuelle situation. Den er samtidig begrundet i mit partis ønske om at holde fiskeriministeren fast på sit ansvar for det kaos og den forvirring i danske erhvervsforhold, som landet har været vidne til de sidste mange dage.

Det er på tide, folketinget gør det klart over for regeringen, at der stilles krav om lederskab af samme høje kvalitet til de mænd, der har fået til opgave at styre Danmark, som det, der kræves af vort lands øverste ledere inden for erhvervslivet. En aldrig svigtende fornemmelse af, hvilken af en ministers mange opgaver der på et givet tidspunkt skal have førsteret, må være noget helt selvfølgeligt. Men derudover bør det kunne forlanges, at en minister med det overblik, hans høje placering giver ham, i

tide er opmærksom på farer, der for at tale i sømandssprog kan medføre tab af skib og ladning og sætte mandskabets liv på spil.

I stedet for at påtage sig sin del af ansvaret har ministeren hævdet, at fiskernes ulykker stort set er selvforskyldte. En talsmand for ministeren er gået videre endnu og har rent ud erklæret, at fiskeriministeren er en bedre mand, end fiskerne fortjener, som hr. Søren B. Jørgensen udtrykte det i lørdagens radioting. En minister, en folkets tjener i rollen som den, der er for god, bedre end fiskerne fortjener, det er, hvad fiskerne har fået at vide i en skæbnestund, hvor indtjeningen for mange er gået katastrofalt ned, samtidig med at kraftige omkostningsstigninger er sat ind, og hvor politiske indgreb derefter forhindrer dem i med flid og ihærdighed at afbøde truende økonomisk elendighed. Det er et rystende billede af ministeriel stormægtighed, fiskerne og alle vi andre har måttet være vidne til i disse dage.

Men hvad er så den egentlige årsag til fiskeriets krise? Ja, den skyldes ganske simpelt den almindelige mangel på fremsynet erhvervs politik, som fiskeriministerens parti og også andre partier i folketinget står for, og den griskhed, hvormed man kaster sig over de produktive erhverv for at frarøve dem den profit, som er nødvendig til udbygning, omlægning og fornyelse og til at stå imod med i nedgangstider.

Ministeren har betragtet fiskernes aktioner og proklamationer i ophøjet ro vel vidende, at de mangler den egentlige handlingsfrihed, nemlig økonomisk frihed. Han har ladet dem forstå, at de nuværende vanskeligheder er for intet at regne mod dem, der er i vente. Han har ikke før for ganske nylig nærmere forklaret, hvad det er for vanskeligheder. Han har afventet, at der skulle gå panik i dem, det kan gådefulde udsagn hjælpe med til, da de først skulle splittes, derefter gå i opløsning og så komme ydmygt frem og bede om tilskud, om gaver, om almisser af den velfærdsstat, der lever højt på dem og andre flittige og produktive borgere. Og fiskerne skal nok komme. De er allerede begyndt at komme. Oprindelig var deres eneste ønske, at de skulle være konkurrencemæssigt ligestillede med andre EF-landes fiskere, det var stillet dem i udsigt ved tilslutningen til fællesmarkedet for 3 år siden, men det er ikke sket. Tværtimod har fiske-

[Erlendsson.]

riministeren uden protest ladet andre EF-lande forlænge en national oliestøtteordning ud over den først aftalte tidsgrænse.

Fiskeriets krise er betinget af faldende priser, siger fiskeriministeren. Ja, faldende priser og stigende omkostninger. Det er vanskeligheder, fiskeriet og fiskeriindustrien er fælles om med mange andre erhverv. Men det, som har fået hele situationen til at gå op i en spids, er den brutale måde, hvorpå det midt i november pludselig meddeles fiskerne, at nu er det slut med at fiske to af de fiskearter, der er af væsentlig betydning for konsumfiskeriet. Og værre endnu, at industrifiskerne får at vide, at der herefter kun, som ministeren så humoristisk udtrykker det, tillades en enkelt vildfaren sild i industrilasterne. Forbudet mod bifangsterne af sild i industrifiskelasterne gør simpelt hen dette fiskeri umuligt i vintermånederne. De fiskefelter, hvor fangst til industrifisk uden opblanding af sild ville være mulig, ligger så fjernt fra danske kyster, at det under vinterens hårde vejrforhold i praksis kan lades ude af betragtning. Der var, da forbudet kom, endnu halvanden måned tilbage af dette regnskabsår. Hvad skal industrifiskerne leve af? Der er intet som helst i vejen for, at fiskeriministeren kan indtage en anden holdning end den, han gør. Danmark har ikke anerkendt sildekvotaen for 1975. Det er altså en national restriktion, der pålægges danske fiskere. Det ville derfor ikke være umuligt for ministeren at tillade maksimalt 10 pct. sild som bifangst året ud. Det ville redde situationen for industrifiskerne.

Fiskerne siger selv, at det er muligt at komme ned på 3-4-6 pct., som man skal have været nede på i juli, august, september og oktober. Fiskerne finder bestemt ikke ministerens bemærkning om den vildfarne sild morsom. Det er tværtimod en hån mod folk, hvis indtjening i forvejen er stærkt forringet, at skulle, som det hedder, stå model til fiskeriministerens specielle form for spøgefuldhed og vittigmageri.

Men lad os så sige, at det er galt for industrifiskerne, men det forklarer da ikke, hvorfor konsumfiskerne også ligger inde, siger ministeren. Nu har jeg jo skaffet dem 2.500 t torsk ved at bytte med nordmændene for 7.500 t hvilling. Det er nu ikke så tosset en

handel, som de to tal sat op imod hinanden kunne synes for den mindre kyndige. På den anden side er der heller ingen grund til at falde på halen.

Men tilbage til spørgsmålet, hvorfor konsumfiskerne står sammen med industrifiskerne. Det skyldes ganske simpelt, at konsumfiskerne indser, at hvis industrifiskerne følger fiskeriministerens råd og rigger om til konsumfiskeri, vil konsumfiskerne hurtigt blive hårdt trængt. I det hele taget afslører fiskeriministerens udtalelser gang på gang en sådan ukyndighed om de forhold og betingelser, der gælder for fiskerne, at hans tilknytning til en af Danmarks største fiskerihavne er vanskelig at fatte. Jeg beklager at måtte komme med en sådan udtalelse.

Ministeren har i sit svar til mig været inde på baggrunden for fiskerierhvervets og fiskeindustriens nuværende vanskelige situation, der naturligvis ikke i enkeltheder kan være alle tingets medlemmer bekendt. Jeg vil gerne, foranlediget af det, der er sagt, have lov til at gå nogle få år tilbage i tiden for derfra at følge udviklingen inden for erhvervet frem til i dag.

Det fremgår af statistisk 10 års oversigt 1975, side 39, at de danske fangsters værdi viste en jævn stigning fra 1963 til 1973 begyndende med 473 mill. kr. i 1963 og videre op til 1.425 mill. kr. i 1973. Og fremgangen fortsatte i 1974, hvor den kulminerede. Udviklingen inden for fiskerflåden har ikke været tilsvarende dramatisk. Det meste af stigningen skete inden for de sidste 3 år, fra januar 1972 er flåden talmæssigt øget med 5,2 pct., tonnagemæssigt med 16 pct. Staten har gennem fiskeribanken kraftigt tilskyndet tilgangen af nybygninger i denne periode, men har på den anden side også været medvirkende til, at fiskerierhvervet i meget stort omfang er blevet hos fiskerne. Fiskeribanken har konsekvent stillet som betingelse for lån, at skibet skal ejes af én eller flere fiskere, eller at en væsentlig del af kapitalinteressen var hos fiskere.

Da fiskeribankens udlånsmidler i slutningen af 1973 ikke var tilstrækkelige trods en forøgelse fra 65 mill. kr. til 100 mill. kr. pr. finansår i 1973-74, blev det ordnet sådan, at skibskreditfonden skulle overtage at dække en del af lånebehovet. Fonden påtog sig finansieringen af skibe over 250 brutto-

[Erlendsson.]

registertons. Fiskeskibe på mellem 150 og 250 bruttoregister tons kunne få lån af fonden på 40 pct., hvis fiskeribanken også ydede 40 pct. i lån, mens skibe under 150 bruttoregister tons fuldt ud skulle finansieres gennem fiskeribanken. Alligevel var der en del unge fiskere, som efter at have disponeret måtte lade nybygninger finansiere gennem banklån eller udlandslån, som betingelsen også var for ikke-tiskere eller folk med væsentlig interesse uden for fiskerierhvervet.

Det må herunder ikke glemmes, at venstres kredsen om et lovforslag om ringere betingelser for afskrivning på coastere havde en væsentlig andel i, at interessen for fiskeskibe, der ikke skulle rammes af en sådan lovgivning, øgedes.

Det er nu, hvad det er, men når man fra flere sider har bebrejdet fiskerne, at de har disponeret letsindigt ved at bygge nye skibe — og det har jo ikke mindst fiskeriministeren gjort — så er det værd at mærke sig, at der ikke fra fiskeriministeriets side før krisens begyndelse er givet udtryk for, at en dæmpning eller endog en reduktion af fiskerflåden var nødvendig. Det er derfor forståeligt, at det er vanskeligt for fiskerne at sluge den bagklogskab, ministeren senere har lagt for dagen. Navnlige fordi han samtidig for sit eget vedkommende synes at tage situationen så umådelig afslappet.

Men lad mig sige lidt mere om de investeringer i skibe, som mange har så ondt af. Det er jo simpelt hen de eneste henlæggelsesmuligheder, der findes med vort over alle grænser forvoksede indkomstskattesystem. Det gælder både de unge og de ældre fiskere, der er blevet hævet til skyerne af massemedierne, når deres dristighed som resultat gav et overskud. De var moderne vikinger. Nu skal de hånes, men sådan er det jo, spot og skade følges ad.

Den samme hån kommer endnu kraftigere til orde over for de folk uden for erhvervet, der hellere ville tage en risiko, der i hvert fald har skaffet mange mennesker arbejde, end de ville se resultaterne af deres slid og sparsommelighed forsvinde i skattevæsenets umættelige gab. Trussereder råber man efter dem, men man glemmer, at det var en socialdemokratisk regering, der i sin tid fik den pågældende afskrivningslov vedtaget, fordi skibsværfterne var ved at gå

nedenom og hjem, og at den har været stærkt medvirkende til at holde værfterne i gang lige til i dag.

Indtil 1974 var der ikke noget, der hed kvoteringer eller begrænsninger i fangstmængden. Disse indførtes, kort før der indtrådte en afmatning på verdensmarkedet for fisk og fiskeprodukter, hvilket medførte dannelsen af store fiskepukler både i USA og i Europa. Begrundelsen for kvoteringen var imidlertid en anden, nemlig at flere fiskebestande var i fare for at blive fuldstændig opfisket, hvis fiskeriet ikke begrænsedes. Det gjaldt efter biologernes mening i særlig grad for bestandene i Nordsøen, der er hovedfangstplads for dansk fiskeri.

Det første stop for danske fiskere kom for tungefiskeriet midt på sommeren. For sildens vedkommende opstod der efter ordre fra fiskeriministeren i løbet af sommeren og efteråret flere forvirrede situationer med henholdsvis stop og tilladelse til på ny at fiske indtil fuldstændigt stop, kort før kvoteringerne i denne måned skulle genforhandles i London. Det samme skete for torskefiskeriet.

Stillet over for dette var det, at fiskerne i samlet flok stimed tilbage til deres hjemhavne og erklærede, at de ikke ville gå på havet igen, før de fik en række krav gennemført. Store protestmøder blev afholdt. Mange problemer blev drøftet og mange krav diskuteret, men fælles for dem alle har været, at fiskerne ønsker ministerens svar på det simple spørgsmål, om dansk fiskeri overhovedet har en fremtid.

Fiskerne føler sig manipuleret og dirigeret med på en måde, de aldrig tidligere har kendt i deres hidtil så frie erhverv. De ønsker at kende betingelserne for deres fortsatte eksistens. De siger, at der er masser af sild i Nordsøen, og at der aldrig har været så mange torsk. De mener, at kvoteringerne først og fremmest tager sigte på at ramme dansk fiskeri, der indtil nu har været dominerende, og ikke alene hvad angår fangsterne i Nordsøen, men Danmark er som fiskerination også den største af samtlige EF-lande.

Fiskerne siger, at der føres en hadkampagne imod dem ligesom under laksestriden for få år siden. Da bøjede regeringen sig for en amerikansk trussel.

Nu er det industrifiskerne, de danske industrifiskere, der skal have skylden for ned-

[Erlandsson.]

gangen i sildebestanden, til trods for at den fisk, der går i møllerne, er arter, der ikke kan bruges til andet. Ikke, som nogle tror, et led i fødekæden for værdifuld konsumfisk, men konkurrent til konsumfisk om Nordsøens fødeemner. Det er ikke konsumsild, der går i danske fiskemøller. Det var det engang, men den tid er for længst forbi.

Danske fiskere siger, at der er andre nationers fiskere, der er mindre fine i kanten, både mod nord og øst. Specielt tror de ikke et hak på, at en stor østlig nation, der har sikret sig et alibi for sin tilstedeværelse i Nordsøen ved at tilmelde sig NEAFC, holder sig inden for den kvotagrænse, den har fået. De finder dens flåder af fiskeskibe ledsaget af store moderskibe overalt i Nordsøen. Når fangsterne fra disse skibe for det meste om natten suges over i de store skibe, bliver der sat kraftigt blødende projektorer mod danske fiskere, der kommer i nærheden af dem. Der er derfor ingen beviser for, hvad disse fremmede fiskere fanger, men der er stærke indicier. De er nemlig altid at finde, hvor silden er, og når de selv hævder i det første halve år af en 18 måneders periode kun at have opfisket 8.000 t sild, så ryster danske fiskere på hovedet og spørger sig selv, om 300.000 t kan gøre det.

Der er et punkt mere, hvor danske fiskere lægges for had. Det er med hensyn til, som det hedder, destruktion af fisk. Medens $\frac{2}{3}$ af verdens befolkning lever på sultegrænsen, siger man, overhælder danske fiskere god konsumfisk med rød maling. Ja, sådan siger man virkelig. For det første er der ikke tale om maling, der er tale om et ugiftigt farvestof, der ikke forringer fiskens ernæringsmæssige værdi som foder. For det andet drejer det sig om relativt meget små mængder fisk, som af en eller anden grund ikke har kunnet holde mindsteprisen, der er en prisstabiliserende foranstaltning inden for EF, som fiskeriministerens for nylig fortalte.

Man taler jo for øvrigt heller ikke om destruktion af korn, bare fordi ikke alt korn bages til brød, men noget af det går igennem husdyrene, før det kommer på bordet som føde for mennesker. Noget af kornet kunne måske endda blive til akvavit, som det hedder hos Hans Hartvig Seedorff Pedersen „Lad mig spire i en ager, nok så lille nok så mager, blot jeg genopstår engang som“

osv. Intet går til spilde i naturens store husholdning. Men jeg skal lade poesien ligge — der er stunder til spøg, og der er stunder til alvor — og vende tilbage til dagens alvor.

Jeg begyndte med at sige, at folkettinget ventede af ministeren at høre, hvad han ud fra sit partis forudsætninger ville gøre for at bevare det danske fiskerierhverv. Fiskerne har bedt om økonomiske støtteordninger, som uden tvivl er dem inderligt imod, men hvad andet kan man bede en socialdemokratisk regering om, selv om mange fiskere uden tvivl frygter, at det vil betyde punktum for fiskeriet som frit erhverv — det hørte jeg udtrykt så sent som i går — og at erhvervsfiskeriet vil komme ind i en gænge, hvor det bliver staten, der skal bestemme? For det er jo sådan, ræsonnerer fiskerne, at den, der sidder på penge-kassen, træffer afgørelserne.

Der er næppe heller tvivl om, at hvis fiskeriministerens havde magt som agt, så ville han have handlet, som en socialdemokratisk regering altid gør, når en erhvervsgren er bragt på knæene, nemlig tilbyde den skatteydermidler. Men den vej er ikke længere farbar. Det sås tydeligt ved den skinstøtte, man for ikke så længe siden tilbød, med 50 pct. statsgaranterede lån mod tabskaution. Det er ingen hjælp, højst en hjælp til at trække pinen ud og til at øge en bestående konkurrenceforvridning inden for erhvervet. Når lånet forfalder, skal låntageren faktisk været gået konkurs forinden, for at banken kan få sine 50 pct. af det lånte tilbagebetalt. Den lov vil blive meget lidt brugt.

Men hvad kunne fiskeriministerens ellers gøre? Han kunne først og fremmest gøre sig klart, at når der føres forhandlinger om forhold, der direkte griber ind i danske fiskeres indtjeningsmuligheder, så drejer det sig om kold forretning, det drejer sig om kroner og øre, det drejer sig om familiers eksistens, det drejer sig om beskæftigelsen i fiskeindustrien, på skibsværfterne, hos vobindere og netfabrikanter, i den elektroniske industri og mange andre servicefag. Fiskerierhvervet er et nationaløkonomisk bærende erhverv, et erhverv, hvis eksportværdi i 1974, som fiskeriministerens nævnte, lå på næsten 2,7 mia kr. Det er lige så meget som 20 pct. af værdien af den danske landbrugs-eksport. Sådanne forhandlinger er hver gang

[Erlendsson.]

ildprøver, selv om de måske ledsages af smil og skulderklap, de er dødelig alvor for dem, det angår.

Som medlem af Danmarks regering burde ministeren have været til stede i London for at sætte hele sin autoritet ind, når forhandlingerne på embedsmandsplan forinden havde ført til klart utilfredsstillende resultater og disse efter protest skulle genforhandles. Men hvad gjorde ministeren? Han tog i stedet til FAO-konference i Rom. Jeg skal ikke her diskutere denne organisations betydning på globalt plan, blot sige, at det nok er et almindeligt indtryk i befolkningen, at danske politikere ingenlunde svigter deres opgaver ude i den store verden, hvor de gerne lader deres stemme lyde om både det ene og det andet. Men det er mit partis opfattelse, at skal Danmark for at røgte sine egne borgeres og det danske samfunds interesser tilslutte sig internationale konventioner, hvor der sjakres om forhold, der griber direkte ind i tusinder af danskeres lykke og velfærd, så er det for en dansk politiker og specielt en dansk minister tiden til at kaste sine evner af i de nærmeste krav. Det forsømte ministeren, og det var den sidste af en lang række forsømmelser og fejlgreb — manglende kontakt med fiskernes brede lag, som ministeren nyligt selv indrømmede, en siksakkurs af fiskestop og igangsættelser — der førte frem mod den blokade af havnene, som var fiskernes forudseelige reaktion på den forvirring og fortvivlelse, de mange vekslende indgreb fra ministerens side sluttelig resulterede i.

Det er mit partis opfattelse, at fiskeriministeren har manglet evnerne og slet ikke har haft menneskeligt format til at løse sine opgaver på en måde, folketinget kan være tilfreds med.

Jeg skal derfor tillade mig på min gruppes vegne at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

„Idet folketinget udtaler sin mistillid til fiskeriministeren i anledning af, at han har hindret danske fiskere i at udøve deres erhverv, går tinget over til næste sag på dagsordenen“.

(Bifald fra tilhørerpladserne).

Formanden:

Det er ikke tilladt med bifald. Vi ser meget gerne tilhørere i folketinget, som jo er et åbent hus, men bifald er ikke tilladt fra tilhørernes side — og for øvrigt heller ikke fra medlemmernes.

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages kl. 13, hvor vi begynder med spørgsmål til ministrene, der tager ca. 1½ time.

Mødet udsat kl. 11.57.

Mødet genoptaget kl. 13.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er fra de pågældende ministre modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Hølge: Spm. nr. 80.

Bertel Haarder: Spm. nr. 100

Voigt: Spm. nr. 101

Tandrup Jensen: Spm. nr. 103

Camre: Spm. nr. 106

Dohrmann: Spm. nr. 111.

Spørgsmålene og besvarelserne vil blive optaget i Folketingstidende efter spørgetiden i dag.

Man gik først til det sidste punkt på dagsordenen, der var:

Spørgsmål til ministrene.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg skal gøre opmærksom på, at spørgsmål nr. 134 vil blive besvaret først.

Af *Wilhelm* (VS) til økonomiministeren:

„Vil ministeren bekræfte, at forårets lovindgreb med forlængelse af overenskomsterne efter regeringens opfattelse betyder, at der ikke i overenskomstperioden på nogen måde kan ændres ved dyrtidsreguleringen, herunder beregningsgrundlaget for det lønregulerende pristal, således som rege-

[Dohrmann.]

helhed er det meget forkasteligt, at de bevilgede penge til Grønland anvendes på en så tåbelig og uigennemtænkt måde.

Minister for Grønland *Jørgen Peder Hansens* svar (18/11 75):

Hr. Dohrmann har i et til folketinget den 14. november 1975 indleveret spørgsmål (spørgsmål nr. 111) forespurgt, om jeg omgående vil stoppe den kgl. grønlandske handels planer om for skatteborgernes regning at ødelægge det private initiativ ved at udvide sine forretninger i Grønland samt oplyse, hvor mange procent der betales i rente, når KGH låner penge af staten.

I denne anledning kan jeg oplyse, at hr. Dohrmanns spørgsmål bygger på en misforståelse, idet der i den konkrete sag, som der i motiveringen til spørgsmålet hentydes til, ikke er tale om en udvidelse af KGHs butikshandel i Godthåb.

Forholdet er det, at KGH af hensyn til såvel forbrugere som medarbejdere flytter sit udsalg af møbelvarer til en KGH tilhørende selvbetjeningsbutik, som KGH i 1969 udlejede til Brugsen. Brugsen har nu bygget en ny butik, og den tidligere selvbetjeningsbutik står tom.

Jeg vil gerne understrege, at der på ingen måde i forbindelse med genetableringen af denne butik bliver tale om en udvidelse af KGHs varesortiment i Godthåb.

Ligeledes finder jeg det rigtigt at oplyse om, at de grønlandske folkevalgte forsamlinger har en anden vurdering af, hvad der er til gavn for den grønlandske befolkning end hr. Dohrmann, idet Grønlands landsråd i 1974 meddelte ministeriet, at det ønskede, at KGH i hvert fald i en 5-årig periode viderefører de specialbutikker, som KGH driver i Godthåb, samt at Godthåb kommunalbestyrelse for nylig har erklæret sig enig i, at KGH indretter sin tidligere selvbetjeningsbutik til specialvarebutik.

Jeg finder derfor ingen anledning til at ændre beslutningen om, at KGH bruger sin egen butik til den butiksdrift, den allerede har i forvejen, blot i andre lokaler end hidtil.

KGH har som enhver anden § 2-virksomhed hos Nationalbanken en „kassekredit“, hvor saldoen kun opgøres pr. 31. december. Saldoen forrentes med 3½ pct., for så vidt

angår driftskapital, og med 4½ pct. for faste anlæg.

Man vendte herefter tilbage til dagsordens punkt 1, der var:

*Forespørgsel til fiskeriministeren af Er-
lendsson.*

(Forespørgsel nr. II).

Forhandlingen genoptoges.

Søren B. Jørgensen (S):

Det er rigtigt, som hr. Erlandsson sagde i sit indlæg, at partiernes ordførere ved denne debat skulle komme med nogle principielle synspunkter omkring situationen inden for fiskeriet.

Hr. Erlandssons indlæg var jo et langt, usagligt angreb på ministeren og hans embedsmænd, og det sluttede med en mistillidsdagsorden. Skulle der stilles mistillidsdagsorden her i dag, så skulle den faktisk efter min opfattelse være rettet imod fremskridtspartiet i dets forsøg på at bibringe befolkningen det indtryk, at ministeren alene er skyld i fiskeriets øjeblikkelige vanskeligheder.

Fremskridtspartiet fortier fuldstændig, at de foranstaltninger, der i løbet af i år og også under en tidligere minister sidste år er foretaget for at bevare fiskebestanden, er forhandlet med fiskeriorganisationerne, med de folk, som fiskerne selv på fuldt demokratisk vis har valgt til at varetage deres interesser.

Fremskridtspartiet fortier fuldstændigt, hvor afhængige vi er af, hvad andre lande foretager sig. Man forsøger at give befolkningen det indtryk, at vi i internationale forhandlinger kan få alle vore ønsker opfyldt.

Det kommer sikkert ikke som en overraskelse for hr. Erlandsson, at vi i socialdemokratiet vil stemme imod dagsordenen.

Med hensyn til fremskridtspartiets løsning på problemet bemærkede jeg, at hr. Erlandsson i sit allerførste indlæg sagde: hvis man blot for længe siden havde ført fremskridtspartiets politik med at afskaffe indkomstskatten, ja, så ville vi heller ingen problemer have haft i dag. At en nedsættelse af indkomstskatten skulle medføre

[Søren B. Jørgensen.]

flere fisk — ja, det skal man vist være mere end superfremskridtsmand for at tro på. Fremskridtspartiets politik vil ganske rigtigt føre til, at fiskerne og de tusinder, der har deres beskæftigelse i denne industri, fremover vil undgå det, hr. Erlandsson kalder skatteflåning. For i løbet af ganske kort tid ville der ikke være flere fisk, fiskerne og de beskæftigede ville ikke have nogen indtægt, og så skal man selvfølgelig heller ikke betale nogen skat.

Der er ingen tvivl om, at dansk fiskeri er i meget store vanskeligheder. Jeg tænker på mange ting. Udviklingen i 1975 har medført betydelige ændringer i forholdene inden for dansk fiskeri, og disse ændringer vil fortsætte i den nærmeste fremtid. Jeg tænker på de kommende kvoteringer, jeg tænker på EFs fiskeripolitik og på resultatet af FN's havretskonference, der begynder om nogle måneder. Det er urealistisk at tro, at en løsning på disse meget store problemer kan udformes på ganske få dage. Disse ændrede forhold kommer ikke kun til at berøre fiskerne. Også fiskeindustrien vil blive berørt, og ikke mindst de tusinder, der er beskæftiget i denne industri, vil blive berørt.

Jeg har bemærket mig, at den meget store gruppe af lønmodtagere, der har deres beskæftigelse dér, har været opmærksom på, at der kan ske ændringer i tiden fremover, og har diskuteret deres situation. I modsætning til de krav, som fiskerne på deres møder i den sidste tid har stillet, og som er mere eller mindre ultimative, så har Specialarbejderforbundet i Danmark over for fiskeriudvalget peget på nogle områder, hvor man mener der bør sættes ind. Specialarbejderforbundet peger bl. a. på licensordningen, samfundsmæssig støtte til forskning i alternativt fiskeri, nedskæring af fiskerflåden, samme vilkår inden for EF med hensyn til statsstøtte, de beskæftigedes vilkår, ferielovgivningen og endelig på sikkerhed og miljø i den danske fiskerflåde. Alene den henvendelse sammenholdt med de krav, som fiskerne i den senere tid har rejst, viser, at det ikke er ét, det er mange problemer, der ønskes drøftet i forbindelse med tilrettelæggelse af den fremtidige fiskeripolitik.

Når fiskeriet nu efter to på hinanden følgende rekordår er kommet i vanskeligheder, ja, så skyldes det mange forhold. Der er især

to, der træder frem. Det første problem er, at der ikke er fisk nok til den efterhånden meget store fiskerflåde med de nye, moderne fangstredskaber. Man taler meget om de store udenlandske fartøjer, der er derude, men vi er efter det, jeg har fået oplyst og har læst mig til, også godt med her i landet. Lad mig nævne, at medens vi i 1965 her i landet havde 87 stålkuttere, ja, så havde vi sidste år ikke færre end 313, og det forlyder, at der er en del under bygning. Når man tager kvoterne i betragtning, så er det ikke vanskeligt at forestille sig, hvad det kommer til at betyde fremover.

Det andet problem, og det mest akutte problem, er økonomien. Vi har set på, hvor meget der er fanget i de første 9 måneder i år sammenlignet med de første 9 måneder sidste år, og det viser sig, at der i år er fanget 10.000 t flere fisk end sidste år. Fiskerne har altså aldrig før i de første 9 måneder fanget så meget som i år. Men problemet opstår, fordi fiskerne har fået 300 mill. kr. mindre for deres fangster i år end sidste år. Her er det især industrifiskeriet, der har mærket nedgangen.

Hvad kan årsagen så være til det? Er det den minister, som fremskridtspartiet i dag vil have fjernet, der er årsag til dette? Ministeren pegede i sin redegørelse bl. a. på Peru, på USA og på den almindelige økonomiske afmatning i vore aftagerlande. Der er altså tale om forhold, vi ingen indflydelse har på. Her er igen et klart, et tydeligt bevis på, hvor afhængige vi er også på dette område af, hvad andre lande foretager sig. Jeg synes, det er helt forkert, når man fra fremskridtspartiets side vil give det udseende af, at ministeren skulle have indflydelse på fiskeriet i Peru og på sojabønneproduktionen i USA.

Jeg har også et par bemærkninger til det opnåede forhandlingsresultat i Londen i sidste uge. Her har fremskridtspartiet jo også været inde i billedet. Man har sagt, at det er et dårligt resultat; man har sagt, det er nogle dårlige forhandlere, man har haft derovre. Det er vel værd at lægge mærke til, at det sagde fremskridtspartiet, allerede inden resultatet forelå. Man ville have resultatet ophævet, medens man endnu sad og forhandlede i London. Men det skal vel ses som et led i alle fremskridtspartiets patentløsninger, som alle bærer tydeligt præg af, at

[Søren B. Jørgensen.]

fremskridtspartiet som sædvanlig ikke har forstået, hvad sagen drejer sig om, eller ikke vil forstå, hvad sagen drejer sig om.

Hvad angår embedsmændene, der var i London sammen med de to formænd for fiskeriets hovedorganisationer, der også deltog i forhandlingerne, så må de sammen med fiskeriministeren nu leve med fremskridtspartiets mistillid, men hvad, det overlever de nok også. Man kan efterhånden være sikker på, at alt, hvad fremskridtspartiet ikke kan acceptere, egentlig er meget rigtigt og fornuftigt.

Med hensyn til kvotatildelingerne er det min opfattelse, at vore forhandlere har opnået det bedst mulige resultat. Vi skal nemlig gøre os klart, at der er tale om en forhandling mellem 15 nationer, mellem 15 lande, og der er vel ingen, der har fået deres ønsker 100 pct. opfyldt.

Med hensyn til den helt aktuelle situation vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren kan bekræfte, at der fortsat er gode muligheder for at udøve fiskeri i Nordsøen og i Skagerrak, blot man ikke fisker efter tunger og efter sild. Det er min opfattelse, at der svømmer 2.500 t torsk, og skal jeg anslå en pris på dette kvantum, så vil jeg anslå det til omkring 10 mill. kr. Der er rødspætter, der er kuller, der er hvilling, hvor vi endnu ikke har opfisket vore kvoter.

Fremskridtspartiet, der, som jeg sagde før, har en indgroet mistillid til alt rigtigt og fornuftigt, har også været fremme med den tanke, at vi skulle melde os ud af NEAFC. Man skal være mere end superegoist for at tilslutte sig en sådan tankegang. Det ville efter min mening være den dårligst tænkelige løsning af problemerne. Vi ville ikke have den ringeste mulighed for at klare en enegang i dette spørgsmål. Vi ville helt afgjort blive udsat for et voldsomt pres fra de øvrige 14 landes side. En sådan politik på fiskeriets område, altså ikke at deltage i de internationale forhandlinger, vil simpelt hen føre til, at andre lande ikke længere ville føle sig forpligtet af de indgåede aftaler om kvotafordelingerne. Resultatet vil blive kræfternes frie spil på fiskepladserne, alles kamp mod alle, der igen vil føre til, at hver nation, hver fisker, vil søge at få så store fangster hjem som muligt, inden fiskebestanden helt er opfisket.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at den eneste realistiske mulighed, der eksisterer for dansk fiskeri fremover, er, at vi går med i det internationale samarbejde om regulering af fiskeriet på de fælles fiskepladser, således at fiskebestanden kan blive opretholdt og dermed skabe grundlag for udøvelse af fortsat udbyttegivende fiskeri. Socialdemokratiet ønsker, at det danske fiskerierhverv skal bestå som et stort og et betydende eksporterhverv, men det er også vor opfattelse, at det skal ske på de betingelser, som man internationalt kan forhandle sig frem til. Anarki på vore fiskepladser er vi imod.

Der findes ingen patentløsning. Der findes ingen nem løsning. Vi gør klogt i at erkende, at blandt de 15 NEAFC-lande er vi ingen supermagt, der kan tillade os at mene, at vi har en magtstilling, at vi kan sætte os op mod andre nationer, som vi sidder ved forhandlingsbordet sammen med. Hvis vi også fremover skal opnå resultater, så må der udvises forhandlingsvilje.

Fiskerierhvervet er i vanskeligheder, ingen tvivl om det, men ingen, og heller ikke fiskerne, skal tro, at deres problemer fremover løses på anden måde end gennem en tilpasning af erhvervet til den fiskemængde, som internationale aftaler giver os ret til at hente i de kommende år.

I den aktuelle situation deltager socialdemokratiet gerne i drøftelserne i landbrugs- og fiskeriudvalget af de forslag og de henvendelser, der måtte fremkomme med henblik på fiskeriets nuværende og fremtidige situation.

Kofoed (V):

Det er ikke fiskeridebatter, folketinget gennem tiderne har brugt mest tid på, og det kan skyldes, at der på politisk plan ikke har været forståelse eller interesse for dette erhverv. Det kan også skyldes, at det ikke har været nødvendigt med politiske foranstaltninger for at sætte gang i erhvervet eller begrænse dets udfoldelse, men det er nok en kombination af begge dele. Hvis vi tager denne forespørgsel, er det så et udslag af disse ting? Jeg kan ikke rigtig give svaret, men det forekommer mig på baggrund af de udtalelser, som er fremsat af forskellige folk fra det parti, der har ønsket denne forespørgsel, at der nok er en vis interesse for

[Koføed.]

fiskeriet — måske den slags fiskeri, som formanden for Dansk Fiskeriforening, Søren Knudsen, mente var det eneste, der ikke var underlagt kvoteringer. Jeg vil lade andre dømme, om Søren Knudsen har ret.

Fremskridtspartiet ønsker i sin forespørgsel at vide, hvad regeringen foretager sig. Hvad er så fremskridtspartiets fiskeripolitik? Den er tilsyneladende, ifølge udtalelser fra såkaldte fremtrædende folk inden for dette parti (*Tilråb fra tilhørerpladserne: Højer!*).

Anden næstformand (*Nathalie Lind*):

Jeg må gøre opmærksom på, at efter folketingets forretningsorden — det fremgår indirekte af § 38 — skal tilhørerne forholde sig rolige og tavse. Alle er velkomne til at overvære forhandlingerne, men må følge de regler, der gælder herinde.

Koføed (V):

Fremskridtspartiets fiskeripolitik vil jeg gerne have noget at vide om. Jeg kunne ønske at vide, hvad deres politik er, når man nu ønsker at vide, hvad regeringen vil foretage sig.

Så vidt jeg kan forstå, er fremskridtspartiets fiskeripolitik tilsyneladende — hvis man nu skal tage efter de fremtrædende folk, der udtaler sig tidligt og silde om dette erhverv —: ingen kvotering. Man siger: fisk bare los. Tro ikke på biologerne, og I skal give pokker i de bestemmelser, der kommer fra ministeren. De, der ikke kan klare sig, må gå fallit, for fremskridtspartiet vil ikke give offentlige midler til dette erhverv. Jo, siger fremskridtspartiet, vi har én løsning: vi fjerner indkomstkatten. Det er en vældig trøst for fiskerne i en situation, hvor der ingen indkomst er. Endelig siger man — det er formanden for partiet — at man skal blot fjerne hr. Dalsager og alle hans gerninger, så bliver alt godt. Så ved vi det.

Tilbage er selve problemet, som det drejer sig om, nemlig dansk fiskeri. De sidste ugers aviser og radio og fjernsyn har været vældig optaget af problemerne omkring fiskeriet. Næsten dagligt er den undrende offentlighed blevet præsenteret for dette erhvervs problemer, og mange har fremsat deres uforgribelige meninger og løsninger herpå. For øvrigt et ganske typisk billede på, hvordan

moderne kommunikation foregår. Fiskeriet har jo i mange år haft en vældig betydning som eksporterhverv. Med en eksport på 2,7 mia kr. i 1974 er det egentlig betegnende, at den undrende offentlighed først nu får en nogenlunde information om erhvervet. Det er i og for sig typisk for vores kommunikationsproblem i Danmark. Når der opstår en kritisk og navnlig negativ situation, så er alle offentlige medier vældig parate til at understøtte strømningerne i den retning.

Fiskeriets problemer skyldes, så vidt jeg kan se, et sammentræf af flere begivenheder. En del af disse har fiskeriet fælles med erhvervslivet som helhed. Fiskeriets situation er ligesom i andre erhverv præget af en omkostningskrise. Der er for høje renter, lønomkostningerne inden for fiskeindustrien, forædlingsindustrien, er for høje, og de højere oliepriser har direkte og indirekte indvirket på omkostningerne ved den primære produktion, nemlig i fiskerkutterne. Og disse fordyrelser har erhvervet ikke kunnet kompensere gennem højere eksportpriser på grund af den almindelige afmatning inden for markedet.

Den almindelige reaktion under sådanne forhold er, at man forsøger at øge produktionen, dvs. man arbejder sig igennem krisen ved at forsøge at fange større mængder. Men så opstår det uheldige sammentræf, at dette bliver bremset af kvoteringsbestemmelser for vore traditionelle fiskearter.

Jeg skal herefter beskæftige mig med kvoteringsbestemmelserne som sådanne. Principielt må jeg på venstres vegne sige, at vi accepterer kvoteringsbestemmelser som et af midlerne til at regulere de fiskearter, der er i fare for at blive opfisket. Vi accepterer og finder det rigtigt at styrke det internationale samarbejde, som er ved at blive sat i system efter anden verdenskrig. Det er en sådan politik, der tjener vore nationale interesser bedst, for vi er nødt til at se i øjnene, at den moderne teknik, som fiskeriet i dag råder over, er så effektiv, at man kan befiske bestanden så hårdt, at den i værste fald går til grunde. Det vigtigste med reguleringsbestemmelserne må være, at man gennem kvoteringerne får bragt bestandene så højt op, at de kan yde det maksimale.

For to af vore mest kendte fiskearter, torsk og sild, viste fangsttallene for sildenes vedkommende, at Nordsøen uden tvivl kan

[Køfæl.]

give meget større udbytte end i dag. Jeg gør opmærksom på over for folketinget, at for ti år siden fiskede man mere end 1,1 million t sild i Nordsøen. I 1974 var man nede på 260.000 t — vel at mærke med materiel, der var væsentlig mere udviklet teknisk set, og med en meget større maskinkraft. Fangsttallene og de biologiske undersøgelser synes klart at vise, at produktionen af sild optimalt skulle kunne tillade en fangst på mere end 500.000-600.000 t, altså godt og vel det dobbelte af, hvad man fisker i dag.

Jeg ved godt, at for torsken gælder andre biologiske regler end for silden, men jeg tror heller ikke, der kan være tvivl om, at hvis man skal gøre sig håb om også på dette område at forhøje produktionen, dvs. befiskningen af torsken, så bliver man også nødt til at tage hensyn til en form for regulering og en form for pleje af denne fiskeart.

Jeg mener, man skal acceptere og erkende, at naturen er nok gavmild, men den kan ikke vedblive at være det, hvis vi forsømmer den nødvendige pleje. På land har man accepteret som noget selvfølgeligt, at der skal gødes og veksles med afgrøder for at opnå stort udbytte. På samme vis må man acceptere, at det er nødvendigt at pleje havets ressourcer, hvis vi ønsker det maksimale udbytte. Vi skal erkende, at fiskeri i dag ikke blot er et fangererhverv, men at fremtidens fiskere også bliver havets bønder.

Den politiske opgave må bl. a. være at skabe et forsknings- og forsøgssystem, der kan danne grundlag for en rådgivning for fiskerierhvervet og være basis for internationale aftaler og regler, der er nødvendige for at pleje naturen og opnå det optimale udbytte.

Vi kan sige, at fra dansk side har vi jo ikke ydet det helt store bidrag. Hvis vi ser på fiskeriministeriets budget, så ser vi, at det er meget små beløb, man anvender til denne pleje. Man anvender 6-7 mill. kr. til forskning, til biologerne, som i øjeblikket fra visse sider er lagt for had, og man anvender heller ikke store midler til det, der hedder forsøgsfiskeri. Hvem må foretage dette forsøgsfiskeri i dette land? Som i andre lande? Nej, i dette land må man lade fiskerne selv fuske med nogle forsøg. Et land som Norge anvender millioner af kroner på et forsøgsfiskeri til vejledning af fiskerne. I Danmark

anvender vi ca. 50.000 kr. til trods for, at det er et erhverv, der har en eksportværdi, som jeg sagde, på mere end 2,5 mia kr. Har man en konsulenttjeneste for fiskerierhvervet? Nej, bevares, vi har nogle fiskeriattachéer i udlandet, og vi lader fiskeriministeriet udføre en masse sekretariatsarbejde for fiskeriorganisationerne. Men burde man ikke for længst også fra organisationerne og fiskerne selv have påpeget, at det var nødvendigt med en rådgivningstjeneste inden for fiskerierhvervet?

Jeg nævner dette på baggrund af den debat, der har været om betimeligheden af kvoteringer og biologernes advarsler. Her har der virkelig været en kommunikationskløft, fordi fiskerne åbenbart ikke har den fornødne tillid til biologerne. Den manglende tillid, som jeg sagde før, der sågar medførte, at visse politikere har følt sig foranlediget til at råde fiskerne til at blæse på biologerne og bare fiske væk. Jeg mener, det er en af de ting, man skal tage op også fra regeringens side, at få den kommunikationskløft fjernet.

Jeg sagde i min indledning, at fiskeriet er ramt af en omkostningskrise sammen med et forbud mod fiskeri af de to vigtigste fiskearter. For silden er der tillige et andet problem, som jeg gerne vil nævne her. Vi bruger hovedparten af de sild, som vi selv fanger, til fiskemel, således at vi importerer mere end 80 pct. af den sild, vi selv anvender i vores forædlingsindustri, fra andre landes fiskere. Jeg ved godt, det har sin forklaring, men fremtiden vil vise, at vi bliver nødt til at acceptere, at man ikke slipper godt fra at bruge konsumegnet fisk til dyrefoder. Jeg skal da indrømme, at selv om man anvender fisken til konsumbrug, bliver mere end 50 pct. alligevel affald til dyrefoder.

Når konsumegnet fisk i dag anvendes til fiskemel sammen med andre fiskearter, er det vel først og fremmest et prisspørgsmål og samtidig også et teknisk spørgsmål. Vi kan blot ikke sige til fiskerne, at nu skal I kun fiske til konsum, dertil er priserne for ugunstige, bl. a. takket være et for stort omkostningsniveau i Danmark. Selv om Danmark har en af Europas bedst udviklede fiskeindustrier, lider den alligevel ligesom andre erhverv under, at den efterhånden er så hårdt belastet omkostningsmæssigt, at det kniber meget stærkt med konkurrence-

[Koføed.]

evnen. Derfor kan man ikke give den pris for konsumfisken, således at den kan konkurrere med de omkostninger, der er ved at lande til møllerne.

Jeg kan tage et andet eksempel, hvor man ikke har de problemer. Jeg kan tage en af de landsdele, der måske er hårdest ramt af fiskerisituationen, en landsdel som Bornholm, hvor man i 1975 har fisket mere, end vi gjorde i 1974; 80 pct. af det, man producerer, går til eksport til USA, og 100 pct. anvendes til konsum. Der er fiskeindustrien ikke i stand til at give EF's mindstepriser, hvis de skal have rentabilitet i deres virksomheder. Det er igen den manglende evne, som man må sige der har været fra politisk hold, med særlig adresse til regeringspartiet, til at erkende omkostningssituationens udvikling her i Danmark.

Fiskerierhvervets situation er nok mere alvorlig, end de fleste er klar over; den er alvorlig, fordi der ikke findes lette patentløsninger. Fiskerne vil gerne fiske, men det er en kortsigtet løsning på nuværende tidspunkt, for ikke at sige, at det er ingen løsning. Fiskeriet kan på den anden side dårligt svare sig. Så kan man stille spørgsmålet: skal vi indskrænke fiskerflåden? Jeg vil advare stærkt imod dette på nuværende tidspunkt. Vi ved for lidt om den politiske fremtid inden for fiskerierhvervet til at kunne sige dette.

Må jeg så sige sluttelig, at venstre ser meget alvorligt på problemet. Men vi vil ikke være med til en storm på ministeren, fordi han accepterer kvoteringsordninger. Vi kan kritisere ministeren for, at han ændrede den tilrettelagte kvotaordning for torsk, således at den slap bort samtidig med sildekvotaen. Havde han fulgt den torskekvotering, som var planlagt i januar-februar måned, havde der været nok til resten af året. Vi kan også kritisere, at ministeren på et tidspunkt lod sig presse for højt op med bifangsten af sild. Men alt dette rækker ikke til ministerstorm. Der skal være mening i galskaben. Derimod kan vi kritisere regeringen, og vi kan kritisere folketinget for ikke at have været fremsynet nok med hensyn til mulighederne for fiskerierhvervets konsolidering.

Min konklusion må derfor blive: hvilke løsninger kan man anvise? Lad os sige for

det første: vi må have en fiskeripolitik, der styrker det internationale samarbejde til opformering af fiskebestandene, så havene giver maksimalt udbytte. Vi må for det andet intensivere det politiske samarbejde inden for EF, så vi er parat til at opnå en fælles løsning i Nordsøen, bl. a. i forholdet til Norge-Island, inden havretskonferencen er slut. Vi må også indlede forhandlinger til løsning af Østersøens forhold for at undgå, at vi kommer i samme situation som i Nordsøen. Jeg kan videre foreslå, at man laver skatteregler, der gør det muligt for erhvervet bedre at konsolidere sig, at man i den nuværende situation ikke animerer til overilet nedskæring af flåden, at man indstiller sig på at få de af folketinget vedtagne regler om garantier i overensstemmelse med praksis, og endelig bliver man vel nødt til fra regeringens side at overveje en gartneriordning, som kan give fiskerne og industrien likviditet og en omkostningsdæmpning i 1976-77.

Til slut kun dette: vi er i en meget alvorlig situation, og vi skal have fiskeriet i gang. Derfor vil jeg spørge fiskeriministeren, om han er parat til at komme med et forslag, der giver mulighed for en vis procent bifangst, således at fiskeriet kan komme i gang. Jeg mener, det er en af de måder, man skal overveje meget alvorligt for at få gang i fiskeriet igen.

Svend Haugaard (RV):

Det er altid uheldigt, når en situation bliver så tilspidset, så spændt, som den er blevet her i fiskerikonflikten. Derved kommer følelserne jo til at give sig ret stærke udslag, og det bliver svært passende afslappet at tage fat på at forhandle om tingene.

Men det er også uheldigt af andre grunde, bl. a. fordi svage sjæle får mulighed for at fiske i rørt vande, hvor man alt for tydeligt mærker hensigten, og man har sjældent set krogen så tydeligt som i dette tilfælde.

Man har sjældent hørt en tale som hr. Erlandsens, så påtaget forarget, hvor en alvorlig sag, der fortjener en mere rimelig behandling, i den grad i sin ensidige bedømmelse misbruges og overspillet.

Situationen er opstået på grundlag af en række uheldige faktorer, som der ikke er ensidig skyld for. Disse uheldige faktorer er for det første det stærke fald i fiskeprodukt-

[Svend Kaugaard.]

priserne, den stærke prisstigning i fiskernes udgifter, det er den ret pludselige kvoteringsordning, som man ikke har kunnet forudse i investeringerne, og som betyder, at man ikke er i stand til at arbejde sig ud af de øjeblikkelige økonomiske vanskeligheder. Endelig er det de andre landes støtteordninger, der giver danske fiskere og også i høj grad dansk fiskeindustri urimelige konkurrencevilkår.

Det er disse og flere andre sammenstående omstændigheder, der har skabt den meget vanskelige situation, som man godt kan forstå gør dem, der er stærkest berørt af den, fortvivlet. Hvad kan vi da gøre? Jeg er enig med den sidste taler i, at nogen patentløsning findes der jo ikke, men der er mange forskellige ting, der kan ses på. Det klares ikke ved at fiske løs. Hr. Erlendsson sagde i Radiotinget, at man skulle fjerne restriktionerne, lade fiskeriet være et frit erhverv og blot lade fiskerne fange, som det passede dem. I dag er løsningen her blevet en anden, nemlig fremskridtspartiets universalløsning af alle samfundsproblemer: indkomstskattens fjernelse.

Vi har fået advarsler fra biologerne, og disse advarsler kan man ikke uden videre sidde overhørig; det tror jeg i øvrigt heller ikke fiskerne ønsker at gøre. Biologer kan tage fejl, men meget tyder på, de i betydelig grad har ret. Havets rigdom er ikke ubegrænset, og det er også afgørende for erhvervet, at der sker en regulering, så bestanden ikke svækkes. Regulering ved nationale beslutninger løser ikke sagen, ganske uanset hvilken sømilegrænse vi får. Internationale aftaler er nødvendige, og det er i Danmarks og i fiskerierhvervets interesse, at disse internationale aftaler findes. De kan være mere eller mindre retfærdige, det kan også være svært at få alle til at overholde dem, som man ser, og man har i høj grad på det internationale marked mærket, at enhver er sig selv nærmest i denne sag.

Hr. Erlendsson sagde, at der har været svage forhandlere. Det er en meget let måde at komme om ved tingene på; det er ikke mit indtryk, at årsagen ligger her. Men der er behov for en langtidsklaring. Vi har behov for at vide noget mere om de fremtidige muligheder, og hvis det skulle føre til, at det hidtidige fiskeri ikke kan opretholdes som

nu, må vi ind i overvejelser om, hvordan man på en rimelig måde er i stand til at tilpasse erhvervets udøvende antal til erhvervets muligheder, og jeg vil gerne understrege, at for mig er den mest urimelige form for en sådan tilpasning konkurrer.

Den øjeblikkelige situation klares heller ikke ved ulovlige blokader. Blokaderne må stemples som ulovlige. De giver en forøgelse af de uheldige virkninger både for fiskeindustrien, som har det temmelig katastrofalt i forvejen, for de tusinder af ansatte, for de handlende, for samfundets økonomi som helhed, og det er også betænkeligt, at man påtvinger andre dele af fiskeriet vanskeligheder herigennem.

Vi så i Bækkelund, hvordan fremskridtspartiet var tidligt på pletten til at anklage de fysiske blokader. Jeg synes, det ville være rimeligt, om hr. Erlendsson eller en anden fra fremskridtspartiet her i dag gjorde rede for deres syn på havneblokader. Jeg mener, det er meget vigtigt at få forhandlingerne i gang. Alle parter i sagen må tvinge sig selv ind i saglige forhandlinger om den bedst mulige løsning. Jeg tror, det er muligt, for jeg mener, vi har erfaring for, at fiskerne er ræsonnable og saglige forhandlingspartnere, og det var jo rart, om man nu ligesom kunne gøre sit til at normalisere forholdet netop for at få forhandlingerne i gang.

Jeg vil gerne ridse nogle få punkter og principper op, som det radikale venstre mener bør indgå i sådanne forhandlinger. For det første det princip, at de internationale aftaler er nødvendige, og at Danmark er nødt til at holde dem. For det andet at vi må gøre alt for også at få andre lande til at holde aftalerne. For det tredje at vi må gøre alt for at sikre Danmark størst mulig andel i kvoterne. Jeg kan forstå, der ikke er stor uenighed imellem erhvervet og ministeren om den fordelingsnøgle, der skal anvendes. Vanskeligheden er jo at få de andre nationer til at anerkende fordelingsnøglen. For det fjerde at man skal gøre alt for at fjerne de nationale støtteordninger både inden for EF-området og i lande udenfor. Jeg tænker ikke mindst på Canada og Norge, og det kunne jo være, regeringen skulle overveje at nævne spørgsmålet for Norge ved den kommende Nordisk Råds session. For det femte vil jeg gerne ligesom hr. Koføed bede

[Svend Haugaard.]

om, at man igen ser på spørgsmålet om bifangsternes andel i industrifisken. Måske kunne man i hvert tilfælde forbigående finde en lidt lempeligere løsning. For det sjette er det nødvendigt, at man finder frem til forholdsregler, der kan forhindre en destruktion af konsumfisk. Jeg mener nok, at spørgsmålet er meget stærkt overspillet i pressen og dermed i den almindelige offentlige debat, men det er alligevel et forhold, som vi gerne skulle undgå. For det syvende mener jeg, vi er nødt til endnu en gang at se på låneforholdene i forbindelse med de statsgaranterede lån. Tabskautionen er ikke den heldigste løsning. Ved tredje behandling af forslaget udtalte det radikale venstre vores betænkelighed over for netop den form at ordne kautionen på, og vi mener altså, det er et spørgsmål, vi skal undersøge nærmere og få en heldigere løsning af. For det ottende mener jeg, at vi skal se på en mulighed for en midlertidig lempelse i betalingskrav: renter og afdrag, så man kan sikre, at en krise kan rides over for dem, der ikke selv er skyld i deres økonomiske vanskeligheder. Endelig for det niende at vi bør drøfte, om en sanering inden for erhvervet er nødvendig, og dér vil jeg gerne igen understrege, at konkurrerne ikke er den rigtige vej til sanering. Men der kunne være tale om, at vi skulle drøfte, om der kunne findes en vej til, f. eks. igennem en koncessionsordning, at give de egentlige fiskere, dem, der har fiskeri som hovederhverv, en fortrinnsstilling.

Der skulle gerne være mulighed for gennem en saglig forhandling af disse forhold at nå frem til i hvert tilfælde en lempelse af de øjeblikkelige vanskeligheder.

Nu vil så fremskridtspartiet have ministerstorm. Jeg mener, det er udtryk for dette partis sædvanlige anklage mod alle andre og helt uhyrlige overvurdering af deres egne ideer og synspunkter, den måde, de fremfører deres meget stærkt selvforherligende synspunkter på. Det er et forslag, vi ikke kan godtage. Vi er indstillet på fra radikal side at stemme imod det.

Lowzow (KF):

Da der var oplæg til denne debat, var det konservative folkeparti ikke meget indstillet på den. Som debatten falder ud i dag, tror

jeg alligevel, det er godt, vi har fået den. Det er godt, at mange af erhvervets folk er til stede her i dag; det er ikke noget, vi er forvænt med i folketinget, men det ville måske tit afklare mange spørgsmål ude omkring i vælgerskaren.

Jeg mener, det er godt, vi alligevel fik den, af samme grund som de andre indledere, der har trukket en særlig form for fiskeri frem i dag. Jeg tror, det er klart for alle, der er her, hvad det er, der foregår i folketinget i disse timer; det er vist ikke nødvendigt at sige det tydeligere. Men det er skuffende, når vi bliver trukket ind i en debat, fordi et parti ønsker, at vi andre skal fremlægge vores indstilling over for fiskeri og fiskeripolitik, at vi så ikke får dette partis politik, men kun en række golde, sure maveopstød og intet produktivt. Vi får at vide, at løsningen på hele spørgsmålet er, at indkomstskatten skal væk. Vi skal slet ikke her diskutere, hvad det vil medføre, men hvordan skal det hjælpe et erhverv, der ingen indkomster har, at indkomstskatten kommer væk? Man skal have indkomst for at kunne betale skat.

De regnskaber, jeg har set i de sidste dage for fiskeri, har været chokerende, de har vist direkte underskud, og de har været verificerede, der har ingen fune været i dem. De mennesker kan ikke betale skat.

Det konservative folkeparti har altid fundet og finder — og det er også tilfældet i dag — at fiskeriet er et af vores helt store og helt alvorlige erhverv af grundlæggende betydning for hele vores erhvervsliv. Det vil det også blive ved med at være i fremtiden, selv om fiskeriet kommer i vanskeligheder, og selv om der vil være vanskeligheder i år fremover. Vi må nemlig sige: der vil være vanskeligheder; der er ingen, der kan sige: bare fisk løs; der er ingen, der kan sige: bare I gør sådan og sådan, så er alle problemerne væk. Det bliver et erhverv, der ligesom mange andre erhverv virkelig kommer til at kæmpe fremover, men de mennesker, der er i det erhverv, er også vant til at kæmpe, så det skal nok gå.

Der er et råd, jeg vil give til fiskerne i dag, og det er: bliv enige, stå bag jeres ledere, find roligt ud af, hvad det er, der tjener erhvervet. Så har I slagkraft, så er der nogle, der hører på, og fremfor alt er der nogle at forhandle med. For der er kun én vej ud

[Lowzow.]

af denne dag; at man finder frem til, at ministeren optager kontakt med de ansvarlige dele af erhvervet og forhandler sig frem til noget. Men det kræver, at erhvervet er enigt med sig selv. Det ved man udmærket i andre erhverv, og det gælder også her.

Vi skal også gøre os klart, at dette erhverv er både på havet og på land. Der er måske — jeg kan ikke sige tallet — 20.000, 25.000, 30.000 mennesker i industri, i serviceerhverv, som er afhængige af fiskerne og fiskeriet. De kan ikke lades tilbage hverken én eller to måneder. Det kan man simpelt hen ikke være bekendt, og det er umuligt i den situation, landet i det hele taget befinder sig i i øjeblikket. Fiskeindustrien, ved vi, kan ikke engang, når bådene er på havet, klare sig med danske tilførsler, så det kan ikke nytte noget i denne tid at lægge udenlandske fiskere for had. Vi skal have samarbejde med dem. Vi er nødt til at have deres leverancer for at opretholde dansk fiskeindustri, og bliver dansk fiskeindustri ikke ved med at være på pladsen, er det værst for fiskerne, for de vil komme til at savne den.

Mange erhverv er i knibe i disse måneder. Fiskerierhvervet skal ikke tro, det er det eneste erhverv; det ved vi i folketinget. Alle møder naturligt frem over for deres minister, over for folketinget. Dette fastslår, at vi ikke kan leve af at hjælpe hinanden, men vi kan sikre, at vi udnytter vores muligheder bedst muligt ved at hjælpe med til at tilpasse os nye forhold, at ændre vores produktionsbillede efter de forhold, vi alligevel skal leve efter, og det er den tilpasning, som man kan forhandle sig frem til.

En ting må vi dog sige, og det er, at omkostningsniveauet for en stor del bestemmes af regeringens førte politik, og dér kan vi forlange noget. Det er for en stor del et omkostningsniveau spørgsmål, som plager os i dag.

Fiskeriet er løbet ind i en række problemer, nogle sammen med resten af samfundet og andre specielt for fiskeriet, og et af de største problemer er selvfølgelig inden for industrifiskeriet. Det er mest af alt et pris-spørgsmål, men også det store spørgsmål, om biologerne har ret, om, i hvor høj grad de har ret, om mængderne af fisk er der, om de kommer igen osv. Det er ikke et problem, vi

kan løse her øjeblikkeligt, men det er også et af de problemer, som man, hvis man tager det koldt og roligt, har mulighed for at forhandle igennem. Men vi skal huske på, det ikke kun er dér, der er kvoter, der er kvoter inden for alle fiskerigræne.

Der er også en anden ting, som ligger til grund for hele diskussionen: der er ikke ret mange, der tror, vi kan undgå en 200-sømile-fiskerigrænse. Der har måske ikke været talt helt så meget om den i dag, men det er i virkeligheden det, der er grundlaget for, at vi må tage det meget alvorligt at bryde internationale aftaler, ikke at gå ind i internationale aftaler. Denne 200-sømile-grænse vil som bekendt gøre, at der på vores eget område kun kan fiskes en 20, 22, 23 pct. af det fiskeri, vi skal have i Danmark, derfor er vi nødt til i fremtiden at leve med internationale aftaler, hvis vi skal opretholde erhvervet, og derfor er en af de vigtigste ting at få fastslået, at De europæiske Fællesskabers vande skal betragtes som fælles fiskerivande i fremtiden, altså at vi fortsat skal have mulighed for med kvoter, med aftaler, at fiske i alle disse vande. Det skal vi have ret til, og det må vi stille som en betingelse.

Vi skal også gå ind i debatten — og her ligger det store pres på ministeren — med det krav, som ministeren må følge op, at vi får en fiskeripolitik i De europæiske Fællesskaber, som accepterer danske forhold, som accepterer danske specielle ønsker, fordi vi har et så stort og så specielt fiskeri. For at leve op til det vil jeg bede ministeren skaffe os en samlet opgørelse over alle de former for nationale støtteordninger, der overhovedet findes i De europæiske Fællesskaber. Vi har fået én nu og én da. Man kan ikke kæmpe for at få noget fjernet, som man ingen virkelig oversigt har over, og selv erhvervets folk ved ikke i dag, hvad der virkelig praktiseres overalt i EF. Når vi så har dem registreret, må vi stå sammen om at få dem fjernet. Hvor meget man kan fjerne, som en af de foregående talere sagde, af norske og canadiske nationale ordninger, ved jeg ikke, for det skal ske under en anden form, når man ikke er i det samarbejde, som vi er i i De europæiske Fællesskaber.

Vi må forhandle os frem til en løsning af spørgsmålet om trawlfri zoner, som er så vitalt for danskerne, og som rammer os så hårdt, men faktisk ikke rigtig rammer an-

[Lowzow.]

dre. Det samme gælder bifangsterne. Det er alt sammen spørgsmål, som erhvervet, hvis det bliver enigt, hvis det går ind i forhandlinger, kan støtte ministeren, regering og folketing med at forhandle sig frem til.

Men der er også problemer i land. Vi er nødt til at udnytte Danmarks placering med den korte sejlafstand fra fiskepladserne, med den direkte landforbindelse til De europæiske Fællesskaber, til Europa, og til det store modtagermarked, ved at benytte vores havne og støtte vores industri.

Vi må fortsat prøve at tiltrække NEAFC-landenes og andre landes landinger af fisk, således at vi kan holde vores industri i gang. Det er ikke uden fare, hvad der er sagt i disse dage om svensk industri. F. eks. ligger der i det svenske bryggeri Pripps indgang i den store svenske fiskeindustri Abba en meget stor fare for, at der kan skaffes såvel privat som statslig kapital til at sætte en fiskeindustri i gang på den svenske vestkyst, som kan blive dødbringende for store dele af den danske fiskeindustri. Vi må altså i dette øjeblik sørge for, at de fisk, som under ganske normale forhold kommer ind i Danmark, igen kommer ind, så alle de arbejdspladser, der er i land, bliver bibeholdt, så den vaklende økonomi i fiskeindustrien forsvinder. Det kræver tilpasning af vores lovgivning for også at tiltrække disse fiske-landinger, og den må vi også finde frem til i det kommende arbejde.

Om der senere skal ske en begrænsning i flåden, er der vel ingen der kan sige noget om i dag. Jeg vil sige ligesom en af de forrige ordførere, at det må vi se på senere. Der er nok ingen grund til at gøre noget overilet i øjeblikket, men man ved aldrig, hvad der kan vise sig; forhåbentlig bliver det dog ikke nødvendigt. Men vi må satse på den bedst mulige udnyttelse af de kvoter, vi har. Derfor må vi, i den udstrækning der er mulighed for det og materiellet egner sig til det, søge at få en omstilling til konsumfisk for de både, vi allerede har. Vi må se, om vi på politisk plan kan forhandle os frem til, hvordan de fiskeres økonomi, der er fanget af afdrag og vel især på udlånslånene, kan støttes eventuelt gennem fiskeribanken.

Fremfor alt skal der en eller anden hurtig og smidig regulering af fiskekvoteringen til, for nogle arter på kortere intervaller, for

andre på lidt længere intervaller. Jeg vil derfor foreslå ministeren, at der, ud over de forhandlingsorganer, der findes generelt, bliver nedsat et udvalg, som kun har til formål — under ministerens ansvar selvfølgelig — at rådgive om kvoteringsadministrationen, så vi derindunder kan lægge en kvotering, som er bestemt af årstid, af kvalitet, af behov, et udvalg f. eks. bestående af repræsentanter for ministeriet, for begge fiskeriorganisationer og for industrien, ikke for mange af hver, men med ekspertise og erhvervets egen indflydelse, således at kvoteringen bliver brugt så smidigt og så økonomisk klogt som overhovedet muligt. Det synes jeg fiskerne har krav på, og jeg tror også, at hele administrationen vil have glæde af det.

Til allersidst vil jeg sige, som jeg begyndte: lad os komme i gang med forhandlingerne. Jeg er glad for ministerens ord om, at der er en positiv vilje til at handle for fiskerne og med fiskerne. Fra det konservative folkepartis side finder vi i hvert tilfælde ikke, at nogen form for ministerstorm er nogen løsning på noget som helst i øjeblikket, og vi har i sinde at stemme imod denne dagsorden, som vi finder er skudt helt forbi. Vi finder, at det, der trænges til i dag, er koldblodig, nøgtern overvejelse og en forhandlingssituation og ikke noget af den slags, der bliver lagt op til her i dag.

Maigaard (SF):

Vi diskuterer i dag et erhverv, der har en række vanskeligheder, og disse vanskeligheder kan vel kort gøres op i 3 forhold.

Det første er, at erhvervet har været inde i et stort opsving. Dette opsving er i sig selv et gode, men det er blevet oppustet på grund af anvendelse af afskrivningsreglerne, især af folk, som ikke er aktive fiskere, men som kun har en passiv interesse i skattegevinster.

Dernæst skaber kvoteringerne vanskeligheder. Der er her grund til at fastslå, at kvoteringerne er lige så nødvendige, som de er svære at omstille sig til. Det, vi kan drøfte, er, om vi skal være langsigtede eller kortsigtede egoister: langsigtede egoister, der vil varetage erhvervets tarv på lang sigt, accepterer kvoteringerne; de kortsigtede egoister, dem, der ikke kan se længere frem end næsen, forkaster dem.

[Maigaard.]

Det tredje problem, som vi ikke har mødt endnu, men som vi kommer til, er de problemer, der vil opstå, når, som alle venter, de økonomiske zoner på 200 sømil bliver en kendsgerning. Det spørgsmål, vi så stilles over for her i folketinget, er: hvordan imødegår man de vanskeligheder, fiskerierhvervet er ude i? Jeg mener, at disse vanskeligheder imødegås med en politik — ikke en laden stå til, minister — der har to hovedelementer. Det ene hovedelement er, at kvoteringer og internationale aftaler i øvrigt respekteres, hvor smerteligt det end kan være; i valget mellem den kortsigtede egoisme og den langsigtede egoisme må vi vælge den langsigtede egoisme, vi må vælge kvoteringerne.

Det andet hovedelement er det, at samfund og erhverv må stå sammen om at løse de vanskeligheder, erhvervet møder, og med erhvervet mener jeg fiskere, ikke mindst partifiskerne, de mange, der arbejder på arbejdspladserne i land, dem, der er beskæftiget i transportsektoren, chauffører, servicefolk, og hvad det nu kan være. Erhvervet er ikke bare, eller måske mindst, aktionerende fiskere.

Samfundet og erhverv må stå sammen om at løse vanskelighederne. Det er urimeligt, at erhvervets udøvere skal bære byrden alene; også her gælder der fordringer om solidaritet og sammenhold. Dette så meget mere som erhvervet er sundt og har en fremtid for sig, især hvis problemerne gribes fornuftigt an.

Det er så spørgsmålet, hvordan man fra folketingets side kan gribe fiskeriproblemerne an, hvordan man kan anlægge en politik, som bærer frem. Jeg vil godt som andre ordførere pege på nogle af de hovedpunkter, som efter min mening må indgå i en politik.

Jeg synes, det er afgørende, at vi nu får lavet en ordning, hvorefter fiskerierhvervet forbeholdes de aktive fiskere. Jeg kan ikke se, det har noget som helst formål, at erhvervet får forstærket sine vanskeligheder ved at være hjem søgt af folk, der kun har afskrivningsinteresse i fiskeriet. Fiskeriet skal forbeholdes de aktive fiskere. Det kan ske ved, at det kun bliver muligt at foretage afskrivninger, hvis man har sin væsentligste indkomst fra fiskerierhvervet — det er så-

danne synspunkter, vi gerne vil lægge frem — for at sikre, at fiskerne får fortrinsret til fiskerierhvervet. Det er det ene punkt.

Dernæst vil jeg gerne pege på nogle overvejelser, som Specialarbejderforbundet i Danmark har lagt frem i sit program, og som jeg synes har megen klogskab på sin side. Vi kommer til at lægge om fra det meget store industrifiskeri over i retning af konsumfiskeri med vægt på højt forarbejdede konsumprodukter. Ingen tror, at man kan undvære industrifiskeri i Danmark, men alle må være enige om, at det må være vigtigt at få flyttet betoningen over i retning af konsumfiskeri. Det har to grunde. For det første at fiskekrisen i dag først og fremmest er en industrifiskerikrise, konsumfiskeriet klarer sig efter omstændighederne godt, fremgår det af tallene. For det andet — og det synes jeg er meget vigtigt — er det konsumfiskeriet, som i den lange ende giver arbejdspladser på land, som i den lange ende er et led i en politik, som sikrer beskæftigelse her i landet. Derfor er det vigtigt, at folketinget tilrettelægger ordninger, som muliggør, at betoningen flyttes over i retning af konsumfiskeri.

Vi har fra socialistisk folkepartis side fremsat to forslag om det spørgsmål, og jeg understreger med det samme, at disse forslag ikke er fremsat som følge af aktionerne i havnene, de blev fremsat i folketinget i september, før der blev aktioneret, og de blev stemt ned dengang også af hr. Erlendssons parti. De låneordninger, vi arbejder med, har for det første en kautionsform, som er normal, nemlig selvskyldnerkaution i stedet for tabskaution. Fiskeriministeren har jo hidtil ikke været til at råbe op. Det er, ligesom det letter lidt omkring det spørgsmål; jeg håber, at det lykkes at ændre kautionsformen, når vores lovforslag nu kommer til behandling igen.

For det andet at omlægningen ikke skal tynges, ikke skal vanskeliggøres af de høje rentebyrder, vi kender i dag; vi foreslår en rentesikring, ganske som man kender det inden for det sociale boligbyggeri, med 6 pct.s rente og så en langsom aftrapning.

Jeg har set, at vores lovforslag har fået visse kommentarer fra formanden for den socialdemokratiske folketinggruppe, hr. Risgaard Knudsen, som med al den undren, der nu kan være i hans sind, spurgte, om det

[Maigaard.]

dog var SF's opgave at give statsstøtte til de rige afskrivningsfiskere. Hertil kan jeg opfordre hr. Risgaard Knudsen til at læse forslagene, fordi den støtte, vi vil give, udtrykkelig er en støtte til omlægning af erhvervet, ikke en peberbøsestøtte, hvor enhver kan få penge. Det er en støtte, som kan gives til dem, der vil være med til at omlægge erhvervet således, at det bliver mere bæredygtigt, og således at det yder sit bidrag både til eksporten og til at skabe arbejdspladser i land.

Jeg håber, at hr. Risgaard Knudsen vil sætte sig grundigt ind i tingene og ikke gøre sig skyldig i slige fejltagelser ved en anden lejlighed, hvis fristelserne ellers kom til ham, hvad de jo nok skal.

Det tredje problem, jeg vil pege på, er et ømt spørgsmål, spørgsmålet om fiskeritonagen. Vi kommer ikke uden om — dér vil jeg godt pege på de synspunkter, Specialarbejderforbundet i Danmark har lagt frem, og som jeg er enig i — at tonnagen må mindskes, ikke mindst når vi ser på de udsigter, som de økonomiske zoner med 200 sømil lægger op. Jeg erkender, at det er et ømt problem. Men lad os være ærlige og drøft det åbent. Tonnagen bliver mindsket, det er hævet over enhver tvivl, men vi har et valg, og det er et valg, folketinget skal foretage: enten bliver tonnagen formindsket ved, at banker, finansieringsinstitutter og pantefogeder ordner problemerne for os til skade for erhvervet og ikke mindst til skade for dem, det går ud over, eller også bliver tonnagen formindsket gennem en planmæssig nedtrapning, hvor det er muligt at tage de fornødne menneskelige hensyn gennem et samarbejde mellem samfund og erhverv.

Vores bidrag til debatten om tonnagens størrelse skal være to: for det første må det være sådan, at de, der ikke har aktiv interesse i fiskeri, de, som ikke gør det hårde arbejde, heller ikke skal have lov at være der. Hvis trusserederne kommer ud, har vi det første bidrag til at få en mindskelse af tonnagen, som tager menneskelige hensyn.

Dernæst må vi sikre, at der ikke kommer en stor tilgang af ny tonnage. Det kan vi gøre ved at fastlægge, at man kun kan komme ind med ny tonnage, hvis den gamle enten ophugges eller anvendes til formål uden for fiskerierhvervet. Det synes jeg ville

være to fornuftige planmæssige løsninger, som ville muliggøre, at der blev taget menneskelige hensyn, to løsninger, som så langt er at foretrække, fremfor at pantefogeder og banker og finansieringsinstitutter løser problemerne for os.

I den sammenhæng har De europæiske Fællesskaber været inde i billedet, og med den entusiasme — stundom kærlighed — som fiskeriministeren lægger frem, når vi snakker om Fællesskaberne, er det måske på sin plads at se lidt på dem også. Lad os holde fast — jeg tror, det var det eneste sandfærdige i hr. Erlendssons tale — at olie-støtten i Fællesskaberne fortsatte ud over det tidspunkt, man havde aftalt. Det skal vi holde fast ved. Det fortæller nemlig noget om, hvad Fællesskabet er for noget. Det er ikke et fællesskab.

Lad os dernæst prøve at tage fat på de bemærkninger, fiskeriministeren gjorde. Han sagde nemlig: hvis vi får 200-sømile-grænse, hvis vi får de økonomiske zoner, så skal der være etableringsfrihed, så skal danske fiskere have lov at fiske på de engelske fiskeres fiskepladser, på de hollandskes, og hvis de nu er, for inden for EF har vi etableringsfrihed. Men vi ved jo godt alle sammen, at den diskussion allerede nu rejser sig, at der ikke skal gælde etableringsfrihed for fiskerne. Vi har set presseforlydender i den internationale presse om, at hvis man får en zone på 200 sømil, skal man som dansk fisker have lov at fiske i de yderste 100 sømil, men ikke i de inderste 100. Der skal altså foretages begrænsninger, og det skulle ikke undre mig, for De europæiske Fællesskaber er ikke noget fællesskab. Derfor vil jeg gerne høre ministerens kommentar til det problem. Jeg synes i alt fald, det er forkert at stille op, som om det var uproblematisk, at vi kan få lov at fiske lige ind til de engelske fiskeribyer. Det tror jeg ikke er realistisk, og jeg vil i hvert fald gerne høre, hvad ministeren har at sige til dette spørgsmål. Jeg skal med interesse følge den forhandling, som denne minister eller andre ministre til sin tid skal føre, for at se om det lykkes at sikre etableringsfriheden også på havene. Vi har den jo på land. For ejendomsandel og andre noble ting er der jo etableringsfrihed. Lad os nu se, om vi også får etableringsfrihed på havene. Jeg tror det ikke.

Det leder så over til nogle betragtninger

[Maigaard.]

om fiskeriministeren, som har været en central figur under konflikten. På ét punkt er vi meget enige med ham, på et andet punkt ikke ret enige med ham. Vi er enige med ministeren i hans kvoteringspolitik: det er rigtigt, det er fornuftigt, det er til gavn for fiskerierhvervet, det er langsigtet egoisme. Og vi er en smule bekymrede over de åbninger over for Londonaftalen, som man ligesom kunne læse ud af ministerens tale til formiddag.

Men vi er uenige, dybt uenige, med ministeren i hans mangel på politik over for erhvervet i det øjeblik, han accepterer kvoteringer. Ministeren har interessant nok i en avis været kaldt en socialistisk minister. Det er ikke sandt, det er rendyrket liberalisme, det, fiskeriministeren har lagt på bordet. Han har nemlig ingenting gjort. Ministeren har hidtil været helt idéforladt, helt passiv. Han har absolut ingenting gjort. Derfor er der grund til at gentage, hvad der blev sagt under folketingets septembersamling fra denne talerstol: fiskeriministeren driver sit ministerium som en gammel konservativ provinsbankfilialdirektør, og det holder ikke. Det er synd, ikke mindst synd for erhvervet, og det er synd, fordi det giver fremskridtspartiet alt, alt for let spil.

Fremskridtspartiet har fremstillet sig selv som fiskernes særlige venner. Intet kan være mere forkert, hvis man har fulgt arbejdet i folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg. Partiet har ikke haft ét eneste kontant forslag til at løse fiskeriets problemer. Små og betydningsløse ting er derfor blevet blæst op, som om de var noget. Mistænkeliggørelse er det væsentligste element i fremskridtspartiets fremfærd. Men fiskerne kan ikke svare deres forpligtelser med fremskridtspartiets mistænkeliggørelse; der skal en helt anderledes kontant indstilling til.

Derfor vil jeg gerne pege på nogle af de elementer, som fremskridtspartiet har lagt frem i sin mistænkeliggørelse, og som skulle gøre det ud for en politik. Der er gjort et stort nummer ud af — desværre med bistand af landbrugs- og fiskeriudvalgets formand — at et udvalgsmøde, som kunne have været holdt den 21. november, først blev holdt den 24. november. Landet standede i våde. Vi skulle have mødtes fredag aften, det var ikke tidligt nok mandag mor-

gen. Men enhver, der kender problemerne, ved jo, at det er pip, hverken mere eller mindre. Fiskeriproblemerne har været kendt længe. Vi ved også, at de bliver stærkere, efterhånden som vi kommer ind i diskussionen om de økonomiske zoner; det er bedøvende ligegyldigt, om mødet holdes en fredag aften eller en mandag morgen. Alligevel er noget helt formelt blevet gjort til et spørgsmål, om man var på fiskeriets side eller ej. Pop, sagde pigen, det hører ingen steder hjemme.

Det næste, vi så, er straks værre, det er anklagen mod ministeren for ikke at have deltaget i Londonkonferencen. Hvis ministeren havde deltaget i en konference, hvor ministre normalt ikke deltager, hvor det altså ikke er sædvanligt at der er ministre, så havde det svækket den danske forhandlingsposition, fordi det havde vist en panikreaktion. Hvis ministeren havde gjort det, ved enhver, der kender en lille bitte smule til internationale forhold — jeg mistænker ikke hr. Erlendsson for at vide noget som helst om internationale forhold — at det havde svækket den danske forhandlingsdelegation og gjort livet værre for fiskerne, fordi det internationalt ville være blevet tolket som en panikreaktion fra dansk side, og den, der sidder i panik, kan ikke forhandle. Der havde det altså gjort skade for fiskeriet, hvis man havde gjort, som fremskridtspartiet foreslår.

Ja, spurgte vi så interesseret til sidst i Radiotinget i lørdags, men hvad vil hr. Erlendsson så gøre? Hr. Erlendsson kløede sig i sine grå hår og sagde: jo, vi skal mindske de norske fiskeres statsstøtte gennem en beslutning i det danske folketing. Det var, hvad han havde med til os, det var, hvad han kom og sagde til et erhverv, der er i klemme. Mindsk de norske fiskeres støtte gennem en beslutning her i folketinget. Det kalder jeg hjælp til et erhverv, der er i klemme. Så gik vi videre i teksten, og det næste punkt var — det har vi også hørt i dag — russerne hugger nok fisken for næsen af os. Det erkendes klart, at der ikke kan gives skygge af bevis for påstanden, men de gør det nu nok alligevel. Mistænkeliggørelse. Men hvem kan betale terminen den 11. december med mistænkeliggørelse af denne art? Hr. Erlendsson kan i hvert fald ikke.

Så går vi videre. Hvis vi skal prøve at

[Maigaard.]

udtrykke det i fremskridtspartiets terminologi, så er det sagt — jeg siger udtrykkelig, det er fremskridtspartiets terminologi — at biologer og ikke mindst fiskeribiologer er endnu mere tovlige end pædagoger, dem skal vi i alt fald ikke høre på. Men sandheden er jo, at biologerne har haft ret en lang, lang række gange. Det holder ingen steder.

Så er den store stund oprunden, for vi har i dag fået et kontant forslag fra hr. Erlendssons side. Jeg lykønsker hr. Erlendsson med denne begivenhed, den er historisk i fiskeridebattens udvikling, for det er første gang, vi har set noget, der lignede et forslag fra hr. Erlendsson. Jeg lykønsker ham. Det går i al sin storladne enkelthed ud på, at man skal tillade 10 pct. bifangster af sild ved industrifiskeri i 5 uger frem til den 1. januar 1976.

På denne baggrund opgiver jeg at få ét eneste fornuftigt ord ud af hr. Erlendsson, når vi snakker kontante ting, og derfor vil jeg godt spørge hr. Glistrup, om hvem man dog må sige at han har et godt hoved: er det meningen, at vi skal opsiges Londonresultatet, eller er det ikke meningen, at vi skal gøre det? Vi prøvede at få svar fra hr. Erlendsson i lørdags. Hr. Erlendsson sagde: vi skal lave en brain-storming, men det var ikke det, vi snakkede om. Skal vi opsiges det forhandlingsresultat, eller skal vi ikke gøre det? Det må være spørgsmålet, og jeg stiller det til hr. Glistrup.

Jeg må i alt fald sige, at fremskridtspartiet har ført sig frem under folketingets diskussion om disse ting på en sådan måde, at tankerne er blevet ledet hen på et fænomen, der har spillet en stor rolle i debatten, nemlig det fænomen, man kalder undermålskuller. Jeg synes, det er kedeligt. Jeg vil gerne have, at debatten ledes over i positive baner i spørgsmålet om, hvad vi kan gøre, og derfor skal jeg på min gruppes vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

„Idet folketinget opfordrer regeringen til at udforme en politik, der sikrer dansk fiskeris fremtid, ikke mindst ved at godkende Londonkonferencens resultat, ved at drage omsorg for, at fiskerierhvervet forbeholdes aktive fiskere, og ved at sikre finansierings-

muligheder, der muliggør de fornødne omlægninger af erhvervet, går tinget over til næste sag på dagsordenen.“

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Der er nu stillet følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette forslag indgår i de videre forhandlinger.

Arne Bjerregaard (KrF):

Indledningsvis skal jeg da sige, at det glæder mig, at SF efterhånden også ønsker at føre en erhvervsvenlig politik, som i sandhed kan være nødvendig i den situation, vi efterhånden er bragt ud i i dette land.

I øvrigt skal jeg prøve at afholde mig fra polemiske bemærkninger i denne debat, selv om der kunne være almindelig grund hertil, idet jeg mener, det må være en forhandling mellem de forskellige partier, vi har brug for, og ikke et opråb til de fiskere, som så talrigt er mødt op i dag. Det skulle dog helst ikke være dem, man talte til; de er her sådan set kun for at lytte på, hvad vi andre siger til hinanden.

Dansk fiskeri har været førende i Danmarks tilhørende indhavsområde, og forskellige faktorer har været medvirkende hertil. Efter min formening må hertil regnes den korte afstand til fiskebankerne, vores førende tekniske udvikling til en mere rationel udnyttelse af fisken og forskellige fiskearter. Vi har vel i Danmark trods 0 kr. i statsstøtte den bedste udnyttelse af alle fiskeriets affaldsprodukter, og endelig har vi et økonomisk demokrati i partsfordeling af fangsten, der giver en maksimal udnyttelse af arbejdskraften i fiskeriet. Så har man fra visse fagforbunds side slået en breche heri, og venstre regeringen har i forrige år i sit fejlslagne angreb på anpartsselskaberne ført denne selskabsform over i fiskeriet. Dertil må jeg sige, at begge dele vel er beklagelige, og vi må notere, at man har grund til at frygte, at disse ændringer i det lange løb vil vise sig at være medvirkende årsager til, at dansk fiskeri mister mulighederne for en maksimal udnyttelse af fiskerflåden og dermed den førerposition, det har oparbejdet. Hermed er sagt til dansk fagbevægelse, at den således ikke kan harcelere over fiskernes i øjeblikket forsinkede respons, idet

[Arne Ejerregaard.]

den jo kun nu har mulighed for at skue egne våben, ganske vist i afsvækket form, fra en ganske anden synsvinkel, men derimod må vi fra politisk hold se helt nye perspektiver folde sig ud i pressionsgrupper, ensidige magtanvendelser, der let bliver til alles kamp mod alle, om så kampen kan være aldrig så begrundet, for at nå den magt, som enhver gruppe i samfundet ønsker.

Men vel, lad mig gå til havets rigdomme, som jo er baggrunden for fiskeriet. Her må vi notere, at havets rigdomme er næsten umådelige, fordi produktionsområdet faktisk har en tredje dimension — det er ikke som landbruget, der må nøjes med længde og bredde. Produktionen i havet er afhængig af fotosyntesen, som alle jo ganske vist ved, og den er ganske konstant. Det vil sige, at det grundfoder, som er i havet, plankton, må være nogenlunde konstant, hvis ellers vore solskinstimer er det. Det vil igen sige, at grundfoderet plankton næppe ændres, og det vil sige, at den fiskemængde, som er i havet, ikke vil ændres, uanset hvad man fisker, hvordan man fisker, eller hvilke arter man fisker. Spørgsmålet bliver således ikke, om vi ønsker den samlede fiskemængde opretholdt, for det bliver den så sandelig, den vil nemlig altid være konstant. Vi fisker ikke havet tomt, som nogle vil påstå, det er nemlig ikke en rationel mulighed, det er en teknisk mulighed, men ikke en rationel mulighed. Nej, spørgsmålet er, hvilke fiskearter vi ønsker bevaret som konsumfisk, ikke hvor mange fisk vi ønsker at fange. Det har i mange år været næsten konstant, når vi regner industrifisken og konsumfiskene sammen. Men vi danskere vil selvfølgelig som andre nationer gerne bevare visse konsumfisk til vores, jeg havde nær sagt almindelige kulinariske nydelser på bordet. Derfor ønsker vi bl. a. at bevare sil-den, skønt jeg har en fornemmelse af, at de fleste danskere og flere europæere i grunden ikke kan lide den fisk, og lad mig i parentes bemærke, at når man bilder sig ind, at man i grunden kan lide den fisk med de mange forskellige serveringer, er det øjensynlig kun, fordi man ved fortæringen af den har en retfærdiggørelse af en markant støtte til De danske Spritfabrikker.

Men da fødemulighederne som sagt er konstante, vil den samlede fiskemængde

altså også være konstant, men for de enkelte arter, der har begrænset udbredelsesområde, vil temperatur, strøm, saltkoncentration og fødemuligheder selvfølgelig være bestemmende for fiskemængden og fiskens almindelige tilvæksthastighed. Forsvinder én art fra et område, fordi man har opfisket den, kan man være evig forvisset om, at der vil komme én eller to nye arter til dette område.

Det bringer mig straks ind på spørgsmålet: industrifisk kontra konsumfisk. Det har været det gennemgående træk i debatten, at man endelig skal fremelske konsumfisken på bekostning af industrifisken. Man har simpelt hen sprunget de biologiske muligheder og realiteter over. Man har bare en almindelig fornemmelse af, at konsumfisk er pænere end skidtfisk, som det almindeligvis omtales. Det er blevet i dette samfund for den almindelige mand og også blandt politikere, hører jeg, mere seriøst at være konsumfisker end industrifisker. Man har øjensynlig den opfattelse, at industrifisk smides direkte på møddingen. Men lad os tage nogle ganske typiske industrifisk som sperling, tobis eller brisling. De ligger, som jeg håber de fleste politikere ved, forrest i fødekæden, det vil sige, at de er billige at frembringe i havet, og det vil sige, omsætningspildet i fødekæden er ringe. Hvis vi nu fanger disse fisk og udnytter dem industrielt, vil et forsigtigt skøn ved frembringelse af olie og den resterende fiskemel omsat gennem kyllinger give en udnyttelsesprocent på 24. Hvis vi derimod tager torsken, som vi almindeligvis bruger til konsum, vil udnyttelsesprocenten være ca. 40. Så mener man selvfølgelig, det er klart bevist, at vi udnytter 40 pct. i konsum, men kun 24 pct. industrielt. Nu ser jeg helt bort fra kalorieindholdet og proteinindholdet i de to produkter, en torsk, som er filetteret, og en sperling, som vi altså har brugt til industri. Men hvis vi nu ser bort fra dette, som vil være til industrifiskens fordel, må vi gøre det klart, at vores kære torsk, som vi så gerne spiser, har, hvis vi ikke fangede sperlingen, spist denne for at vokse sig stor, og i denne udnyttelsesproces vil der kun være 10 pct., som torsken udnytter. Det vil altså sige: der bliver faktisk kun 4 pct. tilbage af vores gode konsumfisk af den oprindelige fødekæde. Med andre ord: tager vi 100 kg konsumfisk, får vi reelt 4 kg

[Arne Bjerregaard.]

til menneskeføde. Tager vi 100 kg industrifisk, får vi 24 kg. Der er selvfølgelig visse indregningsfaktorer, som man skal have med, og som jeg pænt har sprunget over for at få et pænt tal, men tendensen er altså ganske klar. Sådan er det.

Disse oplysninger burde få de glade konsumfisktilbedere, som næsten rækker hele det politiske spektrum rundt, til i alt fald lidt nøjere at overveje deres postuler om, at vi skal omlægge fra industrifisk til konsumfisk, i alt fald hvis man ønsker at tage hensyn til verdens samlede fødevarerforbrug. Så må man spørge: kan vi tillade os i dette land den forfinethed at spise fisk direkte, som indgår som et senere led i havets fødekæde, hvad næsten alle vores konsumfisk gør? Man kan sige, at det valutarisk og arbejdsmæssigt i øjeblikket er en fordel med konsumfisk, og det kan selvfølgelig få nogle til på økonomiens alter at have den fornemmelse, at så må man slå ind på dette. Men selvfølgelig er det kun i øjeblikket, det er sådan. Meget af det, vi argumenterer med, hviler på følelser og fornemmelser i stedet for reelle tal, og derfor har vi fået den opfattelse, at industrifiskeri er det rene rovfiskeri. I realiteten er det omvendt: det er konsumfiskeriet, der er rovfiskeri, for de fisker almindeligvis kun rovfiskene.

Derved får vi to modstridende hensyn, et valutarisk og et ressourcemæssigt: vil vi tage hensyn til det ressourcemæssige i det lange løb, må vi faktisk satse på industrifisken, vil vi tage hensyn til det valutariske i øjeblikket, må vi satse på konsumfisken. Jeg indrømmer, at det kan forplumre denne hjertets renhed, som jeg bl. a. fornemmede hos hr. Maigaard, som var af den entydige overbevisning, at når bare vi fiskede konsum, så har vi taget den rette stilling, og så er hjertet i al fald ganske rent. Selvfølgelig kan jeg så bruge Kaj Munks ord og sige: hjertets renhed er jo selvfølgelig at ville ét, selv om dette er forkert.

Så må man også spørge: hvis man nu, som man snakker om, gerne ville lægge industriflåden om til konsumflåde og vi samtidig indfører kvoteringsordninger, ja men, kære venner, hvordan i al vide verden skal vi så bevare vores fiskerflåde? Når der ikke er fisk nok i øjeblikket til vores konsumflåde, så er det nonsens at påstå, at vi skal

sende vores industrifiskerflåde over i konsumflåden. Så bliver det i al fald endnu dårligere tider for konsumfiskeriet, end det er i øjeblikket.

Disse ting må nødvendigvis indgå i vores overvejelser plus dette, at fiskeriet indbringer pr. arbejdsenhed dobbelt så meget som nogen anden industri i landet. Derfor mener jeg, at det er væsentligt, at vi diskuterer disse spørgsmål og finder frem til: hvordan bevarer vi dansk industri i fremtiden?

Lad mig hertil sige, idet min tid efterhånden løber ud — jeg havde gerne talt en times tid eller to om dette — at selvfølgelig kan man få et anfald af modløshed og sige: lad lønmodtagerne bestemme vores indkomspolitik, som de tidligere har gjort, og lad fiskerne så få vores finanspolitik, vores pengepolitik har vi allerede ødelagt i tresserne, så kan vi andre jo hellige os visse kulturelle aktiviteter i dette ting. Vel, det var i et anfald af modløshed.

Lad mig sige, at lige så stærkt som vi fra kristeligt folkeparti vil advare regeringen og andre imod at undlade at lytte til vores interesseorganisationer, lige så stærkt vil vi advare regering og folketing imod at lade sig diktere af interesseorganisationer. Vi vil stærkt advare imod at lade lovgivningen afhænge af, hvad en Thomas Nielsen, en Jørgen Jensen, en Christensen, en Hartwell, en Pilegaard ønsker, eller hvad de mener om dansk lovgivning, og hvorledes den skal være. Og for at der ikke skal være tvivl, lad mig så sige det lige så klart: vi mener heller ikke, at det er ønskeligt eller rimeligt at lade dansk lovgivning bestemme af organisationerne, selv om de udvides med fiskeriets organisation.

Om end fiskernes fortvivlelse er forståelig, om end de har handlet under et stærkt økonomisk pres, så må vi fra kristeligt folkepartis side klart afvise at forhandle under pres. Men ét vil vi, og det er at opfordre regeringen til at tage forhandlinger med fiskeriets organisationer og bagefter indkalde de politiske partier i et forsøg på at løse såvel de akutte som de langsigtede problemer inden for fiskeriet.

Lad mig så endelig om det dagsordensforslag, som er fremsat af fremskridtspartiet, sige: det undrer mig ikke, og jeg må erkende, at vi heller ikke var tilfredse med den måde, som fiskeriministeren løste kvote-

[Arne Bjerregaard.]

ringsbestemmelserne på; men derfra og til at tilslutte sig en mistillid til samme minister er der så sandelig et spring. Det er, som om fremskridtspartiet og især hr. Erlendsson kun har tillid til sig selv, som om han har tillid til, at han kunne rejse rundt i alle EF-landene, til Norge, til østlandene og sige: værsgo, I har at lade være med at give subsidier. Det er det eneste, man fra fremskridtspartiet har i posen, det kan jeg forsikre alle om. Det har vi jo hørt gang på gang, at det er det eneste, man ønsker at sige: værsgo, I andre må ikke give noget. Som om man havde denne magtfuldkommenhed i dette land! Men hvis hr. Erlendsson eller fremskridtspartiet mener, at de har denne magt, at de kan forandre de forskellige landes indstilling til nationale støtteordninger, så vil jeg i grunden anbefale, at vi ansatte en af disse til at ændre disse forhold. Jeg tror bare ikke, at det hjalp en disse. Derfor er vi nødt til at gå ind på det, som fremskridtspartiet ikke vil, hvis vi skal bevare fiskerflåden i fremtiden. Det er i stedet at sige: vel, de andre giver støtte til deres fiskerflåde; vi har ikke anden mulighed, hvis man skal komme over den akutte krise, end at sige: vel, vi må i al fald foretage os noget, så de ikke løber os over ende, så de bagefter grinende kan sige: vel, vores egentlige karteldannelse, eller hvad man vil sige, lykkedes. Vi fik fejlet den danske fiskerflåde af bordet. Det er skuespil, dette dagsordensforslag. Det er skuespil uden brød. Og når vi nu er ved fisk, så er det fiskeri uden madding, som her lægges frem, for hvad hjælper i den givne situation afskaffelse af indkomstskatten fiskeriet?

Lad mig så endelig til slut sige: selvfølgelig kan vi ikke stemme for denne dagsorden, som er stillet af fremskridtspartiet. Derimod vil vi selv med fremskridtspartiet være villige til at forhandle de problemer, som fiskeriet står i i øjeblikket.

Fuglsang (DKP):

Nu synes fiskernes blokader af en række havne ophævet. Men det betyder jo, sådan som debatten her i dag genspejler, ikke, at fiskernes problem er løst, og dermed heller ikke, at regeringens og folketingets ansvar over for fiskeriet som erhverv og over for

fiskerne er fjernet. Ingen af delene er tilfældet.

Der er også i dag sagt en del fordømmende ord om fiskernes blokade, for resten af de samme mennesker og med de samme motiver, som når det drejer sig om arbejderens aktioner. Men i ingen af tilfældene tager man stilling til det, som dog burde være det afgørende: hvorfor henholdsvis fiskere og arbejdere handler, som de gør. Man bare fordømmer uden at tage hensyn til de opstillede krav berettigelse. Og dog må man erkende den krisesituation, som fiskerne for en overvejende del uden egen skyld befinder sig i. Det er jo derfor, de reagerer, som folk nu engang gør, når de føler grundlaget for deres eksistens skride under sig. Men for øvrigt, at sådanne aktioner ikke er helt spildt og forgæves, viser jo debatten i dag om fiskeriets forhold, som vel ellers næppe ville være blevet optaget på den måde, som det er sket.

Med hensyn til baggrunden for den situation, som fiskeriet befinder sig i, var det nok rimeligt, om de politikere, som for 3 år siden fik mange fiskere til at sige ja til fællesmarkedet, nu erkendte, at fiskerne ikke fik det harmoniske marked med de gode afsætningsmuligheder og de rimelige priser, som man dengang lokkede dem med. Man kom derimod — og det gjorde fiskeriet også — ind i et jungle-Europa med alles krig mod alle og, som vi har set, med de forskellige landes og regeringers foragt for aftaler og priser med hensyn til bl. a. nationale støtteordninger til deres eget lands fiskere. Jeg forstår i så henseende fiskernes skuffelse, som jeg forstår skuffelsen over en politik, som har medført, at man den ene dag ødelægger dele af deres fangst og kort tid efter forbyder dem at fiske.

Kommunisterne godkender fiskernes krav, for så vidt det drejer sig om ligestilling med andre landes fiskere og mindstepriser, der sikrer deres eksistens. Men dermed vil jeg ikke sige, at vi umiddelbart godkender alt i fiskernes aktioner. Æt er, at der naturligvis må tages stilling til fiskeriets øjeblikkelige situation. Noget andet er, at det må gøres på en sådan måde, at man også tager hensyn til fiskeriets fremtid. Som det før er sagt her i dag, så er havenes ressourcer jo ikke ubegrænsede, og det går ikke

[Fuglsang.]

blot at fiske løs. Der må også gøres en indsats for at pleje og forny fiskebestanden, og her kommer man nu ikke uden om et samarbejde mellem praksis og videnskab. Jeg vil åbent erkende, at jeg forstår ikke årsagen til de stadige modsætninger og sammenstød, som finder sted mellem praktiske fiskere og biologer. Ikke mindst i vor tid erkender andre erhverv nødvendigheden af et frugtbart samarbejde mellem teori og praksis, og vi kan da også bare tænke på, at dansk landbrug næppe havde været det, det er i dag, uden at man havde haft et sådant samarbejde mellem praksis og forskning. Og hvad situationen angår, så er det jo trods alt ikke biologernes skyld, at den er opstået, ej heller for øvrigt deres skyld, som virkelig er fiskere. Der er fra fiskerside talt en hel del om deres sammenhold, og det er selvfølgelig godt med det sammenhold, de har, men man må da også se på, hvem man holder sammen med, og hvis interesser man gavner, og for mig at se er det lidt af et forkert sammenhold, når man f. eks. afskærer konservesindustrien fra de nødvendige forsyninger. Mon de, der selv må hente deres føde på havet, altid rigtig tænker over, hvem de solidariserer sig med, og hvis interesser de gavner? Om det f. eks. er dem, der tjener deres føde i konservesindustrien, eller andre arbejdere, som er forbundet med fiskeriet i land, der er skyld i den situation, dansk fiskeri befinder sig i — det er jo ingenlunde tilfældet.

Skyld i situationen er i ikke ringe grad den store vækst i antallet af store kuttere og deres rovdrift bl. a. med hensyn til fangsten af industrifisk. Det er kuttere, som i temmelig stort omfang ejes og drives af trusseredere ud fra rent kapitalistiske profit- og spekulationsprincipper, af folk uden for erhvervet som ostefabrikanter o. lign. Dertil kunne vi, ud over hvad der findes i øjeblikket, for nylig læse i Børsen, at der i øjeblikket i Vesttyskland er 30 nye kuttere på mellem 150 t og 250 t under bygning, som hver regnede med en årlig fangst på 5.500 t. Tror ret mange, at det gavner dem, som fremover skal leve af at fiske, og deres fremtid som fiskere, om man følger hr. Erlendssons recept og bare slipper disse kræfter løs på vores fiskebestand? Tror man, at det gavner

dansk fiskeri, om man følger hans umotive-rede afvisning af, at vi skal deltage i internationale forhandlinger, oven i købet i en situation, hvor der er sandsynlighed for, at der indføres almindelige 200 miles grænser?

Med hensyn til de ovennævnte kuttere, så er det jo samtidig sådan, at SID har kunnet påvise, at netop de er nogle af Danmarks farligste og samtidig dårligst betalte arbejdspladser. Men det er netop deres interesser, hr. Erlendsson og hans parti først og fremmest varetager, og det pynter efter min mening ikke mere på det, om han, muligvis som en slags modvægt, muligvis som en slags afledningsmanøvre, søger at motivere det med antisovjetiske beskyldninger. Jeg vil gerne i den forbindelse spørge hr. Erlendsson, om han virkelig selv tror på, at russerne skulle fange mindst 300.000 t sild i Nordsøen hvert år, for hvis han tror på det, så kan jeg godt forstå, at den fisker, der fortalte ham det, rystede på hovedet, da han tog det til sig som noget sandt. Og så kan jeg også godt forstå, at netop inden for hans parti er der en indgroet mistillid til akademikere. Men det er netop på dette standpunkt til de store kuttere og deres virksomhed, at jeg vurderer fremskridtspartiets afvisning af enhver støtte til fiskeriet, som de gør det til landbruget. De, som i denne situation vil overleve, er jo dem, som i forvejen er stærke, og ikke de svage, ikke dem, der har brug for det, ikke dem, som ofte må gå til havs med for lidt mandskab, fordi de ikke har råd til at betale tilstrækkeligt, og som alligevel kun opnår en ringe løn for alt for meget og for hårdt slid. Og de stærkeste er jo ikke nødvendigtvis de dygtigste, men det er i høj grad dem med de største muligheder for skattemæssige manipulationer, og som kynisk udnytter disse på andres bekostning.

Og hvad bl. a. angår udnyttelsen af afskrivningsreglerne, en ting, som i høj grad også fremmer trusserederiet, så må fremskridtspartiet i høj grad dele ansvaret med andre. Men overhovedet da jeg hørte hr. Erlendssons tale, så tænkte jeg ved mig selv, at det afgørende er jo trods alt det politiske indhold. Det kan ikke være nok, at det forsøges fremført nogenlunde elegant, og at man søger at påkalde både følelser og fornuft, når det slutbillede, der står tilbage,

[Fuglsang.]

når man tænker sig om, bliver det, som i Bibelen betegnes som en kalket grav fuld af døde ben og alskens urenhed.

Med hensyn til vor stilling til fiskeriets fremtid skal der ikke være tvivl om, at vi er positive over for dem, der virkelig er fiskere, som lever af fiskeriet, og over for de krav, som stilles i deres interesse. Vi vil støtte en planlægning af dansk fiskeri, der hindrer, at fiskeriet bliver en tumleplads og et spekulationsobjekt for udenforstående. Vi vil også medvirke til støtte til en modernisering og omstilling af vores fiskerflåde til i højere grad at være beregnet på konsumfiskeri ud fra de fremtidige muligheder for fiskeri og fiskemængder.

Vi vil også være med til at støtte priser, som kan sikre fiskerne en rimelig tryghed og en rimelig indkomst. Vi er enige i, at det gælder en fastere opræden og fastere forholderegler over for den ulige konkurrence, som dansk fiskeri er udsat for, bl. a. gennem de subsidieordninger, som er gennemført af andre medlemslande inden for fællesmarkedet, og det kan efter vor mening ikke være nok, at ministeren lover at presse på sine kollegaer, for det synes trods alt ikke at gøre større indtryk på dem. Derfor må vi også have at vide, hvad man så faktisk vil gøre. Det nytter ikke at vente, for mens græsset gror, så hævdes det jo at hørsemor dør.

Vi vil imidlertid ikke være med til, at man søger at løse disse og andre fiskeriproblemer mod arbejderne på land og på deres bekostning. En sådan politik løser ingen problemer for fiskerne, men vil for alle parter blot gøre ondt værre. Vejen frem for fiskerne går ikke mod andre arbejdende, men sammen med dem mod den kapital, som i stigende grad trænger ind på alle områder også inden for fiskeriet, de, som ødelægger fiskeriet gennem deres rovdrift, og de, som også senere søger at berige sig på fiskernes arbejde og på deres fangst, efter at den er bragt i land.

Erhard Jakobsen (CD):

Ingen vil formentlig fortænke mig i på dette tidspunkt ikke at sige ret meget mere om fiskeri. Jeg har indtryk af, at hvad der kan siges, er sagt ikke bare én gang, men flere gange. Det har myldret med gode ideer, og det kunne sådan set fiskeriministeren sidde

og glæde sig over, for så var der da noget, man kunne komme igennem med, men fiskeriministeren har jo sikkert så meget kendskab til de politiske forhold, at han ved, at alle disse gode ideer omtrent ophæver hinanden. Det, den ene side af salen kan stemme for, vil den anden side af salen stemme imod, og så er man sådan set lige vidt.

Jeg kan straks sige, at mit parti stemmer imod begge dagsordener. Vi stemmer imod den dagsorden, der udtaler mistillid til videnskaben og mistillid til internationalt samarbejde, og vi stemmer specielt imod, at man udtaler mistillid til ministeren.

Når denne debat i øvrigt har været udmærket, og det tror jeg enhver vil erkende den har, så skyldes det da i høj grad, at ministerens oplæg var så fuldt af ting, som har med sagen at gøre. Det var simpelt hen umuligt at komme uden om disse ting. De står stærkt, de står fast, og jeg ved godt, at normalt skal man ikke tale så personligt herinde, men lad det være sagt, at når man fra internationale forhandlinger har kendt ministeren, så ved man også, at den minister også som politiker aldrig nogen sinde giver sig i kast med noget, uden at han graver sig ned i det, forstår det til bunds, og derfor er det helt tåbeligt, når man vil fremstille det, som om netop denne minister skulle forvalte de internationale forhandlinger særlig dårligt. Det lyder meget usandsynligt, for jeg har set netop denne minister, før han blev minister, klare sig særdeles godt i internationale forhandlinger, fordi der står respekt omkring en mand, som ved, hvad han har med at gøre.

Og hvad er så meningen med at vælge ministeren, hvis man vil gøre noget for dansk fiskeri? Hvad hjælper det? At vælge en minister i denne situation betyder at vælge regeringen, det er klart. At vælge regeringen betyder udskrivning af valg, det er lige så klart. Hvad betyder det? Spild af en masse tid, det har vi set før. Der er en tidligere regering, der blev belært lidt om det. Spild af en masse tid, og derefter kan man begynde forfra om 4-5 måneder. Det er, hvad man får ud af det. Og hvad er det så for en politik, man vil skaffe flertal for? Hvilken af de 7 eller 8 eller 10 geniale ideer, der er kommet frem her i dag, er det så, man vil lægge frem som en fiskeripolitik, der

[Erhard Jakobsen.]

skulle skabes flertal for til erstatning for den, den nuværende minister ikke havde? Det dér har simpelt hen ikke noget som helst zweck.

Skal der skabes flertal for nogle foranstaltninger, som dette folketing har mulighed for at gennemføre, så sker det bedst ved et fredeligt og roligt arbejde, og det skal der ikke valg og ikke ministerskifte til. Skal vi styrke vores position i forhandlingerne med udlandet, så sker det bedst ved at vise, at en minister, som man overalt i udlandet ved repræsenterer en mindretalsregering, har et stort flertal i dette folketing bag sig, og helst også, at han har organisationerne bag sig. Men det er ikke min sag, det må de klare. I hvert fald, jo stærkere dette folketing understreger, at man er enig med ministeren i den politik, der bygger på videnskabens råd, på det internationale samarbejdes vilkår, jo mere respekt vil der stå om Danmark de steder, hvor ministeren med rette kan føre nogle ting frem, hvor Danmark ikke er blevet rigtigt behandlet efter vores, efter ministerens, efter alles opfattelse.

Derfor må jeg på enhver måde fraråde, at man svækker ministerens position. For det første har han absolut ikke fortjent det, han har gennem sit arbejde vist, at han magter dette område. For det andet skader man dansk fiskeris interesser både indadtil og udadtil. Derimod ved at bakke ministeren op i hans synspunkter kan man være med til at skabe den bedre fremtid for dansk fiskeri, og vi ved jo udmærket godt, at der er ikke ét medlem i dette ting, der ikke har den største respekt for de folk, der udfører dette meget, meget farefulde og meget, meget vigtige stykke arbejde, men vi ønsker bare ikke at være med i et gøgleri, hvor vi overgår hinanden i at give løfter, som man udmærket godt ved dette ting ikke kan opfylde.

Opslutning bag ministeren i denne sag er den bedste måde at hjælpe dansk fiskeri på.

Wilhelm (VS):

Jeg skal også nok bestræbe mig på at undgå alt for mange gentagelser, men har da alligevel nogle bemærkninger til det her. Jeg vil starte med at resumere VS' holdning på nogle væsentlige punkter og så komme med begrundelserne for dem mere udførligt bagefter.

Vi anser det for det første for klart dokumenteret, og det på trods af de usikkerhedsmargener, der selvfølgelig må være, at der overfiskes, specielt i Nordsøen, men i øvrigt i farvandene, som dansk fiskeri er beskæftiget i. Vi går derfor ind for kvoteringer. Vi mener, at mange af de problemer, som fiskerierhvervet og de folk, der er beskæftiget i det både til havs og på land, står i, har nøje sammenhæng med den struktur, erhvervet har, specielt dette, at det i hvert fald formelt og på papiret er et liberalt erhverv. Vi går ind for, hvad man måtte kunne finde af løsninger, vi går ind for støtte til de lønarbejdere, der er beskæftiget i erhvervet, det gælder både i kutterne og i industrien på land, vi er også velvillige over for indgreb, der kunne skubbe fremmedkapital, om man så må sige, trusseredere osv., ud af erhvervet, og det er jo ikke bare trusseredere, det er også Superfos, det er jo filetfabrikkerne, altså indførelse af en slags, kunne man måske kalde det, fiskeriets bopælspligt. Og hvis man kunne finde løsninger, der lagde en bremse på bifiskeriet, altså dette ofte skatteunddragende bierhverv, som nogle har, og som selvfølgelig i en situation som den, vi har nu, lægger sig i vejen for de mennesker, der har deres eneste udkomme ved erhvervsfiskeri.

Men som en lidt mere udførlig begrundelse for disse synspunkter vil jeg sige: det erhverv, vi taler om i dag, har jo gennemgået en meget drastisk udvikling i de sidste, skal vi sige 20 år. Slæbende efter den øvrige industri på sin vis er det nu klart og tydeligt blevet en industri, også i det, der foregår til havs.

Hvor det for 20 år siden var sådan, at af de aktive erhvervsfiskere — og deres antal er jo praktisk taget ikke ændret i disse 20 år — var over 2/3 selvstændige og mindre end 1/3 lønarbejdere, så er forholdet nu vendt fuldstændig om. Jeg har ikke de aller-, aller- seneste tal, men de seneste, jeg har, som er et par år gamle, siger, at det nu er over 2/3 af erhvervsfiskerne, der er lønarbejdere, og altså under 1/3, der er selvstændige. Eller taget på en lidt anden led, der siger noget om fiskeriets struktur og industrialisering, enhedernes størrelse osv: hvor det for 20 år siden var omkring eller endda lidt under 3 pct, af flåden målt i værdi, der lå på de helt store enheder, dem over 50 BRT, så er det

[Wilhelm.]

nu blevet over 50 pct. af den samlede fiskerflådes værdi, der ligger på disse meget store enheder på over 50 BRT.

Det er en udvikling, som man selvfølgelig har set i almindelighed i samfundet, industrialiseringen, koncentrationen, proletariseringen af de tidligere håndværkere, nedflytningen, eller hvad man vil kalde det, af dem til industriarbejdere, og nu i de sidste 20 år er den altså også pågået meget voldsomt i fiskeriet. Men det er en udvikling, som også er fremskyndet af den erhvervs politik, som et flertal her har ført, en erhvervs politik som er karakteriseret ved afskrivningsfiduserne, ved trussereder mønstret fra coasterne, der jo for nogle år siden bredte sig også til fiskerflåden, ved fiskeribankens låne politik og ved skibskreditfondens rentetilskud, og det er en udvikling, som især for en 3-4 år siden blev voldsomt forstærket af de forventninger om EF's lyksaligheder, som EF-tilhængerpartierne prøvede at bilde befolkningen og herunder også fiskerierhvervet ind.

Det er i vores øjne snarere baggrunden end meget af det andet, man har sagt. Afskrivningsfiduser, trusserederifiduserne, rentetilskuddene gennem skibskreditfondens obligationer og oppustningen på grund af de helt urimelige og helt urealistiske EF-forventninger langt snarere end det, venstres ordfører, hr. Kofoed, kaldte baggrunden, nemlig det, han betegnede som en omkostningskrise.

Man har en forestilling, som er helt i strid med den udviklingstendens, jeg her har beskrevet ved over 20 år at tage enhedernes størrelse og fordelingen mellem selvstændige og lønarbejdere i dette erhverv, og denne fordeling ville endda se endnu grøllere ud, hvis man tog lønarbejderne på landjorden, altså i fiskeindustrien, med i opgørelsen; her var det kun de aktive erhvervsfiskere. Men der er en anden myte, jeg godt vil prikke lidt hul i, og det er denne med de fælles interesser mellem lønarbejderne i erhvervet og skipperne og ejerne af industrivirksomhederne, der er knyttet til erhvervet. Vi mener, den er lige så falsk på dette område som på alle mulige andre områder. Vi mener, at det er falsk f. eks., når man har slået på den fælles interesse, der måtte være med fiskeindustriens ejere, og som skulle være baseret

på, at den danske fiskeindustri altid har betalt og har kunnet betale høje priser for leverancerne fra de aktive erhvervsfiskere. Det er jo lige præcis det, der er baggrunden for den akutte økonomiske krise nu for de aktive erhvervsfiskere, at disse priser er raset ned, og at den danske fiskeindustri naturligvis ligesom en hvilken som helst anden privatejet industri ikke ser på, hvordan dens leverandører har det, men alene ser på: hvad kan markedet bære? Hvad er der af profitmuligheder?

Når jeg sagde, at vi klart finder det dokumenteret, at der overfiskes i de farvande, som dansk fiskeri er afhængig af og specielt i Nordsøen, så kan jeg her knytte an til det eksempel, der blev givet vistnok af hr. Kofoed, at fangsterne af sild i Nordsøen fra den danske fiskerflåde i de sidste 10-15 år er nedbragt til mellem 1/4 og 1/5 af, hvad de var dengang, til trods for, som også hr. Kofoed sagde, i virkeligheden en mere intensiv fiskeindsats, som vel nok, hvis den gøres op både på tonnage og på hjælpemidler, på fart, på bedre grej og på ny viden, er i hvert fald 5 gange så stor, som den var for 10-15 år siden. Jeg er stødt på fiskeribiologer, der mener, at den snarest er 10 gange så stor, så jeg anser det for sådan i den forsigtige ende, hvis jeg siger omkring 5 gange så stor. Det må være et klart fingerpeg om, at der er overfisket på denne bestand.

Jeg siger, at vi går ind for kvoteringer, men jeg vil da godt tilføje, at den måde, de er blevet administreret på hidtil og især på det sidste, er udtryk for en fummelfingretted, som man vel nok kunne have undgået. Nu rettes skytset i dag så stærkt fra forespørgeren mod fiskeriministeren. Jeg vil derfor godt spørge fiskeriministeren: holder det stik, at regeringen, at ministeren, i sommer drøftede kvoteringerne med fiskeriets organisationer, fordi man kunne forudse, at disse kvoter ikke slog til til et ubegrænset fiskeri i resten af kalenderåret, men at det var organisationerne, der ved den lejlighed, engang i sommer, foretrak at lade fiskeriet køre videre uden at lave f. eks. månedlige kvoteringer for den resterende del af året, og at det sådan set var ministeren og regeringen, der bøjede sig for dette ønske fra organisationerne? Jeg synes, det hører med i billedet, om det er sådan, det forholder sig, eller det er en helt usædvanlig fummelfing-

[Wilhelm.]

ret minister, der kommer i sidste øjeblik, hvor kvoterne er ved at være brugt op, og siger: så er det slut, fra den ene dag til den anden.

Vi går ind for kvoteringer også af ressourcemeæssige årsager, også fordi det nok er den eneste virkelig effektive og i øvrigt også økonomiske måde at pleje bestanden på. Og som andre har været inde på, kan vi heller ikke helt lade være med, selv om jeg godt ved, at størrelsesordenen af disse ting er vidt forskellige, at sammenholde disse kvoteringsproblemer med det absurde, man har i den anden ende af skalaen, hvor man lejlighedsvis destruerer konsumfisk af hensyn til overholdelsen af EF's mindstepriser.

Så vidt jeg kan se — men jeg vil da gerne retledes af ministeren, hvis det er forkert — efter den oplysning, ministeren kom med her i sit indlæg, om, at det drejede sig om ca. 6.000 t i årets første kvartaler, svarer det i virkeligheden til med de mindstepriser, der har været gældende, et tilskud til erhvervet til noget, man bagefter på det nærmeste destruerer, af samme størrelsesorden som det tilskud, man har aftalt gennem lånegarantiordeiningen, som blev vedtaget i juni og udvidet i september, altså af en størrelsesorden, helt præcist kan det vel ikke gøres op, men på 20-25 mill. kr., måske op mod 30 mill. kr.

Der blev sagt af ministeren, at 1974 var et rekordår, og det var det, man sammenlignede de første 3 kvartalers fiskeri med her. Jeg vil da godt også i den forbindelse sige, at dette rekordår, 1974, må dog vist være i økonomisk henseende og ikke i mængdemæssig henseende. Mig bekendt er det ikke noget stort år i mængder, men på grund af endnu nogenlunde gode priser muligvis et rekordår i økonomisk henseende. Det er dog for så vidt urimeligt at sammenligne mængder og kalde 1974 et rekordår.

Der er i forbindelse med den stadig væk lidt fummelfingrede administration af kvotaordningen nævnt problemet med blokaderne. Jeg vil godt herom sige, at vi finder fra VS' side disse blokader fuldt forståelige som en reaktion på den situation, der opstod. Men jeg vil samtidig sige, at jeg finder, det er en fuldstændig falsk sammenligning, når nogle af letforståelige grunde har ønsket at sammenligne disse blokader med f. eks.

Bækkelund. Det er jo typisk nok, at det er de folk, der hetzede mod Bækkelundblokaden, der nu drager denne sammenligning i marken. Det er ikke nogen reel sammenligning. Man kan forstå, og man kan sympatisere med fiskernes blokade, men den har intet at gøre med det, der var grundlaget for Bækkelund og for Info, altså forsamlingsfriheden og demonstrationsfriheden. Det kan vel aldrig have været tanken med disse bestemmelser om forsamlinger under åben himmel, at man, afhængigt af, hvor store produktionsmidler man tilfældigvis ejede, skulle kunne blokere en havn, eller at A. P. Møller, fordi man tilfældigvis ejer et tankskib, der er 340 m langt, måske skulle kunne blokere Københavns havn og kalde det en forsamling under åben himmel i grundlovens forstand. Det er en helt urimelig sammenligning naturligvis. Det svarer til, hvis Bækkelund- og Info-blokaderne havde været suppleret med spanske ryttere eller pigtråd eller noget i den retning. Kun fordi den sammenligning er nævnt, finder jeg det nødvendigt at sige, at den holder ikke.

Jeg vil sige om det krav, der er stillet om 10 pct. sild som bifangst i industrifangsterne, at det kan lyde rimeligt, og det er det vel egentlig også, men det forudsætter så efter VS' mening, at det gælder hele året. Når vi nu får at vide, at sildeindholdet i industrifangsterne i nogle tilfælde i årets første måneder var 25 pct., 35 pct., ja helt op til 45 pct., som vi fik at vide i går, da vi havde besøg af repræsentanter for fiskeriet og fiskeindustrien, så er der meget, der tyder på, at det igen er en fuldstændig kvajet måde at handle en kvoteringsordning på, at man i årets første måneder, så længe kvotaen endnu eksisterer, kan ligge og konkurrere med konsumfiskerne om at spise deres kvota af sild op og man så først bagefter, når kvotaen faktisk er opbrugt, begynder at sige: nu forlanger vi, at der bliver tilladt 10 pct. maksimumsgrænse for sildeindholdet i industrifangsterne. Den må gælde hele året. Jeg har også forstået, at det ikke længer ville være tilladt at fiske med et sildeindhold, som svarede til de eksempler, jeg her har nævnt for årets første måneder.

Yderligere om kvoteringerne vil jeg sige, at det jo på en måde var lykkeligt, hvis de også gav en garanti for, at flådens kapacitet indrettede sig på det, der er blevet kaldt det

[Wihjelm.]

optimale, det samfundsøkonomisk optimale. Det gør de jo ikke. Jeg tør endda næsten profetere tværtimod. Kvotaordninger i sig selv, i hvert fald administreret på den måde, vi hidtil har kendt det, med helårskvoter, hvor man så sætter stoppet lige pludselig, når de er opbrugt, motiverer vel i virkeligheden snarere til, at de mest kapitalstærke kredse intensiverer deres investeringer i fiskerikapacitet for at sætte sig på en stedse større andel af disse kvoter, uanset om det så skal ske på årets første 9 måneder, 8 måneder, 6 måneder eller i princippet 6 uger. Det synes vi er en meget betydelig fare ved kvoteringsordninger, især i betragtning af den fummelfingrede måde, de hidtil er blevet administreret på, og jeg vil godt i den forbindelse sige, at vi synes, det er et fremskridt, når fiskeriministeren her i dag har erklæret, at han vil tilrettelægge de fremtidige kvoter på årtiderne. Ikke at det fuldstændig løser det problem, der her er nævnt, men det modificerer det dog i hvert fald noget.

Velviljen over for indgreb af forskellig art gælder altså først og fremmest lønarbejderne i fiskeriet og i fiskeindustrien. Det gælder også et af de punkter, som, ud over de punkter, som SF 3 dage efter gjorde til deres forslag, er nævnt i henvendelsen fra specialarbejderforbundet, nemlig spørgsmålet om arbejdsmiljøet i fiskeriet, som er kendt og i mange år har været kendt for at være nok den industrigren herhjemme overhovedet, der har den største ulykkesfrekvens. Jeg vil da godt, selv om det er en sidebemærkning, sige i denne forbindelse, at VS fra starten har gjort vrøvl over, at den nye arbejdsmiljølov lige præcis og fra starten vistnok i § 2 totalt undtager fiskeriet. Vi mener, at det er en alt for let måde at omgås disse arbejdsulykkeproblemer, der findes, på. Det er selvfølgelig klart, og det erkender vi, at man ikke kan opstille præcis de samme krav rent sikkerhedsmæssigt og arbejdsmiljømæssigt om beskyttelse af farlige maskiner osv. for en kutter i rum sø, som man kan for en maskine installeret på et værkstedsgulv, men det viser en dårlig vilje, at man så i hvert fald ikke er gået den anden vej og har sagt: lad os så se de punkter, hvor der må laves undtagelser for skibsfart og for fiskeri. Men i stedet for har man

taget den nemme vej og sagt i denne lov: vi undtager totalt fiskeri og skibsfart.

Velviljen over for indgrebene gik altså ikke så meget på subsidier, som på en eller anden måde kapitaliseres til fordel for private, og det skal også være sagt om de idéer, SF fører frem om en rentesikringsordning, der er parallelliseret fra det sociale, det almennyttige, boligbyggeri. At overføre en sådan rentesikringsordning til noget, man næsten kunne kalde det almennyttige stemmefiskeri, mener vi ikke kan være sagen, og det er jo et meget massivt tilskud at tilbyde finansiering til en rente på 6 pct. i en situation, hvor den effektive rente er, som den har været i de seneste år i vores del af verden. Men velviljen går på de områder, hvor man siger: forsøg at bremse den fremmede kapital, og det er ikke kun trusserederne, som har været nævnt så meget her i dag. Jeg vil gerne understrege igen, at det er også de store, det er for hele Nordsøfiskeriet både Findus og Nestlé og for Danmarks vedkommende i ikke ringe grad Superfos og filetfabrikkerne. Der er ikke fælles interesser mellem denne kapital og så de erhvervsaktive fiskere.

Det fremgår jo også af sådan noget som afskrivningsreglerne, andre har været inde på det, og jeg vil gerne tilslutte mig den betragtning, at afskrivningsreglerne i virkeligheden kun er noget værd for de mennesker, der har en kapital, de har hentet andre steder fra, og som de skal have anbragt dér. Disse afskrivningsregler er intet værd for de mennesker, der må slås for at hente deres udkomme ved at arbejde som aktive erhvervsfiskere.

Endelig til sidst om udsigterne ved 200-sømile-grænsen. Der er ikke meget tilbage. Der er ikke meget tilbage af de øvrige EF-landes territoriale fiskerifarvand at fiske i for danske fiskere, hvis det går, som vi også forventer at hr. Maigaard har ret i, at man faktisk udelukker denne gensidige ret for de inderste 100 sømils vedkommende. For ser vi på Nordsøen, så ramler man så og sige alle vegne imod, at ingen kan række 200 sømil ud i det farvand uden at støde på naboens 200-sømile-grænse, og derfor laver man midtvejsbestemmelserne, man laver en opdeling, der svarer til den, man lavede på fastlandssoklen. Vi ved, at det betyder en indskrænkning af det Nordsøterritorium,

[Wilhelm.]

danske fiskere har kunnet udnytte, til ca. $\frac{1}{5}$ af, hvad det har været hidtil, og vi ved, at der bliver meget, meget, meget lidt tilbage af de øvrige EF-landes territorialfarvande, hvis man vil undtage de inderste 100 sømil, for det er jo dér, man endnu ikke er stødt imod naboerne, når man laver 200-sømile-grænserne.

Derfor må vi sige, at vi kan da godt støtte hensigten, at man må sikre den gensidige etableringsret, som man har lovet inden for EF-området, helt og holdent på 200-sømile-området gensidigt for EF-fiskere. Men vi må også sige, at det her må fiskerne insistere på er pro-EF-partiernes ansvar. Det er deres sag at drive den hjem ved forhandling, eller hvordan det nu skal lade sig gøre. Det var dem, der lovede, at det her ville ske, og at det var en af fordelene for dansk fiskeri ved medlemskabet af EF, og det er ikke vores bord.

Om dagsordenerne vil jeg sige, vi stemmer imod fremskridtspartiets dagsorden. Vi finder, det er et slag i luften. Vi finder i øvrigt, at det er en fuldstændig proportionsforvrængende fokusering på en enkelt tilfældig, undskyld udtrykket, det er ikke personligt ment, men i realiteten en enkelt tilfældig person, som sidder på den post, og som også har meget lidt at gøre med de problemer, der egentlig er. Vi vil altså stemme imod den dagsorden.

SFs dagsorden finder vi er meget uklar på forskellige områder. Det mest klare ved den er, at SF selv har stillet nogle forslag, som ganske vist ikke er til behandling her i dag, men der har været henvist til dem flere gange, og jeg har på et enkelt punkt gjort opmærksom på, hvor vi er uenige, og da det faktisk er det punkt, SFs dagsorden henviser til, vil vi undlade at stemme for SFs dagsorden.

Rosing (Grøn.):

Jeg tror, jeg kan sige, at vi grønlændere forstår godt de danske fiskeres indtrængende ønsker både om at bevare deres erhverv og at få sikret deres fremtid.

Nogle kan måske sige, at man i dag kun drøfter de danske fiskeres interesser, som henhører under den nordøstatlantiske fiskerikommission, og at grønlændere således ikke har noget at sige under denne debat.

Men ikke desto mindre er det en kendsgerning, at fiskeriministeren også er vores fiskeriminister, når det drejer sig om de grønlandske farvande, der ligger uden for 12-sømile-grænsen.

Når jeg i dag vil komme med et lille indlæg, er det for at udtrykke min fulde støtte til den grønlandske delegation, der i disse dage forhandler om en udvidelse af vore fiskerigrænser fra 12 til 100 sømil. Dette spørgsmål er nemlig en hastesag, som i modsætning til danske fiskeres krav om større kvotatildelinger er et krav om beskyttelse af rejebestanden inden for 100 sømil.

Som bekendt er torsken næsten forsvundet fra vore farvande, og grønlandske fiskere har således ikke noget at hente af denne fiskeart, som igennem årtier har været hovedgrundlaget i det grønlandske fiskeri. Fiskerne må således omstille sig til rejefiskeri, hvis de overhovedet skal kunne leve af fiskeriet, men til trods for anvendelse af mere moderne trawl og indsættelse af flere kuttere i rejefiskeriet i Disko-bugten, hvor det grønlandske rejefiskeri hovedsagelig foregår, er fangsterne i de sidste 3 år dalende. Det vil med andre ord sige, at bestanden på dette havområde ikke tåler større beskatning. Man er således henvist til at fiske uden for 12-sømile-grænsen, hvor man for længst har konstateret ret store rejebanker, som formentlig forsyner de rejefelter, som ligger nærmest ved kysten, og hvor små grønlandske rejekuttere opererer.

I det sidste par år nærmest støvsuger mange udenlandske moderne trawlere disse fede rejefelter til skade for det grønlandske fiskeri. Efter oplysninger, jeg for nylig har fået, opererer mange udenlandske, det være sig norske, spanske, færøske eller russiske, store trawlere; bl. a. kan man oplyse, at 17 store og moderne russiske trawlere med et moderskib opererer også på disse områder, og man har også konstateret, at man inden for forskellige fiskeriinteresser har planer om at udvide rejefiskeriet i de grønlandske farvande. Hver af de omtalte russiske trawlere skulle kunne fange 10 gange så meget, som f. eks. en færøsk trawler kan præstere pr. dag.

Ud over denne rovdrift på ressourcerne ødelægger de rejefelterne med deres affald. Vi ved i dag, at fiskeribiologerne mener, at rejebestanden i grønlandske farvande kun

[Rosing]

kan tåle 17.000 t fanget om året, men efter beregningen af fangsterne i år kommer man til det resultat, at der i 1975 fanges 60.000 t rejer på årsbasis, dvs. 43.000 t mere, end man kan tillade sig. Hvis en sådan rovdrift på rejer, som i dag praktisk talt er grønlandernes eneste måde at fortsætte fiskeriet på i vore farvande, fortsætter blot et års tid, så er der en stor fare for ødelæggelse af rejefelterne, så bestanden ikke kan rettes op igen i mange år. Dermed bliver vort fiskeri dømt til døden.

Denne fare har nu skabt en stor uro overalt i Grønland, hvor beskæftigelsesproblemerne øges hvert år, og det er derfor, at landsrådets og fiskernes delegation forhandler i øjeblikket for at få fiskerigrænsen udvidet så snarest muligt.

Vi ved udmærket, at en ensidig udvidelse af fiskerigrænsen er meget upopulær blandt andre fiskerinationer, men fiskerikommissionens arbejde består i første række i at beskytte ressourcerne, ikke mindst når det drejer sig om at beskytte et lille samfund som grønlandernes eksistens, når denne trues af rovdrift. Det er derfor, vi ønsker forståelse for dette ønske for det første hos fiskeriorganisationerne her i landet og for det andet hos fiskeriministeren, grønlandsministeren, regeringen og folketinget. Jeg beder indtrængende om en snarlig udvidelse af vor fiskerigrænse fra 12 sømil til 100 sømil, uden at man venter på den kommende fiskerikonferences eventuelle afgørelse om udvidelse af søterritoriet til 200 sømil.

Tange (FP):

I anledning af denne debat har jeg gennemgået den nordøstatlantiske traktat, saltvandsfiskeriloven samt de af ministeren udstedte bekendtgørelser, og jeg må sige, at jeg er nået til et meget forunderligt resultat, nemlig at fiskeriministeren ikke har haft hjemmel til ved bekendtgørelse den 29. august 1975 at forbyde fiskerne at fange sild i Nordsøen og Skagerrak. Bekendtgørelsen af 29. august 1975 er udstedt under henvisning til saltvandsfiskerilovens § 20, stk. 4, men der er blot den hage ved sagen, at saltvandsfiskeriloven kun gælder for det danske fiskeriterritorium, nemlig 12 sømil, hvorfor fiskeriministeren ikke har haft hjemmel

til at lade bekendtgørelsen omfatte hele Nordsøen og Skagerrak.

For mig at se er fiskeriministeren begyndt at lovgive uden om folketinget, hvilket selvfølgelig på ingen måde kan accepteres og derfor ikke bør gå upåtalet hen.

Jeg håber, fiskeriministeren her fra folketingets talerstol vil erkende, at saltvandsfiskeriloven kun gælder for det danske fiskeriterritorium, således at bekendtgørelsen af 29. august 1975 er og hele tiden har været uden gyldighed, og således at fiskerne har kunnet og stadig kan ilandbringe alle de sild, de kan fange uden for det danske fiskeriterritorium.

Fiskeriministeren (*Poul Dalsager*):

Jeg takker for de mange indlæg, der har været i denne debat om fiskeriets forhold. Som det ganske rigtigt fra en ordførers side blev sagt, har det jo ikke i almindelighed været det erhverv, som oftest har været til debat her i folketinget.

Jeg skal forsøge at svare på en række af de spørgsmål, der er stillet, og også nogle af de påstande, der er fremsat, og jeg kan jo lige så godt starte med hr. Tange, som gør gældende, at saltvandsfiskeriloven kun gælder inden for 12 sømil, og at den bekendtgørelse, som er udstedt fra fiskeriministeriet, som følge heraf skulle være ulovlig, hvorfor fiskerne fortsat kan fiske og ilandbringe deres fangster.

Bekendtgørelsen af 29. august om fredning af sild i Nordsøen og Skagerrak er ganske rigtigt, som hr. Tange siger, udstedt i henhold til saltvandsfiskerilovens § 20, stk. 4, efter at der, som det er foreskrevet i den nævnte lovbestemmelse, har været forhandlinger med fiskeriets hovedorganisationer og efter samråd med Danmarks fiskeri- og havundersøgelser. Ved denne bekendtgørelse etableredes der en tidsmæssig fredning med undtagelse af et bestemt kvantum sild. Jeg skal måske så tilføje, at hele denne operation er foretaget af hensyn til fiskerne og af hensyn til fiskernes ønsker, det skal jeg komme ind på lidt senere.

Når man angriber, at fredningen også omfatter sild, der fanges i Nordsøen og Skagerrak uden for fiskeriterritoriet, er det også i overensstemmelse med saltvandsfiskeriloven, jfr. dennes § 22, hvorefter fredede fisk,

[Fiskeriministeren.]

der fanges uden for fiskeriterritoriet, men transporteres over dansk fiskeriterritorium og landes her, er omfattet af en sådan fredning.

Hr. Wilhjelm stillede mig nogle spørgsmål. Han omtalte flere gange min fummelfingrethed og stillede nogle spørgsmål med hensyn til, hvad jeg har drøftet med organisationerne, og i hvilket omfang jeg har imødekommet organisationernes ønsker. Jeg vil gerne sige, at når det drejer sig om torskekvotaen, så var denne efter aftale med organisationerne opdelt på fire kvartaler, men da man i tredje kvartal i dette år kunne se, at tredje kvartals kvota ikke kunne slå til til hele kvartalet, henvendte organisationerne sig til mig og udbad sig mit syn på en eventuel overførsel af dele af fjerde kvartals kvota til tredje kvartal, således at torskefiskeriet kunne fortsætte. Ud fra f. eks. den betragtning, som jeg også synes var meget fornuftig, at man jo ikke kan vide, om det i 1975 vil være sådan, som det så ofte har været, at det stormer i de fleste af ugerne i sidste kvartal, kunne vi komme i den situation, at hvis vi bremsede i tredje kvartal, ville vi f. eks. måske på grund af vejret ikke kunne nå at fiske hele kvotaen. Derfor overflyttede vi en del af kvotaen fra fjerde kvartal til tredje kvartal efter fiskeriorganisationernes ønske. Så slap torskekvotaen imidlertid op. Det lykkedes at få den byttehandel i stand med nordmændene, der gør, at der nu stadig væk kan fiskes torsk på trods af, at vi har opfisket den kvota, som var tildelt Danmark på NEAFC-konferencen.

Med hensyn til sildekvotaen, som jeg også skal fortælle lidt mere om senere, kan jeg sige til hr. Wilhjelm, at efter forhandlinger og efter stærkt pres fra fiskeriorganisationerne gik jeg med til at ændre en bifangstprocent, som jeg først havde fastsat til 15 i industrifisk, til 30. Hvis der var nogen, der ville bebrejde mig noget, så skulle det måske nok være det, for den erkendelse er jeg i hvert fald selv kommet til, at det burde vi nok ikke have gjort; ellers kunne vi i hvert fald i længere tid have opretholdt sildefiskeriet. Men selv om jeg nok ikke synes, jeg har slet så mange fejl, som hr. Erlendsson her har givet udtryk for, så vil jeg nok være tilbøjelig til at erkende, at her burde jeg nok have stået mere fast i forhandlingerne. Men det

har man jo for sin villighed, som pigen som bekendt sagde, da hun fik tvillinger.

Yderligere spørger hr. Wilhjelm om det tilskud, der er givet til tilbagetagelse af de fisk, som ikke har opnået mindstepriserne. Jeg har redegjort for i min tale i formiddags, at der her er tilført danske fiskere ca. 4 mill. kr. fra EFs landbrugsfond, og det er korrekt, at 1974 var rekord, for så vidt angår priser.

Må jeg sige til hr. Arne Bjerregaard, at jeg var lidt bange for, at hans tale om industrifisk og konsumfisk skulle have ført til den konsekvens, at vi hellere skulle bruge det hele til industrifisk. Det gjorde det heldigvis ikke. Det, der er afgørende, synes jeg, i disse overvejelser, er, at al den fisk, som er konsumfisk og konsumegnet fisk, anvendes til konsumformål. Det vil sige, at fiskerne herved får en betydelig større indtægt af fisken, og herved får også landet som sådant eksport og fabrikker og arbejdere osv. nogle indtægter, som man ikke har, når det drejer sig om industrifisk.

Jeg er selvfølgelig enig med hr. Arne Bjerregaard i, at der findes fiskearter, som ikke kan anvendes til konsumformål, og disse fiskearter skal naturligvis i det omfang, vi har mulighed for at fange dem, anvendes til et andet vigtigt næringsmiddel, som fiske-mel og fiskeolie i ør, der kan bruges til både dyr og mennesker.

Derfor har hr. Arne Bjerregaard selvfølgelig også ret i, at hvis man forestillede sig, at man omlagde hele den nuværende industrifiskeflåde til konsumformål, til konsumfangst, så ville vi naturligvis ikke have konsumfisk nok til alle disse skibe, og derfor er der ingen, der kan forestille sig, at dansk industrifiskeri med ét slag kan afskaffes. Det vil man kunne se af de fangster, vi har mulighed for, og de fangsttal, som er registreret i de hidtidige år.

Hr. Arne Bjerregaard advarede, forstod jeg, regeringen og mig mod at undlade at lytte til interesseorganisationerne og opfordrede til forhandlinger med fiskeriets organisationer. Jeg ville næsten have ønsket, at hr. Arne Bjerregaard havde gjort sig den ulejlighed at spørge samtlige fiskeriets organisationer om, hvor mange forhandlinger og hvor mange møder vi har haft i denne sommer. Jeg har somme tider haft indtrykket af, at man måske ligefrem syntes, det var i over-

[Fiskeriministeren.]

kanten, at vi så tit og så ofte har indkaldt disse organisationer og har drøftet hver eneste detalje i, hvad jeg har foretaget mig på fiskeripolitikens område i sommer. Hver eneste detalje er drøftet med fiskeriets organisationer. Vi er ikke altid nået til enighed, det må jeg tilføje, men sådan er det jo nu engang her i livet, at det ikke er altid, man kan imødekomme alles ønsker til hundrede procent, selv om der er talere, specielt fra fremskridtspartiet, der næsten har ladet forstå, at man bare skal lade folk gøre som de vil, så løser problemerne sig jo nok af sig selv.

Hr. Arne Bjerregaard var heller ikke tilfreds med den måde, jeg har løst disse kvoteringsproblemer på. Jeg vil gerne sige lidt om sildeproblemet. Ved NEAFC-konferencen i sommer fik Danmark og Færøerne tilsammen tildelt en kvota på 69.000 t for tidsrummet fra den 1. juli 1975 til den 31. december 1976, altså for 1½ år. Det var en meget væsentlig nedskæring, og fiskeriorganisationerne og den danske delegation endes om at stemme imod denne vedtagelse. Når man stemmer imod en vedtagelse på NEAFC-konferencen og protesterer inden for en vis tidsfrist, så kan man frigøre sig fra denne vedtagelse.

Efter forhandlinger med fiskeriets organisationer og opfordringer fra disse protesterede regeringen imod denne vedtagelse, mod at vi til gengæld lavede en national kvotering for ½ år på 45.000 t og så opfordrede til, at vi fik en ny forhandling af hele sildesituationen på den NEAFC-konference, som nylig er afholdt. Vi fastsatte denne nationale kvotering på 45.000 t til Danmark og 8.000 t til Færøerne. Det blev imidlertid ikke 45.000, men 48.000 t, inden vi fik standset, og det blev på Færøerne ikke 8.000 t, men 9.000 t, inden vi fik standset. Altså har danske fiskere, i hvert fald efter de tal, vi arbejder med, i sidste halvår af 1975 fisket 57.000 t sild.

Under forhandlingerne i London genoptog vi så sildeproblemet og fik et forhandlingsresultat, som er tiltrådt af de danske organisationer, for første halvår af 1976 på 23.000 t til Danmark og 5.000 t til Færøerne. Det vil sige, hvis vi betragter tidsrummet fra den 1. juli 1975 til den 1. juli 1976, har danske fiskere tilsammen fået en sildekvota

på 85.000 t, hvad næsten præcis er det, som de danske fiskere mente var nødvendigt.

Det er jo altså det, jeg har brugt reguleringsforanstaltninger og også forskellige pressorer over for internationale organer osv. for at få gennemført. Jeg tror nok, at fiskeriets organisationer vil indse, at her har fiskeriministeren vist alligevel ikke båret sig så tåbeligt ad, fordi det resultat, fiskerne har fået ud af alle disse forhandlinger og alle disse manipulationer med kvoter osv., er altså en totalkvota for et år, som er i væsentlig grad større end den, der var tiltænkt Danmark.

Hr. Maigaard har haft et indlæg her, som var præget af hans lyst og hans energi og hans vældige ildhu, når det drejer sig om at reformere, og helst meget hurtigt. Det er nok muligt, at nogle af hr. Maigaards forslag er nogle af de forslag, vi kommer til at arbejde seriøst med. Det er jo bl. a. det, fiskerikommissionen skal fortælle os noget om, inden der er gået alt for lang tid.

Jeg tør ikke sige på dette tidspunkt, om tonnagen skal mindskes. Det er umuligt at sige, før vi har en saglig undersøgelse, og det er også umuligt at sige, hvad det er for en del af tonnagen, der i så fald skulle skæres bort. Jeg tror nemlig ikke ubetinget, at det, som det blev sagt fra anden side, er de gamle skibe, der skulle ophugges. Jeg tror, at mange af de fiskere, som i dag fisker med gamle skibe, i væsentlig grad klarer sig økonomisk bedre end dem, der fisker med de nyeste skibe.

Trusserederne eller de folk på land, som arbejder i fiskeriet og sætter kapital i fiskeriet, var også ligesom i hr. Maigaards tale og i mange andres taler her til overvejelse, og det kræver jo da i hvert fald en ændring af lovgivningen, hvis man skal forbyde folk uden for erhvervet at etablere sig i fiskeri. Det er også en af de ting, som jeg mener bør underkastes en overvejelse i den kommission, vi har nedsat, idet jeg dog gerne vil tilføje, at det jo trods alt er danske fiskere, der fisker med disse skibe. I sin tid, da man startede med at investere i fiskeriet udefra, var det nu ikke så uvelkomment, fordi det var meget risikobetonet på det tidspunkt.

Må jeg så vende mig til spørgsmålet om EF og spørgsmålet om de engelske zoner og etableringsfrihed osv., det blev rejst både af hr. Wilhjelm og af hr. Maigaard. Jeg vil

[Fiskeriministeren.]

gerne sige, at det bestemt ikke er problemfrit. Jeg er helt overbevist om, at vi får nogle vældig svære forhandlinger for at få EF's fælles fiskeripolitik til at fungere, specielt fordi briterne har meget stærke ønsker om at reservere sig så stor en del af deres 200-mile-zone som overhovedet muligt. Men jeg vil gerne sige, at det, som briterne ønsker at gennemføre, det er det, der går på tværs af traktatens bestemmelser, hvorimod det, vi ønsker, er i overensstemmelse med traktatens bestemmelser.

Når jeg siger, det ikke er problemfrit, så er det, fordi vi ved, at der vil komme disse svære forhandlinger. Én ting kan jeg i hvert fald sige helt afgjort, og det er, at var vi ikke medlem af EF, så ville vi formentlig slet ikke komme i nogen forhandlingssituation overhovedet, for så ville man formentlig helt afvise, at Danmark havde noget som helst at gøre i de områder af Nordsøen, som derved ville blive EF-hav uden om Danmark. Derfor: problemer, ja vel, men endnu større og langt alvorligere problemer, såfremt vi ikke var medlemmer af EF.

Jeg ved såmænd ikke, om der er nogen grund til, at jeg også giver mig til i lighed med hr. Maigaard at gentage mine gamle vittigheder. Jeg tror såmænd, at den dér med provinsbankdirektørerne falder vist mere tilbage på hr. Maigaard, som jo har så kissetravlt med at få fremsat de lovforslag, som bankdirektørerne ønsker, i modsætning til de lovforslag og de love, som regeringen har fået vedtaget, og som nu er begyndt at virke.

Hr. Søren B. Jørgensen spurgte mig, om der fortsat var muligheder for at fiske i Nordsøen, og dertil må jeg svare bekræftende, det er der. Selv i disse måneder og disse uger er der vældige muligheder for at fiske i Nordsøen. Jeg vil da gerne sige, at i det omfang fiskerne benytter situationen til ikke at fiske og altså ikke bruger den kvota, vi har på adskillige områder, vil det selvfølgelig skabe vanskeligheder for danske forhandlere i tiden fremover, for det er klart, at hvis man kan bevise, at vi ikke opfisker vores kvota, så er det selvfølgelig svært at komme ved senere forhandlinger og sige, at vi skal have disse kvoter forøget.

Hr. Kofoed kritiserede mig, fordi jeg havde foretaget disse overførsler af torsk-

kvotaen; jeg har været inde på det og forklaret årsagen til, at jeg gjorde det.

Hr. Kofoed kritiserede også det, jeg tidligere har været inde på, spørgsmålet om de 30 pct.s bifangster af sild. Hr. Kofoed spurgte mig endvidere, om det kunne tænkes, at jeg kunne give tilladelse til en vis procent af bifangster. Hr. Erlendsson var inde på spørgsmålet om, at det var umuligt at fiske industrifisk uden bifangster. Der er efter sildestoppet kontrolleret 85 skibe på Vestkysten, hvoraf de 12 har haft bifangster af sild på 3 pct. og derover. Det vil altså sige, at der er nogle og halvfjerds skibe, som har landet industrifangster uden bifangster af sild eller stort set uden bifangster af sild. Der er endvidere nogle af de 12 — jeg husker ikke antallet — som har haft 3-4 pct., altså et meget beskedent antal sild i disse industrifangster.

Det, jeg kan sige, er, at den holdning, vi altid har givet udtryk for fra fiskeriministeriets side, er, at disse bifangstproblemer vil blive behandlet med en vis liberalisme, men forstået på den måde, at vi selvfølgelig ikke vil tillade uhæmmede mængder af bifangster af sild. Det er virkelig en opgave, og det er også det, man forsøger at opfordre fiskerne til, at undgå de fiskebanker, hvor bifangsterne af sild traditionelt er højest.

Hr. Lowzow var ligesom hr. Kofoed inde på, at fiskeriets problem også er et omkostningsproblem. Det er givet, at omkostningerne, naturligvis især i en periode med faldende priser, i særlig grad har været en meget stærk faktor i den krise, som fiskeriet har oplevet. Jeg tror midlertid, vi må erkende, at omkostningsudviklingen her i landet i modsætning til de fleste andre lande i den vestlige verden er holdt på et betydelig lavere niveau. Renterne har været faldende. Derfor tror jeg nok, at vi står os sådan set nogenlunde godt i forholdet, men det er klart, at det alene selvfølgelig ikke klarer nogen problemer, hvis ikke man får de priser hjem, som man har været vant til, for fangsten.

Hr. Lowzow ønsker en samlet opgørelse over de nationale støtteordninger, og det kan jeg selvfølgelig forsøge at skaffe udvalget, hvis man fremsætter ønske om det. Vi er i EF i gang med at få foretaget en samlet opgørelse af samtlige nationale støtteordninger inden for området.

[Fiskeriministerens.]

Hr. Lowzow fremsatte endvidere ønske om et udvalg til rådgivning om kvoterings-administrationen. Jeg vil gerne advare imod at nedsætte flere udvalg end højst nødvendigt. Det, hr. Lowzow efterlyser, foregår allerede i den nuværende situation, hvor fiskeriets organisationer i alle forhold, og det gælder også lønmodtagerne, som i stærkere og stærkere grad interesserer sig for disse problemer, bliver draget med ind i de beslutninger, der træffes i fiskeriministeriet.

Hr. Erlendsson bebrejdede mig, at jeg ikke var til stede i London. Der er her fra en af de øvrige talere redegjort for, hvorfor jeg ikke var til stede i London. I øvrigt må jeg sige, at det jo er op til den til enhver tid værende minister, som har flere forskellige opgaver at varetage, selv at beslutte, eventuelt i samarbejde med sin regering, om, hvor det er, han skal være til stede.

Hr. Erlendsson gav nærmest udtryk for, at det dér FAO, det var vist ikke noget, der interesserede Danmark særlig meget. Dér vil jeg da gerne gøre opmærksom på, at netop FAO er et af de områder, hvor Danmark gør sig allerstærkest gældende i det internationale samarbejde. Det møde, jeg deltog i, var naturligvis et møde, som jeg fandt var vigtigt, hvorimod mødet i London ikke er et møde, hvor ministre deltog.

Hr. Erlendssons kritiske bemærkninger om forhandlingsdelegationen i London må jeg tilbagevise som en uartighed imod de embedsmænd, som ikke har mulighed for at forsvare sig, og imod de 4-6 repræsentanter for fiskerierhvervet, som var deltagere i den danske delegation.

Hr. Erlendsson kunne vistnok have haft brug for at tænke sig lidt mere om og spørge sig lidt mere for, inden han udslynger den slags påstande, som han gjorde her i dag.

Hr. Erlendsson var inde på spørgsmålet om lånegarantierne fra staten og sagde, at de ville blive meget lidt brugt. Jeg kan sige, når det drejer sig om låneordningerne, at der er allerede 41 ansøgninger, endda før bankerne og sparekasserne har erklæret sig villige til at administrere lånene. Efter at vi har haft nogle forhandlinger, ligger der altså 41 ansøgninger fra fiskere over hele landet, som ønsker at få lån efter denne ordning.

Hr. Erlendsson påstod endvidere, at der ikke fra fiskeriministeriets side var advaret

mod investeringer i flåden før krisen. Det er også ukorrekt. Der er ikke alene advaret af mig, der er advaret af tidligere ministre, ikke alene den forrige, men også den forrige igen har advaret. Fiskeribanken har afslået at sætte lån i en lang række af disse skibe. Ikke desto mindre har fiskerne altså været så optimiske, at de har ladet skibene finansiere på anden måde og altså på trods af de advarsler, som Fiskeribanken i kraft af, at den nægtede at finansiere skibene, gav udtryk for.

Hr. Erlendsson har ret i, at det var nationale restriktioner, som førte til sildestoppet. Jeg har redegjort for hele sildesituationen, og man kan selvfølgelig kalde det restriktioner. På den anden side må man vel nok også sige, at efter de forhandlinger, som har været ført, og med det resultat, vi har fået for silden i forhold til det, der var tiltænkt Danmark, så er det altså ikke en restriktion, men det har været en udvidelse af danske fiskeres mulighed, jeg har haft ansvaret for, når det drejede sig om sild.

Det er også ukorrekt, når hr. Erlendsson påstår, at jeg uden protest har ladet Kommissionen forlænge oliestøtteordningen. Det kan hr. Erlendsson naturligvis ikke vide, men det er Kommissionens afgørelse, om man kan forlænge en sådan ordning. Den kan tages op i Ministerrådet og kan forkastes af Ministerrådet, såfremt man opnår tilstrækkelig majoritet for en sådan forkastelse. Forslaget har været bragt frem i Ministerrådet af den danske minister, har været til afstemning, men den danske minister fik desværre ikke ret i sin påstand om, at denne forlængelse af ordningen var i strid med traktater. Altså der har været protesteret, og det kunne hr. Erlendsson også have fået oplyst, hvis han havde spurgt sig for.

Hr. Erlendsson havde nogle harcelerende bemærkninger om, hvad hr. Søren B. Jørgensen havde sagt i Radiotinget. Nu har jeg ikke haft lejlighed til at høre Radiotinget, men jeg har hørt et referat af, hvad hr. Erlendsson har sagt, og det var i hvert fald ikke sådan ubetinget rosende ord.

Jeg ved såmænd ikke, om fiskerne har den minister, de fortjener. Det skal fremskridtspartiet jo i hvert fald ikke afgøre. Der er et gammelt ord, der siger, at folket har de politikere, de fortjener. Jeg mener nu egentlig, at fiskerne havde fortjent en bedre

[Fiskeriministeren.]

advokat her i dag end hr. Erlendsson, som har gjort sig selv til fiskernes advokat.

Jeg må sige, at regeringen ikke kan modtage det af hr. Erlendsson fremsatte dagsordensforslag. Også det af hr. Maigaard fremsatte dagsordensforslag må vi anbefale at stemme imod, idet det vil have, at folkettinget skal godkende Londonkonferencens resultat, uden at papirerne foreligger, uden at vi har haft lejlighed til at forhandle det med fiskerne. Endvidere indeholder det et forslag om, at fiskerierhvervet skal forbeholdes aktive fiskere. Den slags foranstaltninger kan man nu altså ikke lovgive om ved hjælp af dagsordensforslag. Endelig er der hr. Maigaards finansieringsønsker for fiskeriet, som jeg har svaret på, hvad der formentlig ligger i det sidste punkt. Jeg vil anbefale også at stemme imod dette dagsordensforslag.

Ministeren for Grønland (*Jørgen Peder Hansen*):

Hr. Rosing har under denne debat fremsat en række bemærkninger vedrørende den aktuelle og også meget alvorlige situation, som i øjeblikket tegner sig for det grønlandske fiskerierhverv.

Vi er i regeringen, i ministeriet for Grønland, meget opmærksomme på denne situation. Det har jeg ganske klart i går givet udtryk for over for landsrådets forretningsudvalg, som jeg indledte forhandlinger med i ministeriet. Jeg vil også gerne føje til, at jeg gav udtryk for, at jeg var enig i den argumentation, som var landsrådets forretningsudvalgs i går, og som i virkeligheden blev gentaget her fra talerstolen af hr. Rosing i dag. Der ligger megen alvor i den aktuelle grønlandske situation, men jeg mener ikke, at det er tidspunktet at gå ind i en detaillidiskussion omkring disse problemer. Det kan dog nok måske være rigtigt at have fået præsenteret den grønlandske situation i forbindelse med den debat, der foregår her i dag.

Mine drøftelser med Grønlands landsråds forretningsudvalg skal fortsætte i morgen, og jeg anstiller den forhåbning, at de drøftelser, vi altså fortsætter i morgen, må ende i, at vi når frem til en forhåbentlig fælles holdning til de skridt, som nødvendigvis må tages på baggrund af den aktuelle alvorlige situation i Grønland.

Forespørgeren (*Erlendsson*) (FP):

Fiskeriministerens væsentlige anklagepunkt imod mig var, at jeg havde beskyldt vore forhandlere for at være svage. Det har jeg naturligvis haft min grund til, og fiskeriministeren har indirekte bekræftet det, bl.a. derved, at en genoptagelse af forhandlingerne har ført til et bedre resultat end det første. Det viser, at når man kommer igen og er besluttet på at få et resultat, som man fik at vide var dårligt, genforhandlet, så får man mere.

Jeg har andre grunde til at tro, at vore forhandlere ikke altid er så stærke, som man gerne vil fremstille dem. Vi har hørt fra biologernes side både at tungebestanden og at sildebestanden er truet, og af de beregninger, som biologerne har givet, kan jeg ikke se, at der er nogen forskel på den trussel, der er over for tungebestanden, og den, der er over for silden. Alligevel har hollænderne fået tildelt samme kvota for tungefiskeriet til næste år, som de har haft i år. Det har de danske forhandlere, der var interesseret i silden, ikke fået.

Det er sagt af mange forhandlere, at vi ingen magtstilling har. Vi er så små, må udvise forhandlingsvilje. Ja, det er da klart, at går vi ind i forhandlinger, må vi udvise forhandlingsvilje, men vi har ingen pligt til altid at være de artige drenge, altid at komme med den indstilling, at det er jo noget, som skal gøres, at vi har jo nok uret i forvejen, at vores fiskere nok har været for slemme. Det er det, vi har hørt fra den ene og fra den anden og fra mange ordførere her under denne debat. Kommer man til en forhandling med en sådan modløs holdning, så får man ikke gode resultater, og derfor er det ikke nok eventuelt at være teknisk dygtig, at kende meget til problemerne. Man må også kunne advokere, man må også kunne tale de folks sag, som man er sat til at røgte.

Med den tale, som hr. Rosing holdt, synes jeg, at det endnu en gang og tydeligt er blevet fortalt folkettinget, at det, som foregår i dag på havene, er en meget alvorlig strid om ressourcer. Jeg kan bekræfte hr. Rosings oplysninger om de mange skibe, der ligger i de grønlandske farvande. Det er ikke mere end 3 uger siden, jeg selv havde fornøjelsen at ligge og vippe på en bornholmsk rejebåd i 5 døgn 70 sømil ude i Davistrædet. Og dér

[Erlendsson.]

var vi ustandselig på nært hold af 5-6 store norske både, af et par spanioler og to store russere.

Det interesserer mig naturligvis også at høre, hvilken fangstkapacitet hr. Rosing tillægger de russiske fiskeskibe, hvilket falder udmærket sammen med de danske fiskeres syn på den sag. Det må jo være klart for enhver, at når russerne — og jeg har ikke nævnt russerne, før hr. Fuglsang kom med betegnelsen, men naturligvis kunne man vel nok med lidt god vilje finde ud af, hvem jeg mente — for 18 måneder har fået tildelt en kvota på 17.000 t, og deres fiskerflåder findes overalt i Nordsøen, og fiskerne kommer og siger, at de følger fiskefelterne, og vi ved, at et enkelt træk, en enkelt, skal vi sige fangst med noten kan give meget store mængder fisk på én gang, og at de forhindrer indsigt i, hvad de fanger, og at de kapacitetsmæssigt i hvert fald er klar til at opfiske hele deres sildekvota i løbet af en uge eller 14 dage, så må jeg have lov til at hævde ligesom fiskerne, at der er meget stærke indicier for, at vi ikke kan regne med de tal, de opgiver.

Hvis man lægger de 300.000 t til de ca. 250.000 t, som er fisket af sild i Nordsøen i år, så kommer man jo op på de godt 500.000 t, som man har anset for at være normalen i de senere år. Så hvorfor altid søge skylden, hvis der er for få sild i Nordsøen, hos de danske fiskere? Det er en kedelig indstilling hos de politikere, der skal røgte danske fiskeres interesse.

Jeg må sige, at jeg ikke er spor ked af, at fiskeriministeren hæfter den betegnelse på mig, at jeg gerne vil optræde som fiskernes advokat. Det vil jeg meget gerne. Det vil jeg også meget gerne fortsætte med.

Der har været så meget polemik og så meget gold polemik i denne diskussion, men der har også været så mange morsomme udtryk, som jeg desværre ikke har haft tid til at notere ned, men som jeg glæder mig til at læse i det trykte referat. Der er f. eks. hr. Fuglsangs udtryk „døde ben og alskens urenhed“. Sådan noget liver jo op på en debat, og der var meget af den slags, mere eller mindre sagligt.

Mindst saglig var som sædvanlig her i tinget hr. Maigaard, der ikke generede sig for direkte citatfusk. Når jeg nævnte den nor-

ske fiskeristøtte, så var det for at vise, hvad andre lande gav af støtte til deres fiskeri. Det var ikke et EF-land, for dér har vi ikke disse tal. Dansk Fiskeriforening har allerede i 1973 forsøgt at skaffe oplysninger fra fiskeriministeriet om, hvor stor en støtte de forskellige nationer gav deres fiskeri, og jeg har lige modtaget en sådan opgørelse, hvoraf man indirekte kan se — hvis tallene ellers passer — hvad disse forskellige nationer giver i støtte til fiskeriskibe, til nybygninger, til deres redskaber o. lign. Det er udregnet som kvotienter i forhold til FEOGA-støtte, men jeg har ikke haft tid til at sætte mig ind i det endnu. Jeg glæder mig til at se nærmere på det, og det materiale vil naturligvis også være tilgængeligt for hr. Lowzow.

Ved den forhandling, vi har haft her i dag i folketinget, mener jeg at regeringens repræsentant kan møde styrket frem til en ny genforhandling i London. Det mener jeg at den kan og den skal. Fiskeriet er en vital dansk interesse, det må herefter være klart for alle. Men inden genforhandling må den danske regering naturligvis have frigjort sig fra indtrykket af den urimelige og uretfærdige hadkampagne mod danske fiskere, som ganske klart har indgået i den psykologiske krigsførelse mod Danmark for at beskære vore fiskeres rettigheder til havets rigdomme, rettigheder, de har erhvervet sig ved dygtighed, mod og flid gennem generationer.

Danske fiskere har vist stor hensyntagen til biologernes synspunkter gennem fiskefredning i en lang årrække, allerede længe før sidste verdenskrig, f. eks. af rognrødspætter, hvilken fredning biologerne nu har ændret syn på og ikke længere tillægger nogen betydning. Fiskerne har anvendt skånsomme fangstmetoder, medens andre landes fiskere har brugt særdeles hårdhændede metoder. F. eks. er brugen af bundtrawl fortsat ikke forhindret. De, som tålmodigt har lyttet til biologernes ofte verdensfjerne teoretiseren over årsagerne til svingningerne i fiskebestandene, de må alligevel medgive, at det er en kendsgerning, at der år efter år fra Nordsøen har kunnet opfiskes uændret ca. 3 mill. t fisk.

Danske fiskeres vanskelige situation i dag, vil nogle måske sige, er et bevis på det privatkapitalistiske systems fallit, men det er det ikke, det er meget langt fra. Det er et

[Erlendsson.]

bevis på, at man har ændret så meget i systemet, at det ikke mere fungerer, og det er det, vi gerne vil gøre noget ved.

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg vil godt starte med at sige tak til ministeren for de meget klare svar, vi har fået på den lange række af spørgsmål, som gennem denne debat er blevet rejst over for ministeren. Disse svar bestyrker mig i den tro, jeg hele tiden har haft, nemlig at det problem, vi står over for, ikke er så enkelt, som mange vil prøve at gøre det til.

Der var noget væsentligt, noget særligt, jeg synes jeg gerne ville fremhæve i ministerens svar, og det er dette, at kontakten til fiskerierorganisationerne — og her understreger jeg fiskerierorganisationerne, altså disse folk, som fiskerne selv på fuldt demokratisk vis har valgt til at varetage deres interesser — hele tiden har været i orden.

Jeg har én gang afvist fremskridtspartiets dagsorden, men jeg kan ikke lade være med her nu at sige, at det ville jo være ønskeligt, om fremskridtspartiet eller forespørgeren lige før på samme klare måde havde svaret på de spørgsmål, der også til forespørgeren er rejst i debattens løb, som den minister, man nu vil have fjernet, har svaret på de spørgsmål, man stillede ham. Der hænger jo en lang række spørgsmål endnu, som gerne skulle belyses, således at man også kender fremskridtspartiets egentlige hensigt.

Må jeg om den af hr. Maigaard foreslåede dagsorden sige: den er afvist af regeringen. Jeg vil godt sige, at hvis vi følger teksten, så står der, at vi skal godkende Londonkonferencens resultat. Jeg ved ikke, hvad det er, vi skal godkende. Jeg har ikke, i hvert fald har fiskeriudvalget endnu ikke fået aftalens ordlyd på dansk. Hvis vi godkendte det, hr. Maigaard, så afskar vi os jo også fra at protestere, hvis der eventuelt skulle protesteres mod noget af det. Skal der det, så har vi jo ministerens ord for, at det først skal ske, efter at der er forhandlet med fiskeriets organisationer.

Det næste, „ved at drage omsorg for, at fiskerierhvervet forbeholdes aktive fiskere“, indeholder jo en forfærdelig masse ting. Jeg lyttede selvfølgelig også med interesse til, hvad hr. Maigaard sagde i sit indlæg, nemlig om spørgsmålet om, at fiskere, altså de, der

har den væsentligste indkomst ved fiskeri, det er dem, der skal have lov at fiske. Det er det samme problem, vi har inden for landbrugslovene. Her er der jo mange problemer, det kan vi ikke sådan lige klare her, for der er også det problem: hvad så med den fisker — nu ser jeg bort fra trusserederne — der måske ejer 25 pct. af sin kutter, mens familiemedlemmerne har kautioneret for de resterende 75 pct.? Der er forfærdelig mange spørgsmål her. Jeg lagde mærke til, at ministeren sagde, at det måske ikke engang kunne klares sådan lige ved en enkelt ændring; der er mange overvejelser, måske skal der en helt ny lov til her.

Hvad det sidste angår, finansieringsmulighederne, er det jo noget som vi ved er indeholdt i fiskerikommissionens kommissorium som punkt 4. Hertil lægger jeg, at vi jo nu har ministerens ord for, at vi får en delbetænkning i løbet af ganske få måneder, ellers må vi fra fiskeriudvalgets side rykke, når den tid kommer.

Jeg må med disse ord på socialdemokratiets vegne også afvise SF's dagsorden.

Kofoed (V):

Debatten her i dag har jo fået et nogenlunde sagligt forløb, hvor mange problemer er blevet trukket frem og mange tal om forskellige af fiskeriets problemer også er kommet frem.

Jeg skal ikke bruge megen tid til at udbyde debatten. Jeg vil bare gøre ministeren opmærksom på, at jeg ikke rigtig forstod det, ministeren sagde om eventuelle bifangster, for jeg sagde til sidst i mit første indlæg, at det er jo et spørgsmål om at få fiskeriet i gang, og spurgte, hvordan ministeren stiller sig til, at man laver en procent for bifangst, så fiskerne har noget at rette sig efter. Jeg tror ikke, det er tilfredsstillende at sige, at vi administrerer dette liberalt. Jeg vil derfor gerne høre et mere konkret svar, eventuelt at ministeren overvejer at give fiskeriudvalget et svar i morgen.

Der har været både langsigtede og kortsigtede betragtninger, jeg ikke skal komme nærmere ind på. Jeg vil bare igen sige, at det først og fremmest er en økonomisk krise, og derfor kommer vi ikke uden om, at vi bliver nødt til at lave en eller anden form for gartnerordning, således at vi i første omgang kan hjælpe fiskeriet over den klemme,

[Koføed.]

det er i øjeblikket. Det gælder kutterejere, og det gælder måske især forædlingsindustrien.

Ellers kommer vi i den situation, at problemet bliver virkelig akut i løbet af foråret 1976, hvis det varer så længe. Det vil jeg bede ministeren være opmærksom på. Uanset septemberforliget bliver vi nødt til i fællesskab at overveje disse ting.

Må jeg så i øvrigt sige om dagsordnerne, at jeg sagde i min indledning, at vi ikke ville være med til ministerstorm, og dermed har jeg svaret på den af fremskridtspartiet fremsatte dagsorden.

Jeg skal ligeledes sige om den af SF fremsatte dagsorden, at dér kan jeg tilslutte mig ministerens svar om det første punkt i dagsordenen om Londonkonferencens resultat. Det kan folketinget ikke vedtage. Hr. Maigaard ved det nok ikke, men det får han at vide nu, at hvis vi vedtager hans dagsorden om Londonkonferencens resultat, så vedtager hr. Maigaard også de trawlfri zoner, og det ved jeg, at hr. Maigaard med sin liberale, fornuftige indstilling til fiskeripolitik er imod. Derfor vil jeg absolut fraråde, at man sætter hr. Maigaard og hans parti i den situation, at de kommer til at stemme for noget, de er imod.

Med hensyn til punkt 2 om fiskerierhvervets forhold til aktive fiskere, mener jeg, at på så løst et grundlag, som vi har i øjeblikket for at bedømme dette, skal man ikke vedtage lovgivning gennem dagsordner.

Det sidste punkt i dagsordenen svarer stort set til det forslag, jeg fremsatte, om en eventuel gartnerordning. Det behøver man ikke at have en dagsorden for, det kan vi roligt og sindigt diskutere en anden gang og komme til et konkret resultat. Derfor er min indstilling, at vi fra venstre stemmer imod de to dagsordner.

Må jeg til afslutning sige noget om debatten. Jeg synes, den har været saglig, men når jeg nu hørte hr. Erlendsson i sidste omgang, så skuffer det mig, at denne ordfører ikke kunne prøve at komme lidt mere ind på det saglige og konkrete, men følger den samme linje som fra første indlæg: mistænkeliggørelse, mistænkeliggørelse af alt og alle. Det kan man ikke være bekendt, og jeg beklager, hvis fiskerne virkelig betragter

hr. Erlendsson som deres advokat, for så er de sandelig dårligt kørende.

Må jeg give et ganske enkelt eksempel på, hvad hr. Erlendsson sagde lige før: han sagde, at tungefiskeriet var således, at Holland havde fået den samme kvota på 9.500 t i 1976, som de havde i 1975. Dermed insinuerer hr. Erlendsson, at Danmark skulle have fået en mindre kvota. Hvorfor oplyser hr. Erlendsson ikke, hvis han kender noget til disse forhold, at Danmark også fik 600 t i 1975, og at vi får 600 i 1976? Hvorfor oplyser han ikke, at Holland måtte gå ned med godt og vel 2.000 t fra 1974 til 1975, mens Danmark mistede en mindre andel? Hvorfor oplyser hr. Erlendsson ikke, at Danmark har en større historisk andel end Holland har her?

Det er bare et eksempel på en mistænkeliggørelse, som jeg ikke synes, vi behøver at finde os i i dette folketing. Jeg synes godt, vi kan have en udmærket debat, men man skal ikke mistænkeliggøre alt og alle, og derfor beklager jeg, hvis hr. Erlendsson betragter sig selv som fiskernes advokat.

Formanden:

Hr. Erlendsson for en kort bemærkning. Normalt behøver ordførere jo ikke korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Forespørgeren (Erlendsson) (FP):

Vedrørende hr. Koføeds bemærkninger om tungefiskeriet, holdt jeg det op imod den kvota, som danskerne havde fået for sildefiskeriet, og fortalte, at hollænderne kunne gennemføre den samme kvota for deres tungefiskeri, der har betydning for dem, men at vi ikke kunne gennemføre en lige så høj sildekvota, som er betydningsfuld for os.

Formanden:

Hr. Koføed for en kort bemærkning, og derefter går vi over til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Koføed (V):

Ja, nu beklager jeg sandelig offentligheden, hvis den skal høre på den slags vås, for hr. Erlendsson må vide, at man ikke kan holde tungefiskerikvotaen op mod sildefiskerikvotaen. Så ved hr. Erlendsson ikke noget

[Koføed.]

om, hvad det her spørgsmål drejer sig om. Det er håbløst at diskutere.

Svend Haugaard (RV):

Det radikale venstre er ikke meget tilhænger af, at man skal træffe en række afgørende beslutninger via dagsordensforslag. Vi er mere tilhængere af, at man nu kommer i gang med de egentlige forhandlinger, hvor man virkelig kan få tingene undersøgt.

Fremskridtspartiets dagsordensforslag finder vi helt urimeligt, men i øvrigt betegnende for den fremgangsmåde, partiet anvender.

Socialistisk folkepartis dagsordensforslag er trods alt noget mere fornuftigt, men jeg er enig i hr. Koføeds og hr. Søren B. Jørgensens motivering, at det ville være ganske urimeligt at stille den danske regering i den situation, at man ikke i givet fald kan nedlægge en protest mod de ting, som vi mener der er grund til at protestere over for.

Med hensyn til selve debatten skal jeg kun lige vende mig lidt til hr. Erlendsson, der siger, at man fra fremskridtspartiets side meget gerne vil gøre noget ved det. Så lytter man jo og spørger sig selv: hvad er det egentlig, fremskridtspartiet vil gøre ved det? Hvordan vil man løse problemerne? Det eneste, vi har hørt her i dag, er i realiteten: væk med indkomstskatten, og det er fra anden side motiveret, hvorfor det ikke hjælper så stærkt i den givne situation. Det bliver nok en langtidsløsning. Andet har man altså ikke at byde i den nuværende situation. Vi andre har dog prøvet på efter evne at pege på konkrete ting, der kunne tages med i forhandlingen, som ikke er patentløsninger, men som hver for sig alligevel kan være med til at lempe på den meget prekre situation i øjeblikket.

Hvad har vi hørt fra fremskridtspartiets side? Nu er chancen der for hr. Erlendsson, hvis han virkelig har noget konkret at byde på. Det kunne dog være interessant. Vil man fra fremskridtspartiets side tilsidesætte alle advarsler fra biologerne? Vil man bryde alle internationale aftaler? Man stemte fra partiets side imod en statsgarantiordning, og jeg mener, jeg kan mindes noget om, at der engang var noget med havnene, som man syntes, at fiskerne selv skulle have lov til at betale. Er man indstillet på at være

med til økonomisk på en eller anden måde at løse fiskernes nuværende situation?

Så gentager hr. Erlendsson sin påstand om de dårlige forhandlere. Jeg synes, det er en grov påstand. Jeg synes, den kræver et bevis, hvis man skal have den mindste respekt for den, der fremsætter den. Hvor var det vore forhandlere har svigtet? Må vi få bare et enkelt konkret eksempel. Det forekommer mig at være uanstændigt, at man fastholder denne påstand uden at fremføre skygge af bevis. Hr. Erlendsson! Må vi bede om beviset.

Lowzow (KF):

Også jeg tænkte, at nu kommer vi ud for en sjov debat for en gangs skyld, hvor der er noget til den sidste runde. Fremskridtspartiet har haft ordet flere gange i dag, så jeg tænkte, at først får vi sådan en generel indføring i emnet, så en meget bred historisk opbygning, og så kommer der noget til sidst. Nu var der virkelig nogen interesse i at føre den sidste ende af debatten, hvor det ellers tit tynder ud. Men det blev ikke til andet end en oplæsning af essensen af de to første taler, og det kunne ikke tilføre debatten nogen nye forslag, endsiige nogen forslag i det hele taget.

Så jeg må tage den skuffelse og konstatere, at det, hr. Erlendsson sagde var tilført folketinget i dag ved denne debat, det var, at regeringens repræsentant kan møde styrket frem til genforhandlinger. Hvilke genforhandlinger det er, det drejer sig om, ved jeg ikke, men at det er en styrket repræsentant for regeringen, der kan forlade dette lokale, det kan jeg give hr. Erlendsson fuldstændig ret i. Jeg kan tilslutte mig den støtte og den tankegang, uden det dog skal overfortolkes på nogen måde.

Jeg vil sige til dem, der har været tilhørere her i salen i dag, jeg vil sige til erhvervet, at man, når vi skal til at forhandle i den kommende tid, dog skal tænke på, at det er en kendsgerning, at hver gang noget erhverv, hver gang nogen erhvervsgren er kommet og har bedt om støtte fra staten, så er det noget, der i realiteten giver tab af frihed. Så man skal overveje meget stærkt, hvilke løsninger man vælger, hvilke fremgangsmåder man beder om og ønsker sig, for trods alt er det rarest at klare tingene i den størst mulige frihed.

[Lowzow.]

Til sidst skal jeg sige, at også vedrørende den sidste dagsorden er vi af samme mening som vedrørende den første, at det er samarbejde og forhandlinger, det drejer sig om i dag, og ikke dagsordener. Vi vil heller ikke stemme for denne dagsorden uden at tage stilling til substansen.

Fuglsang (DKP):

Jeg skal gøre det kort. For det første vil jeg om den af hr. Erlendsson fremsatte dagsorden sige, at den kan vi ikke stemme for. Det er dog trods alt ikke sådan, og det bør heller ikke være sådan, at et parti skal kunne leve bare på negativ kritik. Det kan selv fiskerne heller ikke leve af. Der bør i alle tilfælde være antydning af et alternativ, og det er der heller ikke her i denne dagsorden.

Så synes vi adskilligt bedre om den af hr. Maigaard fremsatte dagsorden, men er alligevel ikke tilfredse med den. Det gælder bl. a. dette punkt, at vi skal godkende Londonkonferencens resultater. Vi er, som jeg sagde i mit første indlæg, ikke modstandere af internationale forhandlinger, men, som det er sagt af tidligere ordførere her, vi kan ikke uden videre anbefale eller pålægge regeringen at godkende Londonkonferencens resultater.

På samme måde mener vi, hvad angår det sidste punkt, at det er for snævert, og man kan godt sige for usikkert, bare at kræve, at der sikres finansieringsmuligheder, der muliggør de fornødne omlægninger af erhvervet.

I stedet for at stille ændringsforslag har vi tænkt, at det ville være lettere for alle parter, hvis vi fremsatte en selvstændig dagsorden, og vi fremsætter derfor følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

„Idet folketinget opfordrer regeringen til i samarbejde med fiskeriets organisationer at udforme en politik, der sikrer dansk fiskeris fremtid, ikke mindst

ved at søge fornuftige kvotaordninger gennemført,

ved at drage omsorg for, at fiskerierhvervet forbeholdes aktive fiskere, og

ved at fremlægge en plan, der muliggør de fornødne omlægninger af erhvervet,

går tinget over til næste sag på dagsordenen“, og det er klart, at jeg anbefaler dette forslag.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Jeg skal også lade dette forslag indgå i forhandlingen.

Arne Bjerregaard (KrF):

Må jeg sige til den ærede fiskeriminister, som gav mig ret i, at der sådan set ressourcemæssigt var rimelighed i at forcere industrifiskeriet på bekostning af konsumfiskeriet, at når nu vi engang har konsumfisk, som går ud i havet, så er det klart, at det må være rimeligt at udnytte konsumfisken eller den konsumegnede fisk til konsum. Derfor synes jeg, det er ganske mærkeligt, at man ikke har interesseret sig for det, fiskeriets egne organisationer og egne erhvervsudøvere har prøvet at stille på benene, nemlig disse forsøg med, hvorledes vi kan udnytte en del af den industrifangst, som indbringes til de forskellige havne. Jeg mener, man i Esbjerg har forsøg i gang med, hvorledes man kan udnytte en del af den industrifangst, som man indbringer til havnen. Men vi har ikke i tinget, regeringen har ikke, og staten har ikke villet ofre fem flade øre på at styrke forsøg, som var væsentlige i dansk fiskeri.

Man kunne jo nok undre sig over, at man til visse andre dele af ligeegyldig art i dette land gerne giver tilskud, men til så væsentlige eksperimenter vil man ikke give noget tilskud. I al fald må jeg sige, at det da må være væsentligt, at vi i dette ting er med til at fremme de forsøg, som kan udnytte fisken på bedst mulig måde og til den højest mulige pris.

Endvidere må jeg sige til fiskeriministeren, at han måske misforstod min opfordring med hensyn til drøftelse. Jeg ønskede ikke, at man i den givne situation skal drøfte med aktionsgrupper, men derimod med de organisationer, som har overholdt loven. Efter disse drøftelser med organisationerne kunne jeg ønske, at de politiske partier kom med ind i en drøftelse af, hvorledes vi får fiskeriet ud over den akutte krise, og

[Arne Bjerregaard.]

hvorledes vi ønsker den fremtidige målsætning for dansk fiskeri.

Det var det, jeg ønskede. Jeg ønskede ikke, at fremtidens fiskeripolitik skal foregå på ministerplan eller med fiskeriorganisationerne. Det må foregå i de politiske partier. Det var det, jeg opfordrede til. Undskyld, hvis det skulle være tilfældet, at jeg har formuleret mig lidt forkert i min opfordring.

Lad mig så sige til hr. Erlendsson, som stadig fremturer med disse dårlige forhandlere, at jeg er beklemmet ved, at vi her i dette ting skal være med til at mistænkeliggøre mennesker, som jeg føler har gjort den indsats, som de havde mulighed for i den givne situation. Intet er i al fald mere nedværdigende, end når man føler, man har gjort sit yderste for at opnå det bedste, og så offentligt skal nedværdiges, fordi man ikke har nået det resultat, som andre kunne ønske. Derfor mener jeg som andre, at det da må være væsentligt, om fremskridtspartiet kunne fremlægge saglige begrundelser, ikke bare hypotetiske bemærkninger om, at man ikke havde røgtet sit hverv ordentligt på embedsmandsplan. Og det med ministeren, der skulle have været til stede, det har man vel klart fået besked om. Det ville have været et minus, ikke fordi ministeren er et minus, som fremskridtspartiet måske kunne mene, men i den givne situation må man have en ankeinstans.

Forhandlerne skal ikke være modløse i holdningen. Jeg havde nær sagt, det kunne være symptomatisk for fremskridtspartiet, for så snart de ikke kan få gennemført noget fuldt og helt, så bliver de modløse og siger: de andre ville jo ikke være med, så vi opgiver det hele og lader det løbe, som det kan. Her er i sandhed en vis modløshed. Men når man skal gå på rov i den almindelige vælgerskare, så føler man sig åbenbart ikke for god til at bruge, jeg må sige ganske usaglige argumenter over for såvel embedsmænd som over for minister.

Og så siger man, at russerne tager silden. Ja men det er da muligt. Jeg har intet bevis for, at de tager silden, jeg har en fornemmelse af, at de vist tager mere end de 17.000 t. Jeg mener, at jeg har set nogle af deres såkaldte moderskibe, og det skal indrømmes, at det kan være betænkeligt, over for éns egen samvittighed i al fald, at ville po-

stulere, at man er sikker på, de har overholdt de 17.000 t. Den kunne måske være renere, hvis man mente, at de havde taget lidt flere.

Jeg mener, at fordi andre stjæler, kan vi så sige: så vil vi også stjæle, dermed sker retfærdighed fyldest? Er det den internationale lov, som fremskridtspartiet ønsker at køre frem med? Hvis det er sådan, at man mener, at nogle ikke har overholdt lovene, ja men så må vi prøve at finde frem til former, hvormed det er muligt at kontrollere hinanden, således at man overholder de gensidige aftaler. Kræfternes frie spil tror jeg i al fald ikke på, hverken til lands eller til vands, eller som man under krigen sagde: også i luften.

De radikale ville ikke være med til dagsordener, fordi man ikke ville afgøre vigtige spørgsmål i dagsordener. Jeg skal ikke undlade at bemærke, at det måske kan tolkes forskelligt, idet man, så vidt jeg ved, vel ikke har afholdt sig fra at vælge en regering ved dagsordener. Så kan man selvfølgelig diskutere, om det er sådanne bisættninger i den almindelige folketingsdebat at sætte en regering over styr, men så vidt jeg husker, var de i al fald med til det.

Lad mig i debatten fremhæve, hvad der står i Romtraktaten. Romtraktaten anfører en række formål med den fælles fiskeripolitik, som i hovedsagen er at øge fiskerierhvervets produktivitet ved at fremme den tekniske udvikling, ved rationaliseringer, ved den bedst mulige anvendelse af produktionsfaktorerne, især arbejdskraften, at sikre fiskeribefolkningen en rimelig levestandard, at stabilisere markederne, at sikre forsyningerne, at sikre forbrugerne rimelige priser på fisk og fiskeprodukter.

Det sidste er vel opfyldt. Men at sikre fiskeribefolkningen en rimelig levestandard er vel næppe i øjeblikket opfyldt. Vi er indtrådt i fællesmarkedet og fiskeriet er velvilligt gået med ind i fællesmarkedet på netop disse løfter om, at der skulle gives rimelig levestandard, og hvis man ikke kan opfylde det i samarbejdet, men vil gøre det ensidigt, så må jeg nok en gang foreholde tinget, at så må det være vores pligt nationalt at sørge for, at vi ikke desavouerer et erhverv, som valutarisk er uundværligt i det danske erhvervsliv.

Maigaard (SF):

Debatten har slået fast som det første, at fiskeriministeren ikke har nogen fiskeripolitik. Fiskeriministeren venter på sin kommission, men han aner formodentlig ikke engang, hvornår han kan forvente dens arbejde færdigt. Jeg synes det er en kedelig konklusion, at man i regeringen ingen fiskeripolitik har.

Dernæst har debatten slået fast — og dermed har det været en nyttig debat — at begebenhederne har skabt en række ideer, en række forslag, om en fiskeripolitik. Naturligvis ikke fra hr. Erlendssons side, men en række ordførere har været inde på synspunkter og tanker — jeg tænker ikke mindst på hr. Kofoed og hr. Svend Haugegaard — som kunne danne omridset af en fiskeripolitik.

Jeg synes nu, at vi skal tage disse ideer med i landbrugs- og fiskeriudvalget. Vi vil slås videre for, at der bliver formuleret en fiskeripolitik. Vi vil slås videre for, at den laves nu. Vi vil ikke vente på kommissionen eller på, at ministeren får rumpet sig op til at formulere en politik.

Ministerens væsentligste bidrag til at formulere en fiskeripolitik var jo påstanden om, at septemberforligets såkaldte støtteordninger er begyndt at virke. Han var helt tilfreds med det. Det mener jeg ikke er rigtigt. Der er 40 — ikke 41, i al fald efter hvad der har været oplyst udvalget — kutterejere, der har bedt om denne meget hårde form for støtte, og der er en fabrik, der har bedt om støtte, men den har trukket ansøgningen tilbage, da den så, hvad det drejede sig om. Det er i al fald klart, at septemberforligets ordning ikke lever op til det finansieringsbehov, der er for at lægge erhvervet om. Derfor er jeg ikke enig med ministeren i, at det virker, og at det er nyttigt. Tværtimod.

Jeg vil gerne spørge venstres ordfører, hr. Kofoed, om han deler ministerens opfattelse af, at septemberforligordningerne virker godt. Nu har hr. Kofoed siden september været mod tabskautionen og for selvskyldnerkaution. Han har hidtil været tomhændet. Derfor vil jeg godt spørge ham, om han deler fiskeriministerens opfattelse, at det, der er lavet, fungerer godt. Eller skal vi vente ud over terminen, før vi kan lave lovgivningen om? Jeg vil gerne høre, om hr.

Kofoed — som jo har sagt mange, mange fornuftige ting i dag, langt mere fornuftigt end ministeren — ikke kunne give et bidrag til afklaring af dette spørgsmål.

Londonaftalen har været drøftet. Jeg skal slå fast, at aftalen er gennemgået i udvalget, som har papirer på den, og at organisationerne har deltaget i forhandlingerne om den og altså kender den. Det, der bekymrer mig, og som gør, at vi har taget punktet med i dagsordenen, er den tale, ministeren holdt til formiddag, for jeg synes, at han ikke mindst på siderne 3-5 i talen inviterede til, at der skulle nedlægges en scribe af protokoller, og at man skulle tage en række forbedringer. Det tror jeg ikke nytter noget. Jeg tror, det er hæderligst og rigtigst at sige, at det er det resultat, vi arbejder med, og det er ud fra dette resultat, vi må tilrettelægge en politik. Derfor er jeg bekymret over de mange åbne døre, som talen indeholder. Jeg håber, det vil lykkes at fastholde ministeren i al fald på forhandlingsresultatet.

Et par ord til hr. Erlendsson og dermed endnu et bidrag til debatten om undermålskullerne. Det står fast også efter hr. Erlendssons svar, at fremskridtspartiet absolut ingen politik har over for det erhverv, der har vanskeligheder, absolut ingen politik. Jeg har givet en række eksempler på, hvordan man prøvede at mistænkeliggøre; hr. Erlendsson har fortsat her i dag, og han har oveni hævdet, at jeg har lavet citatfuskeri. Jeg skal nu forklare hr. Erlendsson — vi kan jo kontrollere det, dette citatfuskespørgsmål — hvad det var, han sagde i Radiotinget i lørdags. Hr. Erlendsson blev spurgt, om han ikke ville forklare, hvad vi skulle gøre nu for fiskerne, og hr. Erlendsson vred sig som en ål på en stegepande og ville helst holde foredrag og foreslå brain-storming osv., men da vi så pressede ham hårdt og sagde: nu må vi vide det, så fik vi at vide, at afgørende var det, at man gennem en beslutning i det danske folketing fik fjernet støtten til norske fiskere. Det var det, hr. Erlendsson sagde, og jeg skal gerne få en udskrift af Radiotinget for at overtønde hr. Erlendsson om, at det var vrøvl, hvad han sagde, og det er refereret, som jeg siger. De andre deltagere i Radiotinget vil bekræfte, at hr. Erlendsson rent faktisk sagde sådan. Meningsløst og nonsens — som så meget andet af det, der er foreslået fra fremskridtspartiets side.

[Maigaard.]

Jeg opgiver derfor at få fornuftige svar fra hr. Erlendsson, og jeg vil gerne endnu en gang spørge hr. Glistrup, som jo ellers ikke plejer at holde sig tilbage i debatten her i tinget: vil fremskridtspartiet have, at Londonaftalen som sådan skal opsiges? Vil fremskridtspartiet have, at Danmark skal melde sig ud af fiskerikonventionerne, og vil fremskridtspartiet ikke have noget som helst andet? Altså: hvilken politik har man over for de problemer? Jeg synes, fremskridtspartiet skylder os et svar, ikke mindst på disse kvoteringsproblemer.

Wilhelm (VS):

Jeg skal kun gøre nogle ganske få bemærkninger. Jeg vil gerne takke fiskeriministeren for svarene på nogle af de ting, jeg havde fremme. Jeg synes ikke, det er uvæsentligt at få slået fast, at den opfattelse, jeg havde på det punkt, var korrekt, altså at organisationerne har presset på for at få taget hul på fjerde kvartals kvota allerede i tredje kvartal, hvad angår torskefiskeriet, og at det er organisationerne, der har presset på og i virkeligheden altså været ansvarlige for, at sildekvoten blev opbrugt længe før tiden, ved at presse på for at få tilladt en bifangstprocent i industrifangsterne, der var langt højere end den, der var teknisk nødvendigt. Så meget om det.

Et enkelt punkt i forbindelse med det, hr. Erlendsson var inde på. Hr. Kofoeds svar var for så vidt kun halvt. Det bliver sagt, at der er denne forskel på kvoteringerne for tunge og for sild, og venstres ordfører, hr. Kofoed, har svaret på den første del af det, at det er præcis den samme nedskæring — eller mangel på nedskæring — af tungekvoterne, som er overgået hollænderne og danskerne, men det gælder jo også den anden del. Det er præcis den samme nedskæring, om man vil — præcis den samme procentvise behandling i hvert fald — af sildekvoterne, der er overgået Danmark og Holland, endda hvis man holder Færøerne udenfor, som nu har fået deres egen kvota. Så vil hr. Erlendsson sige: nå ja, men her er dog tale om nedskæringer, det var der ikke af nogen betydning på tungefiskeriet, og tungefiskeriet betyder noget for hollænderne, det gør sildefiskeriet ikke. Det er også forkert. Det er muligt, de ligger andre steder også, men

Nordsøfiskeriet er det eneste, vi har oplyst i bilagene fra udvalget, og sildefiskeriet i mængde udgør præcis den samme andel for hollændernes Nordsøfiskeri som for danskerne Nordsøfiskeri. Sådan ligger det med en af de dér nationale myter, som fremskridtspartiet fremturer med her.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge, om ministeren har nogle kommentarer til en af de andre nationale myter, man kører frem med. Nu er det sagt, det er antydning, det bliver sagt af politikere, det bliver sagt i pressen, og det bliver sagt af organisationernes folk, at der er andre af de nationer, som indgår i kvotaordningerne her, som simpelt hen snyder på vægten, som på en eller anden led — og det drejer sig ikke om 2 pct. eller 3 pct., men om hundredvis af procent — snyder på vægten. Har den danske regering nogen som helst begrundet formodning om — lad os så få det frem — at der skulle være andre nationer, der indgår i disse kvotaaftaler, som opfører sig sådan i forhold til aftalerne, eller er det også bare en af de dér nationale myter, 1864 om igen, som man stadig væk kører så meget på herhjemme?

Til sidst om det dagsordensforslag, der er fremsat af Danmarks kommunistiske parti. Jeg finder ikke, det er særlig sigende. Jeg finder, at de fleste af de ting, der er sat op her, og som er sat uden tidsfrister, er de samme ting, som er sat måske i en venteposition i et kommissionsarbejde, hvor der lige så lidt er sat tidsfrister på. Og jeg finder, det er aldeles indholdsløst at tale om at søge fornuftige kvotaordninger gennemført. Jeg mener ikke, at fornuften er noget, der hænger og svæver i den frie luft. Jeg mener, at der mangler en holdning til spørgsmålet. Er det mindre kvoter end dem, vi hidtil har kendt? Er det større? Er det en anden form for kvoter? Noget af det, som vi godt kunne have ønsket undersøgt, er, om konsumfiskerne har ret i, at en begrænsning, en pleje af bestanden ved at sætte grænserne på mindstestørrelserne i stedet for på vægtkvoter, hvor det er ligegyldigt, om man fisker førsteåringerne eller femteåringerne, var en rimeligere form for kvotering, men her står der altså i et dagsordensforslag, at man enten kan stemme for den sunde fornuft eller også kan man stemme imod den. Vi mener ikke, den sunde fornuft har en sådan objek-

[Wihjelm.]

tivitet, at man bare kan tale om „fornuftige“ kvotaordninger i al almindelighed, og derfor må vi undlade at stemme for DKPs dagsordensforslag.

Tange (FP):

Jeg er ikke enig med fiskeriministeren i den måde, han fortolker saltvandsfiskeriloven på. Det, det drejer sig om, er, at den bekendtgørelse, der hedder „Bekendtgørelse om fredning af sild i Nordsøen og Skagerrak“, i virkeligheden ikke er en bekendtgørelse om fredning, det er simpelt hen en bekendtgørelse om kvotaordninger, en bekendtgørelse, der skulle udstedes i henhold til loven om internationale aftaler om fiskeri.

Jeg forstod på fiskeriministeren, at fiskeriministeren var enig med mig i, at saltvandsfiskeriloven alene omfatter det danske fiskeriterritorium. Så vidt jeg kan se, må det betyde, at de danske fiskere kan fiske uden for det danske fisketerritorium og så blot landsætte fiskene andre steder. På den anden side betyder det også, at fremmede fiskere, hvis der er tale om en fredning i henhold til saltvandsfiskeriloven, ikke kan landsætte sild i Danmark under fredningsperioden. Saltvandsfiskeriloven sonderer ikke mellem danske og udenlandske fiskere, det er generelle bestemmelser, hvor fiskeriministeren ikke har bemyndigelse til at gøre forskel på danske og udenlandske fiskere. Jeg vil meget gerne høre, om fiskeriministeren her fra denne talerstol kan give mig ret i, at de danske fiskere har ret til at fange sild uden for 12 sømil, når bare de ilandsætter dem i fremmede havne, lige så vel som jeg gerne vil have meddelelse om, at udenlandske fiskere, så længe fredningen varer, ikke må ilandsætte sild her i landet. Det må i hvert fald være konsekvensen af det, fiskeriministeren oplyste her fra folketingets talerstol, hvis han vil påberåbe sig saltvandsfiskerilovens § 20, stk. 4, og § 22.

I øvrigt mener jeg stadig væk, at det simpelt hen er falsk varebetegnelse, når man kalder det „Bekendtgørelse om fredning af sild i Nordsøen og Skagerrak.“ Det er simpelt hen en lov om kvotaordninger, og det er en bekendtgørelse, man formentlig har været nødt til at udstede, når man ønskede

én i henhold til saltvandsfiskeriloven, fordi man ikke accepterede henstillingen fra kommissionen i London. Der nægtede man jo at acceptere de kvoter, man fik med hensyn til sild, og så har man altså sidenhen for at lave nogle andre kvoter for fiskerne henvist til saltvandsfiskeriloven. For mig er det helt oplagt, at det er en forkert og urigtig måde at gøre det på. Fiskeriministeren har ikke haft bemyndigelse efter saltvandsfiskeriloven til at udstede denne bekendtgørelse.

Johan Nielsen (S):

Det kunne være, at nogle undrede sig over, at jeg ikke lod min røst høre i denne debat. Jeg er valgt i den del af kongeriget, hvor fiskeriet ikke blot er et tilfældigt erhverv, men hvor det betyder „to be or not to be“. Når jeg ikke har gjort det før, skønt vi har stærke relationer sammen med Syddanmark, hvad fiskeri angår, så er det, fordi — og lad mig understrege det her så stærkt, jeg kan — jeg mener, at det, der skal siges om de færøske fiskeriproblemer, det skal siges i det færøske lagting, og den afgørelse, der skal tages, den skal tages i lagtinget sammen med landsstyret og eventuelt sammen med fiskeriministeriet. Det er derfor, jeg har afholdt mig fra at sige noget.

Men eftersom jeg er kommet herop, lad mig så lige komme med et par hjertesuk. For det første vil jeg meget, meget stærkt tilslutte mig det, der er sagt om det grønlandske fiskeri. Det kan jeg sige som repræsentant for Færøerne, og her tænker jeg også på danske fiskere, for jeg regner med, at når og hvis det grønlandske søterritorium bliver udvidet, så vil danske fiskere kunne få rettigheder deroppe. Færøske fiskere har i hvert tilfælde historiske rettigheder, skulle jeg mene, fordi det er dem, der er pionererne, i hvert tilfælde med hensyn til den nuværende form for rejefiskeri. Jeg vil understrege det, som er blevet nævnt, at det grønlandske fiskeri er i allerstørste fare. Der skal gøres noget, og det skal gøres nu.

Lige et hjertesuk til. Denne debat har gjort mig bedrøvet. Da jeg kom herind i dette høje ting og mødte hr. Erlendsson, så var jeg forudindtaget for ham; det var jeg, fordi vi to har været embedsmænd i den samme by, for øvrigt en fiskerby, og jeg vidste, han var en afholdt mand, en mand,

[Johan Nielsen.]

man respekterede. Jeg er bedrøvet over den måde, han har argumenteret på i dag, men vel, hvis jeg må få lov at citere det gamle salmevers, vi lærte som børn:

„Kan sådan mand som David falde,
hvor nøje må jeg vogte mig,
og daglig Gud om hjælp påkalde,
ellers bli'r jeg ulykkelig.“

Jeg vil for øvrigt sige, at så vidt jeg ved, så er jeg det eneste medlem af dette høje ting, som ikke blot har været fisker, men har været fisker i flere år. Jeg har prøvet at ligge oppe nord for polarcirklen med sejlskibe. Jeg har prøvet, hvad det vil sige at arbejde i flere døgn i træk. Jeg tror, at hvis nogen kender fiskeriet fra skyggesiden, så er det mig, og danske fiskere kan være overbevist om, at så længe der er mænd i dette høje ting, som kender fiskeriet fra skyggesiden — ja, selv om vi lever i kvindeåret, så kan jeg ikke i denne forbindelse nævne kvinden — så længe der er mænd, der kender fiskeriet fra skyggesiden, så længe vil der være talsmænd for danske fiskere her i tinget.

Glistrup (FP):

Hr. Maigaard har gentagne gange efterlyst min tilkendegivelse af, hvorvidt Danmark bør protestere og benytte sin traktatlige ret til at modsætte sig det resultat, der blev opnået ved konferencen i London her for et par uger siden. Svaret er ganske klart: Danmark bør protestere lige så kraftigt, vi overhovedet på nogen måde kan komme af sted med det.

Når man laver disse spændetrøjer for fiskeriet i 1976, så lyder det måske, som om der er nogle, der går fri, mens det kun er dele af fiskeriet, der bliver ramt, men de forbundne kar vil hurtigt flyde sammen. Dette kvoteringsdjævelskab, som man har indført her for ganske nylig i dansk fiskeri, bør forsvinde, før man gør den opdagelse, at det ikke kan nytte noget at kvotere for enkelte fiskearter. Så ødelægger man det også for de fiskere, der har at gøre med helt andet fiskeri, fordi man driver hele erhvervet med deres dyrt betalte, dyrt forrentede fiskerbåde over i at fiske de fisk, som der er mildere eller slet ingen kvoter for.

Ikke blot bør vi protestere af al kraft mod den vedtagelse, der nu sker i London. Vi bør

tillige komme ud over den forskræmthed over for Bing Crosby-reaktionerne, som fik hr. Jens Otto Krags regering til i sin tid at ty ind i disse nordatlantiske konventioner. Det lyder så smukt med nordatlantisk fællesskab, men hvad betyder det i det konkrete tilfælde, hvor vi taler om fiskeriets forhold? Det betyder én eneste ting, nemlig at det erhverv, som man ikke i den frie konkurrence ude på havet har kunnet drive ned, det skal man nu knokle ned ved forhandlingsbordene mellem diplomaterne derovre i London. Det var ulykkeligt for dansk fiskeri, at vi nogen sinde kom ind i denne konvention, og det må gælde om hurtigst muligt at se at få denne naive sæbeboble til at briste. Vi kender jo alle sammen dette overadministrerede land; vi kan rende rundt og kontrollere og ramme vore egne fiskere, men hvordan gør de andre? Det er en illusion, selv om der skulle være en skøn tanke bag ved det, hvad jeg ikke engang tror der var. Det var simpelt hen bare forskræmthed over for disse amerikanske lakselystfiskere af Bing Crosby-typen, der i sin tid fik os ind på den galskab, som vi indlod os på.

Hvorfor bliver det så så uendelig dårlige resultater som dem, der er opnået i London? En del af baggrunden er så ganske åbenbart, at man i den grad har sået modløshed i den danske forhandlingsdelegation og givet de andre lande det indtryk, at her var spillet let, når man så, at i den skæbnestund, som dansk fiskeri ganske klart og åbenbart var kommet ud i i kraft af de dispositioner, som fiskeriministeren havde foretaget de foregående måneder, så rejste fiskeriministeren ned til den romerske sensommer. Bevarer, fiskeriministeren siger, at han vurderer det til at være vigtigere med FAO, hvor vi kan smide nogle danske skatteydermidler ud til skade for dansk erhvervsliv, men til gavn for de lande i Afrika eller Asien, eller hvor det nu er, som interesserer fiskeriministeren i ganske særlig grad — i stedet for at koncentrere sig om, hvad der kan hjælpe vort eget erhverv. Ville fiskeriministeren ikke, som det, så vidt vi kan se, var hans pligt, tage med til London og dermed understrege, at dette var noget særlig alvorligt, skæbnetungt for erhvervet, kunne han i hvert tilfælde sidde i det København, hvorfra han kunne have fulgt udviklingen, eller

[Glistrup.]

være taget til Thyborøn eller andre steder, hvor fiskeriministerens nærværelse havde været nok så påkrævet som nede i det romerske sensommerklima. Det var dér, fiskeriministeren skulle have været.

Så kan han nok så mange gange komme her og fortælle folketinget, at en minister bestemmer selv, hvordan han vil fordele sine egne gøremål. Ja men det gør ministeren som alt andet, ministeren gør, under ansvar over for folketinget. Man siger, at fremskridtspartiet ikke har nogen fiskeripolitik. Vi har i hvert tilfælde med det forslag, vi har fremlagt i dag, påvist en ganske klar og vigtig ting i dansk fiskeripolitik, nemlig at den flegmatiske veghed, som præger fiskeriministeren i forhandlinger udadtil — helt i modsætning til den brutalitet, han behandler erhvervet med herhjemme — simpelt hen må afløses. Skulle så den ulykke endelig ske, at vi skal fortsætte med en socialdemokratisk fiskeriminister, så skal det i hvert tilfælde være en mand, der kan klare de vanskelige internationale forhandlinger, der forestår os. Socialdemokratiets kandidat i Esbjerg er nok meget mere velegnet til det job, end den nuværende fiskeriminister er.

Det er i allerhøjeste grad en central fiskeripolitik, som fremskridtspartiet har vedrørende de ting, som er fremme nu. Hr. Lowzow fremhævede, at vi skulle være artige og lydige drenge ovre i London, for at vi skulle blive respekteret noget mere, når vi kom frem til de mere skæbnetunge forhandlinger om disse 200 sømils fiskeriterritorium. Det er altså den konservative indstilling, at vi bare skal være forskræmte og så forsøge at tro, at de andre vil være gode og søde mod os. Det er forskellen på den konservative ideologi og fremskridtsideologien, at vi mener, at hvis vi skal klare disse forhandlinger, så skal det være med fasthed. Det var derfor, vi gik ind i EF, for at vi virkelig kunne nedlægge et veto imod, at englænderne f. eks. beholdt det som deres egen fiskerizone derovre.

Vi har set, hvordan fiskeriministeren, der altså udadtil er eftergivende og vag, optræder indadtil. Han siger, det er efter intense forhandlinger med fiskerierhvervet, at han udsteder den første bekendtgørelse — denne første straffeekspedition, han gik ind på her i sommer mod dette fiskerifolk. Man fik be-

stemt ikke indtrykket af, at det, han udsendte over Ritzaus Bureau om det første sildestop her i juli måned, på nogen måde var et resultat af forhandlinger. Det var fiskerierorganisationernes samstemmende udtalelser, at det kom ganske overraskende.

Det fulgtes i august op af, at man ganske fortafv over for erhvervet det, som fiskeriministeren nu har fortalt i dag, at danske fiskere måtte skam gerne have fanget sild og torsk i modstrid med bekendtgørelsen fra august, de skulle bare have solgt den til fiskeindustrier eller fiskeeksportører i et andet land end Danmark. Det var nemlig fiskeriministerens mening med den forklaring, vi fik — den søforklaring, tør jeg måske sige, den saltvandssøforklaring — vedrørende saltvandsfiskerilovens § 22 her i dag.

Nu fortsætter man med denne nænsomhed, som fiskeriministeren påstår han udviser over for erhvervet. Pludselig skal de fiskere, der er langt ude til søs her for en halv snes dage siden og har planlagt deres fiske-togter, have besked om, at de simpelt hen bare skal holde op med deres fiskeri.

Der har været en sådan kæde af begivenheder, at vel har fremskridtspartiet en fiskeripolitik, som jeg, når tiden er inde til det — nu lyser den røde lampe — gerne skal redegøre for, men det, som er fremgået ganske klart, det er, at dansk fiskeri er påført mange problemer, men hovedproblemet, det mest presserende problem for dansk fiskeri overhovedet, han hedder Poul Dalsager.

Formanden:

Der er for ordførerne nu kun korte bemærkninger tilbage.

(Kort bemærkning).

Forespørgeren (Erlendsson) (FP):

Ja, så må jeg glæde mig over, at min partifælle har givet udtømmende svar på mange af de spørgsmål, som jeg ikke kan få givet selv på grund af den tidmangel, som følger af, at de allerfleste spørgsmål i denne sag har været rettet til mig.

Men jeg vil gerne lige have lov til at sige igen, at man er vel nu klar over, at den mistanke, som fiskerne har over for russerne, er i hvert fald ikke blevet mindre efter de oplysninger, som hr. Rosing har fremført, og som jeg synes virker meget tunge og vægtige.

[Erlendsson.]

Hr. Kofoed ville gerne misforstå, hvad jeg sagde om tunger og sild. Jeg fremførte det som eksempel på de hollandske forhandleres dygtighed, som jeg måtte formode de havde, siden de kunne få så gode resultater i forhold til dem, vore forhandlere kunne få.

At man ved en genforhandling, selv om det er på embedsmandsplan, kan få bedre resultater, end man kunne første gang, er for mig et sikkert bevis på, at der skal fasthed til, og at man skal gå kraftigt til sagen.

Hr. Maigaards indlæg tror jeg ikke det er værd at spille tid på, men jeg vil gerne sige, at jeg har fået det ud af denne sag, at der for det første er vakt politisk interesse om fiskernes problemer, om fiskerierhvervets problem og om fiskeindustriens problem. Det er meget vigtigt. Det er meget vigtigt for dette erhverv, at den interesse er blevet vakt. Jeg har lagt mærke til, at flere har støttet væsentlige punkter i, hvad jeg har fremført, f. eks. min henstilling til fiskeriministeren om at tillade en vis procentdel sild i bifangster, hvad ministeren ganske vist har sagt han allerede gjorde, men det er ikke fremgået af, hvad han tidligere har sagt, nemlig at der kun måtte være en enkelt vildfærende sild. Det har sat fiskerne i oprør.

Jeg vil gerne konstatere, at der synes at være 83 stemmer foreløbig for, at der skal være en sådan procent af bifangst, og jeg vil også gerne sige, at det er meget tilfredsstillende, at hr. Kofoed fandt på, at ændrede skatteregler til bedre konsolidering for fiskerne ville være en løsning, og at hr. Svend Haugaard ville, at EF-støtteordninger skulle fjernes og at bifangsterne også skulle remmes inden for industrifisk.

Vi har dog fået noget ud af det i dag, kan jeg konstatere, Det glæder mig, det glæder mit parti.

(Kort bemærkning).

Maigaard (SF):

Først minder jeg hr. Kofoed om, at han skylder tinget et svar på spørgsmålet om hans syn på de nuværende ordninger.

Dernæst vendte hr. Glistrup sig mod kvoteringsdjævelskabet, som han kaldte det, og det havde den fordel fremfor hr. Erlendssons synspunkt, at det var et standpunkt. Men det er interessant at se, at dette standpunkt, som hr. Glistrup lægger frem, der er

en total fornægtelse af de nødvendige kvoteringer, ikke er det standpunkt, hr. Erlendsson har lagt frem hele dagen. Hr. Erlendsson har ikke fornægtet princippet om kvoteringer, han har blot krævet dem forhandlet. Men nu kommer hr. Glistrup og lægger et helt nyt synspunkt op, nemlig at der overhovedet ingen kvoteringer skal være, for det er et djævelskab.

På denne baggrund må vi andre have lov at konstatere, at fremskridtspartiet ingen fiskeripolitik har, som de ikke kan stå sammen om. For vi har ikke fået nogen politik, og vi har alligevel fået konstateret uenighed.

Der er fremsat nogle dagsordensforslag, som jeg kort skal forklare min stilling til. DKP har fremsat et forslag, som i realiteten ligner socialistisk folkepartis. Jeg har derfor medtaget et stykke carbonpapir, som jeg agter at overgive partiets repræsentanter, sådan at de undgår at skulle skrive næste gang. Det behøver de ikke. Baggrunden for denne dagsorden kan vel beskrives ved at tænke på Magnus Christensen, den tidligere redaktør af Social-Demokraten, som formulerede ordene: lillebror skal trave. Vi ser, at lillebror traver af livets lyst, og vi glæder os over det og stemmer gerne med ham.

Fremskridtspartiets dagsorden skal jeg sige følgende til: Først om tillidsspørgsmålet, som består af to komponenter. I kvoteringsspørgsmålet er vi enige med fiskeriministeren, men i spørgsmålet om at føre en fiskeripolitik er vi ikke enige med ham og har vi ingen tillid til ham. Men vi kan alligevel ikke stemme for fremskridtspartiets dagsorden, dels fordi der er to elementer i det, vi drøfter — kvoteringerne det ene, politikken det andet — dels fordi fremskridtspartiets dagsorden indeholder en påstand, som er urigtig, nemlig denne at fiskeriministeren ene mand hindrer danske fiskere i at udøve deres erhverv. Dette er for stift, at fiskeriministeren skulle hindre danske fiskere i at udøve deres erhverv, og derfor kan vi ikke stemme for dagsordenen, selv om vores tillid til ministeren kan være på et meget meget lille sted.

(Kort bemærkning).

Svend Haugaard (R.V):

Jeg synes nok, det var kedeligt, at den røde lampe lyste, netop som hr. Glistrup

[Svend Kaugård.]

skulle til at fortælle os noget om fremskridtspartiets fiskeripolitik. Der er måske en chance endnu. Der blev sagt: når tiden er inde. Jeg synes, tiden er inde nu. Det ville være rimeligt, at vi fik noget at vide om det. Det er fremskridtspartiet, der har rejst denne debat. Vi har intet hørt fra hr. Erlendsson om, hvad man vil. Det eneste, der er fremført, også af hr. Erlendsson her til slut, er, hvad andre partier har fremført i debatten. Fra fremskridtspartiet har vi udelukkende hørt om indkomstskatten og så en mere eller mindre tydelig antydning af, at internationale aftaler skal man ikke holde. Det er også et resultat af debatten.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg har også noteret mig, at hr. Glistrup har sagt, at fremskridtspartiets fiskeripolitik kan være på et meget lille sted. Det er måske sagt med andre ord, men fremskridtspartiets formand har sagt her fra denne talerstol, at fiskeriets problemer var lette at løse, idet fiskeriets hovedproblem var fiskeriminister Poul Dalsager. Hvis det er fremskridtspartiets fiskeripolitik, ja, så må jeg nok sige fiskerne velbekomme, hvis det er fremskridtspartiet, der skal være advokater for fiskerierhvervet.

Videre fører man frem fra hr. Erlendssons side, at man har skabt politisk interesse om fiskerierhvervet. Ja vel, der har været interesse om det hele tiden, men hvad har fremskridtspartiet skabt, hvad har de villet være med til? De har kun været med til en gold kritik fra først til sidst i denne debat og har sagt: vi ophæver kvoteringsordningerne, og så kan fiskerne ellers ordne resten.

Lad mig sige om dagsordensforslagene, fra SF og DKP, at vi kan ikke være med til disse dagsordensforslag, bl. a. fordi der i SFs forslag står „... ved at sikre finansieringsmuligheder, der muliggør de fornødne omlægninger af erhvervet,“ og også i DKPs forslag tales om de fornødne omlægninger af erhvervet. Jeg gad vide, hvad det er for en omlægning man ønsker. Ja, til konsumfisk; så siger jeg farvel og tak. Det vil være en omlægning af erhvervet, som i fremtiden vil være dødbringende for dansk fiskerierhverv, hvis vi begynder den på nuværende tidspunkt.

I øjeblikket er det simpelt hen det væsentligste at få løst de akutte problemer og tegne den målsætning, vi ønsker, ved saglige drøftelser uden for dette ting.

(Kort bemærkning).

Forespørgeren (Erlendsson) (FP):

Hvis nogen endnu har nogen erindring om, hvad denne debat begyndte med, efter at den har stået på så længe, så vil de minde, at mit udgangspunkt for spørgsmålet til ministeren var: hvad vil fiskeriministeren gøre for at bevare det danske fiskerierhverv? Jeg gjorde det endnu tydeligere ved at sige, at jeg forudsætter et svar, der er begrundet i det socialdemokratiske program, i den socialdemokratiske idé. Derfor gik jeg ud fra, at den eneste udvej, man kunne tænke sig for denne regering, ville være en genforhandling. Men når man går videre og stiller spørgsmålet til os, som desværre er et mindretal her i tinget, så er naturligvis vort standpunkt et andet, nemlig at vi, som hr. Glistrup sagde, naturligvis hurtigst muligt skal se at komme af med de restriktioner, som binder fiskeriet indadtil og udadtil.

Vi har den mening med hensyn til fredninger eller rettere sagt med hensyn til kvoteringer, at når en fiskesort er fisket ned, kommer der en naturlig fredning beroende på det urentable i at fortsætte fiskeriet. Arten har derefter mulighed for at regenerere, medens fiskeriet retter sig mod andre fiskearter. Hvad der er den rette økologiske balance i havet, hvilke faktorer der påvirker bestandene ud over befiskningen, og hvorledes en økologisk balance bedst opnås, har hverken biologerne eller fiskerne endnu fundet den enegyldige og endegyldige sandhed om. Her kan jeg måske minde om den ændring, der er kommet med hensyn til biologernes stilling til rognrødspætternes fredning, som de i mange år gik stærkt ind for, men nu har forladt.

Indtil en sådan endegyldig sandhed findes, skal vi i Danmark fastholde danske fiskeres ret til havets rigdomme på lige fod med andre nationer og ikke vige hverken for trusler eller halvvidenskabelige overtalelses- eller pressionsforsøg, men i stedet melde os ud af NEAFC, som nu vil snøre danske fiskere ind i de samme stramme regler, som har ført til, at bornholmske fiskere eller

[Erlendsson.]

danske fiskere i det hele taget efter dette år ikke mere har tilladelse til at fiske laks i grønlandske farvande.

(Kort bemærkning).

Tango (FP):

Ganske uanset hvad man mener om bekendtgørelsen af 29. august 1975, så er det i hvert fald ikke en bekendtgørelse, som fiskeriministerens har været nødt til og pligtig til at udstede under henvisning til internationale aftaler. Det er en bekendtgørelse, som fiskeriministerens har udstedt af egen fri vilje, og det er en bekendtgørelse, der har været med til at begrænse fiskernes muligheder for at fiske sild. Rent faktisk har de jo ikke kunnet fiske sild siden. Det er ikke efter aftaler, det er en selvstændig afgørelse, fiskeriministerens har truffet og udstedt bekendtgørelsen efter. Jeg kan ikke se andet, end at det er fiskeriministerens, der har forhindret fiskerne i at fange sild, siden kvoten blev udfyldt.

Ib Nørlund (DKP):

Lige med hensyn til spørgsmålet om dagsordener. Vi har diskuteret disse problemer her hele dagen. Det har forekommet os naturligt, at der i det mindste kom det ud af det, at der blev angivet visse almindelige retningslinjer for, hvordan man praktisk ville gribe problemerne an i det følgende. Vi forstod i og for sig SFs dagsorden som et forsøg på det samme. Vi bemærkede så, at der i SFs dagsorden var ting, som ikke var medholdelige. Vi stillede derfor ændringsforslag på disse områder eller gjorde opmærksom på det, men af praktiske grunde skrev vi det hele om. Så det lille trav rundt i manegen, som hr. Maigaard præsterede, tror jeg ikke man skal tilskrive anden betydning, end at klokken er blevet mange, og når han taler om lillebror i den forbindelse, så vil jeg nu godt sige til ham, at jeg har ved forskellige korsveje i livet mødt ham, og jeg har aldrig opfattet, at jeg var lillebror til ham.

Jeg har endvidere bemærket, at regeringen i sin argumentation over for SFs dagsorden anholdt en række punkter, som vi for så vidt mente den havde ret i. Efter de ændringer, som vi har indført, er dagsordenen af en sådan art, så den ikke rammes af regeringens eller regeringspartiets argumentation, hvor-

for jeg må udtrykke en from formodning om, at man agter at stemme for vores forslag til dagsordenen.

Hvad VSs begrundelse angår, om ikke at stemme for den, fordi der står „fornuftig“ i den, da vil jeg nok sige, at jeg vil foreslå, at man stemmer for en fornuftig dagsorden som denne.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg synes, hr. Erlendsson skal have ret, når han har ret i sine argumenter. Det havde hr. Erlendsson, da han argumenterede for, at når man nedfiskede til en vis grænse, så var det ikke rationelt at udnytte den fiskeart længere, og så ville den komme op igen på normalt stadi. Men hertil må man bemærke, at det gælder ikke alle fiskearter. Så snart vi har med sociale væsener i dyreverdenen at gøre, gælder det ikke; det gælder f. eks. ikke for silden, og det gælder heller ikke for torsken. Derfor kan man ikke sige: vi kan nedfiske silden, og så kommer den igen. Den opfører sig på anden vis end andre. Man kan bare tænke på agerhønsene, hvis man hellere vil have jagthistorier.

Må jeg lige have lov til til sidst at sige: man spørger: hvad vil fiskeriministerens gøre? Det eneste bidrag, man selv kommer med, er opfordringen til, at man udskifter ham med en anden af tilsvarende observans i Esbjerg. Det er politikken.

Glistrup (FP):

Det hovedspørgsmål, som der umiddelbart skal tages stilling til ved udmundingen af denne debat, er jo, om dette folketing har den fornødne tillid, om man tør løbe den risiko, at man i de vinter- og forårsstorme, der utvivlsomt forestår for vort fiskeri, på den centrale fiskeriministerpost skal beholde den nuværende fiskeriminister. Der er argumenteret heroppefra dygtigt og sagligt med en lang række argumenter, der viser, at en sådan risiko skal man ikke udsætte dansk fiskeri for, men der er et par argumenter af den uendelig lange række argumenter, der taler i den retning, som endnu ikke har været fremført.

Jeg skal henvise til fiskeriministerens seneste indlæg, hvor han lancerer den bifangstteori — som jo også har kendetegnet hans indlæg tidligere, f. eks. udførligt i radi-

[Glistrup.]

oens program 1 i mandags kl. 19 — denne teori om, at når han udsteder en eller anden forordning, så må disse dumme sild da virkelig kunne foretage procentregning og ikke gå ind med mere end 6 eller 8 eller 10 pct. i de fiskegarn eller andre fangstredskaber, som nu engang er udsat. Med andre ord: når der er nogle, der kan komme hjem med 4-6 pct., så kan alle også godt gøre det. Det er ikke muligt for den fisker, der står på dækket, at dirigere, hvilke fisk der fanges i fangstredskaberne. Det turde dog være en ganske enkel ting. Fordi nogle er så dygtige, at de kan vinde i lotteriet, derfor kan man da ikke bebrejde dem, der spiller på en lodsedel, som ikke giver gevinst i lotteriet. Det er et af de mange fejlsyn, som fiskeriministeren har gjort sig skyldig i.

Et andet står i relation til de kvoteringsbestemmelser, der er den umiddelbare anledning til debatten her. Det er ikke af fiskeriministerens mange indlæg her eller tidligere fremgået, at han har forstået den dybe visdom i det, som hr. Arne Bjerregaard udviklede så glimrende i sit første indlæg med, at når summen af fødemidler, plankton i havet, er konstant, så vil det også være således, at den samlede fiskebestand vil være konstant inden for dette enorme område, som nu engang havet dækker ud over globussen.

Lad mig derefter henvende mig til hr. Svend Haugaard, der påstod, at fremskridtspartiet ønskede at bryde de internationale aftaler. Det er simpelt hen, fordi hr. Svend Haugaard ikke har sat sig ind i, hvad NEAFC-aftalerne går ind på. Den fremstilling, jeg gav i mit tidligere indlæg, er fuldstændig overensstemmende med det, som er indholdet af NEAFC-aftalen.

Hr. Svend Haugaard forsøgte i øvrigt at gentage og gentage den grammofonplade, som man har forsøgt at spille her så mange gange, at fremskridtspartiet ikke har nogen fiskeripolitik. Jo, fremskridtspartiet har den fiskeripolitik, at problemerne fiskerierhvervet, og hvordan man klarer det på den samfundsmæssigt bedste måde, det løses væsentligt bedre af fiskerne ude på havet, end det løses af, at man absolut skal drive politik på den måde, at man skal lave en styring herinde fra de ministerielle kontorer i København og bebyrde fiskerne med alver-

dens restriktioner, skatteflåninger og lignende ting. Det er i allerhøjeste grad en positiv fiskeripolitik, hvor de radikale og de andre kun har en negativ fiskeripolitik.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Indtil dette øjeblik har alle jo nådigt forbigået hr. Arne Bjerregaards udtalelser om planktonsuppens konstans og den lov, der skulle ligge dér, indtil hr. Glistrup nu haler den frem. Det er ret fantastisk, at man kan køre sådan en argumentation: summen af plankton er konstant, og derfor er fiske-mængden konstant, og uanset hvor meget man tager op, så vil det overhovedet ikke ændre fiskemængden. Da man her i landet for 1200 år siden havde myten om grisen fra Valhal, så vidste man dog vist, at det var en myte, selv om silden strømmede ind over København, men nu er der altså nogen, der tror, at det er virkelighed. Jeg ser, at undervisningsministeren kommer ind for at stemme om disse vigtige dagsordener, og jeg vil lige opfordre ministeren til at læse, hvad der er sagt af sludder om økologi i denne debat og se, om der ikke kan rådes lidt bod på det, så næste generation i hvert fald på så vigtigt et område som vores ressourcer ikke bliver helt så tåbelig, som denne generation er et udtryk for.

Men jeg tog egentlig ordet for at sige til hr. Ib Nørlund, at en dagsorden ikke bliver fornuftig, fordi ordet fornuftig står i den, og da jeg ikke ved, hvad DKP mener med at skrive, at man opfordrer regeringen til at søge fornuftige kvotaordninger gennemført, og da enhver her kan lægge, hvad de vil i begrebet fornuftige kvotaordninger, stemmer vi ikke for sådan noget sludder. Så kan de to partier i øvrigt diskutere, hvem der er lillebror, og hvem der er storebror; dette dagsordensræs bliver ikke mindre barnligt af den grund.

(Kort bemærkning).

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg skal kort meddele, at socialdemokratiet ikke kan medvirke til den af kommunisterne foreslåede dagsorden. Vi er af den opfattelse, at den i store træk ligner den fra SF, som jeg før begrundede. Man taler om, at man skal have et samarbejde med fiskeriets organisationer for at udforme en poli-

[Søren B. Jørgensen.]

tik, der sikrer dansk fiskeris fremtid, og taler i slutningen om en plan. Alle disse ting kræver nærmere undersøgelser, og da vi jo i dag har fået at vide, at fiskeriorganisationerne i sommer — forsommeren — henvendte sig til kommunisterne netop med henblik på disse ting, må vi konstatere, at disse undersøgelser om at tilrettelægge en fremtidig fiskeripolitik allerede er i gang.

(Kort bemærkning).

Maigaard (SF):

Jeg skal blot notere mig, at hr. Glistrups deltagelse i debatten i alt fald har haft den fordel, at vi har fundet ud af, hvad fremskridtspartiets fiskeripolitik er. Det er en politik for at ødelægge dansk fiskeri, for hvis man fisker uden kvoter i 5 år, hvis man rovfisker i 5 år eller så, er fiskene væk og dermed fiskeriet. Jeg synes derfor, vi skylder hr. Glistrup tak for, at han har klargjort for os, at hans parti og hans politik er en politik for total ødelæggelse af fiskerierhvervet.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg bliver jo nødt til at imødegå hr. Wilhelm, som påstår, at det er urigtigt, at fotosyntesen er konstant i havet. Hvis fotosyntesen er konstant, er plankton også konstant, og de ressourcer, der er i havet, som plankton er forudsætningen for, må så også være konstante og er konstante. Det vil altså sige, at hvis denne fotosyntese og den produktion, som den frembringer, er konstant, så vil de organismer, der opsuger den, også være konstante, men de forskellige arter er ikke konstante. Derved får man en samlet sum i havet. Så kan man bare spekulere på, hvad det er man ønsker: er det torsk eller brisling eller sperlinger?

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Man må naturligvis tilgive socialistisk folkepartis ordfører, at han udtaler sig ud fra en socialistisk verdensopfattelse, nemlig at man kun ved at lave statslige styringer udefra kan sikre, at tingene glider, som de skal glide. Vi andre, der har en anden verdenserfaring, er af den opfattelse, at de selvregulerende kræfter så glimrende vil fore-

bygge de trusler, som hr. Maigaard foregøbler vil indtræde. Det vil simpelt hen være således, at når en fiskeart er ved at forsvinde, vil der ikke blive sat det store arbejde ind på at fiske efter den pågældende fiskeart, og så vil den få tid til at regenerere. Når man tager i betragtning, at de vandmasser, der dækker globussen, udgør 71 pct. af hele jordens overflade, er det jo fuldstændig absurd at tro, at havene, der står i indbyrdes forbindelse med hinanden, vil blive tømt for nogen fiskearter, fordi man lader fiskerne være bestemmende inden for fiskerierhvervet.

Ib Nørlund (DKP):

Efter hr. Arne Bjerregaards indlæg her, synes jeg, at hr. Wilhelm burde sætte pris på, at der var et dagsordensforslag, som påkaldte fornuften, for den kunne der nok være brug for.

Men jeg vil i øvrigt sige til regeringspartiets ordfører, at det er jo ikke rigtigt, at der står det samme i vores som i SF's dagsorden. Vi har netop indført et ændringsforslag, som rammer præcis de områder, man har argumenteret imod, London-aftalerne osv. osv. Derfor må jeg faktisk drage den konklusion, at man ikke ønsker at fastlægge bare så almene retningslinjer for, hvordan disse problemer kan gribes an, og det synes jeg ikke er en passende afslutning på en diskussion af den art.

Fiskeriministeren (Poul Dalsager):

Jeg vil gerne sige til hr. Tange, der påstår, denne bekendtgørelse ikke var en bekendtgørelse om fredning, at det er den. Det er en bekendtgørelse om fredning med visse dispensationer. Det er en bekendtgørelse, som er anvendt for at skaffe flere sild til de danske fiskere, end de var blevet tildelt på NEAFC-konferencen. Såfremt man ville fastholde hr. Tanges synspunkt, ville det være umuligt for Danmark og for den danske fiskeriminister og den danske regering at protestere imod kvoteringsreglerne, fordi vi så ikke havde noget andet at sætte i stedet for. Det er korrekt, når hr. Glistrup siger, at jeg ikke var nødt til og ikke havde pligt til til det. Nej, hvis forudsætningen er hr. Glistrups, nemlig at man bare siger til fiskerne, at de kan fiske løs uanset fredningsbestræbelser fra andre lande, uanset forhandlings-

[Fiskeriministeren.]

situationer, som vi har været i og skal i i fremtiden, så har hr. Glistrup ret, så kunne vi bare have ladet fiskeriet gå løs uden nogen som helst form for begrænsninger. Det anser jeg for at være ufornuftigt af flere grunde, dels af biologiske grunde, dels af de grunde, som gør, at vi jo senere skal forhandle med de samme lande om f. eks. fiskerirettigheder inden for 200-sømile-grænser, om kvoteringsbestemmelser, hvor vi skal kæmpe for at få det, der kan tilkomme os. Jeg tror derfor, at hvis man tager den forhandlingsituation i betragtning, som Danmark skulle stå i ganske kort tid efter, ville det være ufornuftigt at tage det skridt, som hr. Glistrup antyder jeg kunne have gjort.

Hr. Erlendsson har igen sagt noget om forhandlernes kvalitet. Jeg beklager meget, at hr. Erlendsson ikke har benyttet lejligheden til at diskutere problemet med andre, som har været med på denne konference, f. eks. fiskerierhvervets egne repræsentanter, som over for mig har givet udtryk for en helt anden opfattelse end den, hr. Erlendsson er kommet til. Jeg må fastholde, at vores forhandlinger ikke har været dårlige. Alle beslutninger, som er truffet på Londonkonferencen med hensyn til afstemninger er truffet på mit ansvar og på min foranledning. Delegationen har på intet tidspunkt selv taget beslutninger; alle beslutninger har været forelagt mig, før der er stemt på selve konferencen.

Hr. Wilhjelm har stillet mig et nyt spørgsmål med hensyn til at snyde med kvoteringerne. Danmark har ingen mulighed for at kontrollere, hvad andre lande gør, og vi har intet bevis for, at nogle lande overtræder kvoteringerne. Det nærmeste, jeg kan komme det, er at sige, at jeg ved, man fra den engelske fiskeriinspektions side har foretaget en lang række undersøgelser af sovjetiske fisketrawlere og har konstateret, dels at det var fuldt ud lovligt fiskeri, de foretog, dels at de slet ikke fiskede efter sild, som jo er den fisk, man mistænkte Sovjetunionen for at fiske mere af, end deres kvota tillader.

Hr. Kofoed spurgte mig, hvordan jeg stiller mig til en bifangstprocent. Jeg vil gerne for det første sige, at disse forhandlinger skal ikke føres i folketingssalen, men skal

føres med erhvervets repræsentanter. Jeg vil også gerne sige, at en forhandlingssituation, hvor Danmark meddeler, at vi vil overholde nogle regler, som vi, lige så snart forhandlingerne er forbi, rejser hjem og bryder, ville jeg være betænkelig ved.

Hr. Kofoed siger, at vi skal have en gartneriordning for fiskeriet. Så tænker jeg på, at hver gang, man skal have ordninger af den karakter, så koster det noget. Jeg er medlem af en regering, hvor finansministeren meget ofte får dybe rynker i panden, fordi han skal skaffe, ikke øgede udgifter, men besparelser, og ikke mindst hr. Kofoeds parti og det parti, som i dag har ført sig voldsomt frem på fiskernes vegne, er jo tilhængere af, at der skabes besparelser, endog større besparelser end dem, der har været aftalt indtil nu. Jeg vil derfor stille mig meget tvivlende over for, om der i folkettinget i det hele taget kan skaffes flertal for, at vi nu giver os til at bevilge yderligere midler på dette område. Men det er da klart, at hvis der er en opfattelse i folkettinget om, at der kan bevilges yderligere midler bl. a. til fiskeriet, kan vi selvfølgelig indtage en anden holdning over for fiskeriets organisationer, end vi har måttet gøre hidtil, fordi der ikke har været penge, og det parti, som har ført sig stærkest frem, har jo ikke villet stemme for én eneste krone af de støtteordninger, som dansk fiskeri har bedt om.

Jeg vil gerne sige til hr. Arne Bjerregaard, at forsøgene i Esbjerg med anvendelse af konsumfisken fra industrifiskelasterne foregår i samarbejde med fiskerilaboratoriet og med tilskud fra fiskeriministeriet.

Må jeg så sige med hensyn til den af hr. Fuglsang foreslåede dagsorden, at fornuftige kvotaordninger, som der står i denne dagsorden, er jo noget vidt forskelligt lige fra hr. Glistrups opfattelse og til de mest restriktive opfattelser af, hvad man egentlig bør fiske, så der står egentlig ikke noget om, hvad det er for kvotaordninger, man ønsker folkettinget skulle vedtage.

I øvrigt må jeg stadig hævde, at de ting, der skal forelægges med hensyn til fiskeripolitikken, bør være et resultat af det arbejde, som foregår i den fiskerikommission, hvor erhvervets folk jo selv er repræsenteret og kan forelægge de synspunkter, som erhvervet har. Det synes jeg er nok så vigtigt som at

[Fiskeriministeren.]

vedtage en tilfældig dagsorden, der egentlig ikke siger så forærdelig meget om, hvad det egentlig er, man ønsker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Erlendsson (se foran)
forkastedes med 109 stemmer mod 22.

Forslag om motiveret dagsorden af Mai-gaard (se foran)
forkastedes med 117 stemmer mod 8; 6 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Forslag om motiveret dagsorden af Fruglsang (se foran)
forkastedes med 117 stemmer mod 12; 2 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Undervisningsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om Roskilde universitetscenter (lovf. nr. 64) og over forslag til folketingsbeslutning om afvikling af Roskilde universitetscenter (Andre selvst. forslag nr. XXIX). Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudv. (26/11 75):
Udtræder: Hilmar Baunsgaard
Ny stedf.: Lone Dybkjær

Undervisningsudv. (26/11 75):
Udtræder: Ib Nørlund
Ny stedf.: Freddy Madsen
Udtræder: Karl Nielsen
Ny stedf.: K. J. Mortensen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om styrkelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender. (Oprettelse af daginstitutionsnævn) [af Ebba Strange m. fl.].

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. [af Knud Jespersen m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om beskatning af agio [af Ove Jensen m. fl.].

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Beskatning af kursgevinst og -tab på fremmed valuta).

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af skattekontrolloven. (Ændringer vedrørende pengeinstitutter m. fl.s oplysningspligt).

Mødet hævet kl. 19.03.

24. møde.

Torsdag den 27. november kl. 13.

Formanden:

Fra medlem af folketinget *Jørgen Junior* har jeg modtaget meddelelse om, at han ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 28. d. m., jfr. valglovens § 84, stk. 3, 2. pkt., samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlemmer af folketinget *Erik Holst*, *Enggaard*, *Hölge*, *Svend Haugaard*, *Schlüter*, *Gert Petersen*, *Chr. Christensen*, *Freddy Madsen*, *Wilhelm* og *Brusvang* har meddelt mig, at de ønsker til udenrigsøkonomiministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

„Hvad kan udenrigsøkonomiministeren oplyse om den hidtidige udvikling inden for EF og om planerne for EF's fremtidige udvikling?“

(Foresp. nr. IV).

Medlemmer af folketinget *Glistrup*, *Bay*, *Kirsten Jacobsen* og *Maisted* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af lov om særlig indkomstskat m. v.

(Lovf. nr. 95).

Medlemmer af folketinget *Wamberg*, *Bach*, *Glensgård*, *Hölge*, *Kjærulff-Schmidt*, *Jytte Røge* og *Tange* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af Københavns universitets almanakprivilegium.

(Lovf. nr. 96).

I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for skatter og afgifter, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.

(Lovf. nr. 99).

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Skattemæssig ligestilling af ægtefæller).

(Lovf. nr. 101).

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Bl. a. om selvangivelsesristen, afskrivning på dræningsanlæg og beskatningen af dødsboer og arvinger).

(Lovf. nr. 102).

I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Lovf. nr. 103).

Medlemmer af folketinget *Glistrup*, *Svend Andersen* (Roskilde amt), *Bach*, *Bay*, *Poulsgaard*, *Voigt* og *Wamberg* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning angående tilvejebringelse af grundlag for eventuel indkomstpolitisk lovgivning.

(Andre selvst. forsl. nr. XXXVI).

Medlemmer af folketinget *Bilgrav-Nielsen*, *Gydemark*, *Svend Haugaard*, *Aase Olesen* og *Ingomar Petersen* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om tilvejebringelse af grundlag for anlæg af en jernbanetunnel mellem Helsingør og Helsingborg.

(Andre selvst. forsl. nr. XXXVII).

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Glistrup*)
(FP):

Jeg tillader mig herved at fremsætte *for-
slag til lov om ophævelse af lov om særlig
indkomstskat m. v.* Jeg skal henvisе til for-
slagets tekst og de bemærkninger, som led-
sager det.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Wamberg*)
(FP):

Jeg tillader mig herved at fremsætte *for-
slag til lov om ophævelse af Københavns uni-
versitets almanakprivilegium*, idet jeg ved-
rørende motiveringen for fremsættelsen skal
henvisе til bemærkningerne til lovforslaget.